

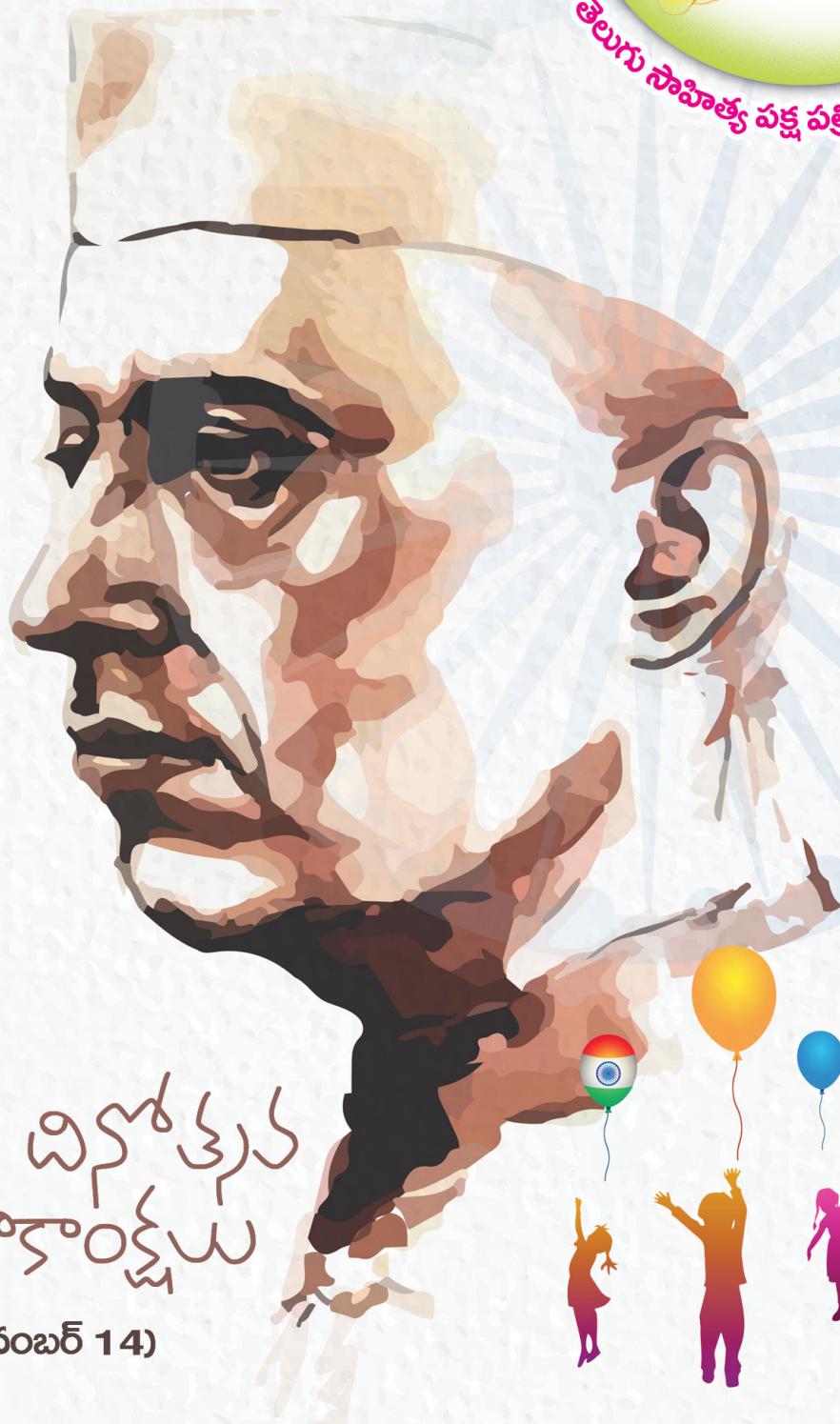
నవంబర్ 01-15, 2022

సంపుటి 03, సంచిక 2

తెలంగాణ జాగ్రత్త

శైఖరేడ్జ్

తెలుగు సాహిత్య పక్ష పత్రిక

మోస దిన్‌కు
శుభాంక్షయ

(నవంబర్ 14)

తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రముఖ గేయ కవి, కథా రచయిత
గూడ అంజయ్
జయంతి : నవంబర్ 1, 1955

Printed, Published and Owned by : **KALVAKUNTLA KAVITHA**

Printed at : **HARSHITHA PRINTERS**, Khairatabad, Hyderabad - 500 004.

Published at : **TELANGANA JAGRUTHI**, Pasham Amruthaaram Residency, H.No. 1-2-234/13/46/4, 4th Floor,
Near NTR Stadium Aravind Nagar, Domalguda, Hyderabad - 500 029. Telangana State.

Editor : **KALVAKUNTLA KAVITHA**

చీకబి కాగితంమై రాసిన
తిరునగరి శరత్తేచంద్ర కవిత....

04 “కొత్త వాక్యం”

43

అక్షరయాన్ రుధిర జ్ఞాలల తీవ్రత
చెప్పిన వనపట్ల ముబ్బయ్య... “అక్షరయాన్
యుద్ధపత్రం-రుధిరజ్ఞాలలు”

39

యాక్సిడెంట్సో ముడిబడ్డ
జీవితాన్ని చిత్రించిన శీలం
భద్రయ్య కథ.. “యాక్సిడెంట్”

05

వరదల పోటుకు గురైన వేద
బతుకుల చేతులు కలిసిన వైనం
కె. అంజయ్ నాటికథ... “వరదలు”

13

వృత్తి పనిలో నాటి సంస్కృతిని
చెప్పిన సాగళ్ల సత్తయ్య కథ “సారె”

31

“కవిత అంచే వచనాలు పేర్కడం
కాదు అంటున్న హరగోపాల్” తో
వేముగంటి మురళి ముచ్చట

19

ఉపాధ్యాయుని బాలసాహిత్య సృజన
వివరించిన వేల్పుల రాజు... “బాల సాహిత్య
దరువు - జక్కాపూర్ బడి గురువు”

09 కుందుర్తిలోని అసలు
తత్త్వాన్ని చెప్పిన వెళ్లండి
శ్రీధర్ వ్యాసం “కుందుర్తి
సమైక్యవాదం”

పెంపుడు కొడుకు త్యాగ హృదయం
చిత్రించిన రామశర్మ కథ...
“మధురం” ... వేజీ **21**

వొనం ఒక సంస్కృత ఉపదేశం
అంటున్న బైరెడ్డి కృష్ణరెడ్డి కవిత
“నిశ్శబ్దం” ... వేజీ **16**

భావిగళాల చైతన్యం వివరించిన
ఘనపురం దేవేందర్... “భావి గళాలు -
జాగ్రత కలాలు” ... వేజీ **35**

సరియులిస్టిక్ అంచులైన సుంకర రమేష్
కవిత... “శేష తల్పం” ... వేజీ **46**

07 నాటి యాదిని తలచుకున్న
వాంపల్లి ముజూత కవిత...
“మశిగంత పేగు..!”

తెలంగాణ నవల విమర్శరీతులను
చిత్రించిన సంపత్త వ్యాసం “తెలంగాణ
వవల - విమర్శ” ... వేజీ **25**

ఇంకా... మరెన్నో కవితలు, బాలసాహిత్యం, దృశ్య సాహిత్యం, చిరు కవితలు, సాహితీ శిఖరం,
సమాజం, పుష్టక పరిచయం, స్వీకారం.. మొదలైనవి...

02 సరికొత్త స్వరం
వినిపిస్తారంటున్న శైలిజ్ఞామిత్ర
కవిత “ఒకానొక సంవేదనలో”

వేణు నక్కల్తం కథన కొశలం చెప్పిన
సరోజిని బండ వ్యాసం... “పరిణత
కథారచయిత వేణు నక్కల్తం” ... వేజీ **17**

ఏ మీ చేయలేనితనం

సర్పంలా నన్ను చుట్టుకుంటూ

నన్నులుముకున్న ఫైతిమత్యం

ఎటూ కదలనీయకుండా బంటరిని చేస్తూ

ఓ సమాజమా..

నీ వెతలస్తీ నన్ను నిత్యం నిలదీస్తున్నాయి..

ఏ మీ చేయలేనా అనే ఆలోచనలు

నన్ను నేనే కోల్పోతున్నట్లుగా చేస్తున్నాయి.

అప్పుడప్పుడూ గెలుపతో చేస్తున్న సమాజ శబ్దాలన్నీ

నాకెందుకో విషాద గీతాల్లో వినిపిస్తున్నాయి

ఇలా ఎన్ని సార్లని

డోలాయమానాల మధ్య నా వృథా ప్రయాణం..?

రెండే రెండు ఫైతుల మధ్య ఏ మీ లేనితనాన్ని

ఎన్ని ఏళ్ళని కొలుచుకుంటాను?

రెండే రెండు కాలగతుల మధ్య దూరాన్ని

ఎన్ని సార్లని తలుచుకుంటాను?

నాకెందుకో ఇదంతా భావాల కందని మథనంలా ఉంది

నిష్టల్యమైన స్నేహాన్ని

నిరాశలో కూడా నిజాయాతీని

నిర్వులమైన నవ్వుల నేత్రాల్ని

మాత్రమే మోసే నేను

కపటపు కబ్బర గాలానికి

ఎందుకిలా చిక్కుకుని శూస్యంలో వేల్లాడుతున్నాను?

బంధాలలో, బంధువులలో

భారమనే మాట తరచుగా వినిపిస్తున్నా

చిరిగిన విష్టలూ కచ్చెదుటే విసిరవేయబడుతున్నా

ఎందుకిలా.. నాకు నేనే..హా

తలొంచుకుని, చేతగానిదానిలా

నిలుచుండిపోతున్నాను..?

కనిపెంచిన మమకారంలో పడి

కొరగాని కస్సిళ్లలో ఎందుకు కొట్టుకుపోతున్నాను..?

సమాజమా..!

నాకెందుకో జీవితమంతా

విశ్వవేదికపై ఆడుతున్న నాటకంలా ఉంది

మరిగిపోతున్న మానవత్వాన్ని

కరిగిపోతున్న మనిషితనాన్ని

కష్టజీవుల కళ్లలో కదులుతున్న

వాస్తవ చిత్రాలను గమనించుకోకుండా

నేనందుకిలా నాకోసమే నేనుగా

నా అంతరాత్మను సైతం అమృకానికి పెట్టేసి

రాబోయే విపత్తులను నిర్దిష్టగా ఆహ్వానిస్తున్నాను?

వచ్చిరానీ మాటలు మాట్లాడుతున్న బాల్యంపై

మానవ మృగాల దాడుల్లి,

చెత్తుకుండలో దొరికే చపాతీముక్కల వేటల్ని

ఎండనక, వాననక రహదారులో రక్తసిక్కుమై పడివన్న

అసంఖ్యాక అభాగ్యుల సంగతే మరచిపోయి

ఎందుకిలా... నాకు నేనే

నా కడుపున పుట్టిన బిడ్డల జ్ఞాపకాల దండల్లే

పదే పదే మెడలో వేసుకుంటున్నాను..?

నెత్తురోడుతున్న ప్రసుంచచిత్రాన్ని

భయభ్రాంతులవుతున్న బతుకు ఛాయాచిత్రాల్ని

చూసి అయ్యోపాపం అనుకుంటూ

ఎందుకిలా... నాకు నేనే

స్వార్థంతో నా ఇంటి తలుపు వేసుకుంటున్నాను?

ఏం చేయగలను?

కచ్చు తెరిస్తే కరుడుకట్టిన కాటుక మచ్చలు

కచ్చు ముస్తే వట్టిపోయిన అన్యాయపు ఆనవాళ్లు

నా వంటిని స్నేదచిందువులై తడిపేస్తుంటే

ఏం చేయగలను?

తిరగిని పంఖావైపు ఒకసారి చూసుకుంటూ

రేపటి చరిత్రని తెగింపు రంగులో లిఫ్థాదామనుకుంటున్నాను.

నా కంటి యేరులో కాళ్లను తెడ్డుగా చేసుకుని

సరికొత్త ధిక్కారస్వరాన్ని వినిపించాలనుకుంటున్నాను.

ఒకానోక సంవేదన..

సైలజామిత్, 92909 00879

(మన చుట్టూ ఎన్నో అన్యాయాలు, ఎన్నో అక్రత్యాలు, అసాంఖ్యిక కార్యకలాపాలు, మోసాలు జరుగుతుంటే కేవలం చూడటం తప్ప ఏ మీ చేయలేమా? అనిపించిన క్షణాల్లో రచించిన నా కవిత ఇది)

తెలంగాణ జాగ్రత్త
తెలుగు సాహిత్య పక్ష పత్రిక

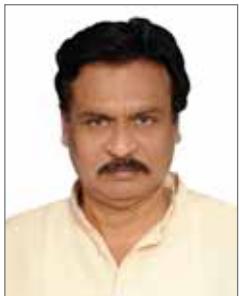
1-15 నవంబర్, 2022

సంఖ్య 03

సంచిక 02

శ్రీమతి కల్యముండ్ల కవిత
ఎడిటర్

డా॥ రాంచంపల్లి గోపకుమార్ రాజు
అసోసియేట్ ఎడిటర్
9676096614

ఎడిటరీయల్ బోర్డ్ :
ఘనపురం దేవేందర్
రంగు వమీవాచారి

సాహిత్యంలో వెలుగులు...

దీ పావళి వచ్చింది. జగత్తంతా దీపాల వెలుగులో కొత్త తేజస్సు సంతరించుకొంది. దీపావళి పండుగ వెనుక ఉన్న పురాణ కథల మాట ఎలా ఉన్నా దీపం మాత్రం జ్ఞానానికి సంకేతం అని మనవాళ్ళు చెబుతారు. ఇలాంటి దీపోత్సవాలు తెలంగాణ ప్రజలలో సృజనకారులలో కొత్త వెలుగులు నింపాలని ఆకాంక్షిద్దాం.

ఇక నవంబర్ 14న వచ్చేది బాలల దినోత్సవం. 14 నవంబర్ నెప్రాజీ జన్మించినం. ఆరోజే బాలల దినోత్సవంగా జరుపుకొంటాం.

తెలుగు సాహిత్యంలో మహాకవుల దగ్గర నుండి వర్ధమానుల వరకు బాల సాహిత్యం సృజించారు. చిట్టివిట్టి మనసుల్లో ఉదయించే సందేహాలు అద్భుతమైన ప్రకృతిని చూసి ఆశ్చర్యపడే బుడతల వైర్ముల్యం ఎన్నింటినో కవులు స్ఫురించారు.

వేరు పొందిన కవుల సృజనలు వేరు. కవులు పిల్లలకోసం రాసేటపుడు భాషలో ఎంతో నిగ్రహం పొటించాలి. నిర్మాణ సూత్రాలను పక్కకు పెట్టాలి. అలంకారాల అతివ్యాప్తి తగించాలి. రచనలో సంయుమనం ఉంటే తప్ప అది సాధ్యం కాదు.

“మెరుపు మెరిస్తే - వాన కురిస్తే

ఆకసమున హరివిల్లు విరిస్తే

అది మీకి అని ఆనందించే

కూనల్లూర్ా”-

అంటాడు శ్రీశ్రీ నిష్ఠుల్మష్టున బాల ప్రపంచం గురించి. బాలబాలికలలో ఈ వైర్ముల్యం కొనసాగాలి. ఉత్తమ శారసత్యాన్ని అర్థం చేసుకునే వివేకం పొటమరించాలి.

దీనికోసం పటిష్టమైన విద్యావ్యవస్థ దానితోపాటు సాహిత్యజ్ఞానం అవసరం. బాలబాలికల్లోని సృజనాశక్తిని వెలికితేసే వాతావరణం సారశాలల్లో ఇంటిలో కూడా ఉండాలి. అద్భుత కథనాలు వినడం, చదవడం ద్వారా బాలబాలికలకు ఉపాశక్తి ఇనుమడిస్తుంది. సృజన వికసిస్తుంది. చదవడం అలవాటొతుంది. ఒకసారి పరసాన్కి పెరిగితే చాలు. అలాంటి పిల్లలు ఏ రంగంలోనైనా రాశిస్తారు. చిరు చిరు పాటలు, వేమన, సుమతి లాంటి కవుల చిరు పద్యాలు లోకోక్కులను, సామెతలను ఉపయోగించిన గేయాలు లాంటివి పిల్లలను బాగా ఆకర్షిస్తాయి. ఒకపుడు తెలుగు సాహిత్యంలో చందమామ, బాలమిత్రలాంటి పత్రికలుండిని. మహాకవులు పైతుం చిన్నపిల్లల కోసం కలం పట్టి చిరుపాటలు, పద్యాలు రాసేవాళ్ళు. పద్యాల్లో ఉండే చందోనిబంధనలవల్ల పాటల్లో ఉండే లయ వల్ల పిల్లలు వాటిని అవలీలగా గుర్తుపెట్టుకునేవారు. సమాంతరంగా పచ్చున్న సాహిత్యంలో పిల్లల కేటాయింపు చాలా తక్కువ. వచన కవిత్యంలో ఉండే నిర్మాణ పద్ధతులు చాలామంది పారుకులను దూరంగా ఉంచే పరిష్కారి. ఇక పిల్లల సంగతి చేస్తేదేముంది? మాధ్యమాలలో కూడా అవసరమైనంత సృజన బాలబాలికలకు లభించడం లేదు. అంతర్జాలంలో వెతికి పట్టుకుంటే బాలల సాహిత్యానికి ఎన్తోకొంత అనుకూలత లభిస్తుంది. కాబట్టే తెలంగాణ జాగ్రత్త నుంచి ఇతోధిక బాలసాహిత్యం ప్రోత్సహించాల నుకున్నాం. బాలకవి సమేళనాన్ని నిర్మిసాంచాం. ఈ సంచికలో కూడా బాలల సృజనను గుర్తించడానికి కోసి వాళ్ళే రాసిన లేక వాళ్ళకోసం ప్రత్యేకంగా రాసిన వ్యాసాలు కవితలు ప్రచురించాం. నిజానికి బాలల ప్రత్యేక సంచిక అనుకున్నాం కాని సంచిక అంతా పసిగానే అవుతుందని కొంత పరిణాత సాహిత్యాన్ని, కొంత బాలల సాహిత్యాన్ని కలిపి ప్రచురిస్తున్నాం. తంగేడు మెయిల్కి బాలబాలికలు రాసిన మంచి కవితలు పంపగలిగితే ఒక సంకలనానికి కూడా ప్రణాళిక వేయడమౌలేక నీలును బట్టి వాటిని తంగేడులో ప్రచురించడమో చేస్తాం.

బాలబాలికలందరికి తంగేడు శుభాకండ్కలు.

జై తెలంగాణ - జై జాగ్రత్త.

కృమికు కూర్మాములు

స్తో సరి కొసరి వడ్డించి
ప్రేమగా నోటికి అందించే
అమృ గోరుముద్దలాంటి వాక్యం..

కప్పిళ్ళను దిగమింగుకుంటూ
సముద్రమంతటి కష్టాన్ని
కడుపులోనే దాచుకుంటూ
చెరిగిపోని ప్రేమలా
నడిచే నాన్న నవ్వులాంటి వాక్యం..

అల్లుకున్న తీగలను
డ్యాయలగా చేసుకుని
డ్యాగుతూ డ్యాగుతూ
పరవళించే పాలపిట్ట రెక్కలాంటి వాక్యం..

తన కాళ్ళకు మట్టిని పూసుకుని
శ్రమనే ఆయుధంగా చేసుకుని
బతుకంతా నాగలై నడిచే
రైతన్న చెమటచుక్కలాంటి వాక్యం..

నీలో ఉన్న బాధల్ని
నాలో ఉన్న బాధల్ని
పంచుకుని ఓదార్చే
నిజమైన, నిస్వార్థమైన
మిత్రుని లాంటి వాక్యం..

తొలిపాద్మలో

వెచ్చగా తడిమే
చురుకైన సూరీడు లాంటి వాక్యమిది..
కాలం గడిచిన కాణ్ణి
పాతబడినా
ఇంకా కొత్తగానే మెరిసే వాక్యమిది..
సరికొత్త వాక్యమిది..
ప్రేమగల్ల మనసుల కోసం
నిలబడ్డ నిజాయాతీ గల వాక్యమిది..

ఈ అనంతమైన వాక్యం
ఎన్ని అపురూపమైన
అక్షరాల పూతనో..
ఎన్ని ముడుచుకున్న గుండెల
కన్నీటి రాతనో..
చీకటి కాగితాలమైన
వెచ్చగా దిద్దిన
వెలుతురు గితనో..

కొత్త వాక్యం

తిరుసగల శరత్ చంద్ర, 63098 73682

వరదలు

వరదలలో నాటి బ్రతుకులు...

కె. అంజయ్

మంటలు... మంటలు..!

నీళ్ళలో పెట్రోలు పేసి మండించి
నట్లగా భాధలతో, ఆక్రోశాలతో,
బాధాతప్పల నోళ్ళలోంచి లేచిన
పోషణకారాలం... మంటలు.

పోయినేడు వానల్కే, ఈ యేడు
సాలు మండించగా కష్టాల్లో పడ్డది జనం.
పోయినేడు పెళ్ళాం నీళ్ళాటకెళ్ళిందంటే,
రాగానే ఇటు కొడుకునీ, అటు పెళ్ళాన్ని
సరిపుచూలి. సవరించాలి. లాలించాలి.
ఆలించాలి. పాలించాలి.

పోయినేడు మంచం మొకం చూడ
బుద్ది కానోడికి ఈయేడు ఇడవబుద్ది
కావడంలేదు. పోయినేడు తీరని (కామ) దాహంతో కొట్టమిట్టాడి బజారువట్టి అదీ తీరకపోతే ఆస్పృత్తిలో పడితే, ఈయేడు బలానికి, ఉన్నది ఊడిపోకుండా ఉండ టానికి మందులు వాడాలోచ్చింది.
దొందూ దొందే. తీసి తినబుద్దయితే ఎంతని తినగలడు. కిలోలకు కిలోలు తినలేడుగా? అజీర్తి వేస్తుంది. అనారోగ్యం కలుగుతుంది. అంతే... అన్ని అంతే!

బీదోనికి, కటిక పేదోనికి గుర్తు ఎల్లయ్య, అతని కుటుంబం. బోరున కురుస్తున్న వానకు ఎల్లయ్య గుండెల్లో సైరస్తు మోగినయి. సైరస్తుకంటే ముందే గుడిసె ముందు బురద కాలువ.

చటుక్కున మెరిసిన మెరుపుకు పూరిగుడిసెల వాడ గోడుగోడున

రచయిత గుర్తించి...

కె. అంజయ్ 1955లో సిద్ధిపేటలో జన్మించారు. 1973 మంచి కథలు, కవిత్వం రాస్తున్నారు. ఇరవైకి పైగా కథలు, వందకు పైగా కవితలు రచించారు. 1981లో 'గీతాయుధం' అనే కవితా సంపుటి వెలువరించారు. సాహితీ వికాసమండలి, మంజీరా రచయితల సంఘంలలో చాలాకాలం ప్రధాన బాధ్యతలు నిర్వహించారు.

మీదుస్తున్నట్లు కనిపించింది. ఎగిసి వస్తున్న తుఫానుకు గుంటలు బురదతో నిండాయి. గుడిసెలు నేలలో కొద్దిగా నీళ్ళలో నిండాయి. బురదగుంటలు, గుడిసెలు నేనంటే నేనని పోటీగా నిండుతున్నాయి.

"గంగమృగట్లు తెంచుకొని గరీబోళ్ళ ముంచెతందుకొచ్చిందనుకున్నాడు ఎల్లయ్య. పెళ్ళాం, కొడుకునూ లేవదీసి రోడ్డున పడ్డడు. 'నిన్న తెచ్చుకున్న గింజలు నేడు అక్కరకు రాకుండాపాయె అని మనసులో గింజకున్నాడు. ఎల్లయ్య రోడ్డున పడ్డడో లేడో తప్పున కూలింది గుడిసె కుప్పులా... ఓ మారు గొల్లమంది ఎల్లయ్య గుండెలోని పొర. ఎల్లయ్య కొడుకు పేరుకు సుబ్బున్న కాని అగ్గపుల్లలాంటివాడు. రాపిడి తగిలిందా చిర్పున మండిపడేవాడు. ఎల్లయ్య పెళ్ళాం మల్లమృగు ఒట్టి వెప్రిబాగుల సుబ్బమృగు.

చెట్లకు చెట్లు నేల కూల్చుతూ, గట్టకు గట్టు తెంచుతూ రిప్పున వస్తుంది తుఫాన్ గట్టునా లేని చెట్ల కింద ప్రజలు నీళ్ళలో

మునిగితేలుతున్నారు. ఆత్మపూత్యకు పూనుకుండామనుకున్న వానికి ఆయుధం అవసరం లేకపోయింది. పెనం మీద నీరులా హ్యాదయాల్లోని ఆశ అంతకంతకీ ఆవిరైపోతుంది. మోకాళ్ళగొంటి నీళ్ళలో మౌరుదొప్పువానలో నడుస్తున్న ఎల్లయ్య పెళ్ళాం కుప్పులా కూలిపోయింది. అసలు మల్లమృగు పడలా, ఆమెను నేలకు తోక్కింది పక్కనున్న చెట్లు. అగ్గపెట్టెలా నిండైన మనిషి ఎల్లయ్య కొడుకు. అగ్గపుల్లల గుండి పొరలు చీలి మండించాయి. పడుతున్న వానను బూతులు తిట్టారు.

కన్నతల్లిని చూద్దామనుకున్న కొడుకు-కడసారి చూపు దక్కలేదు. కట్టుకున్న పెళ్ళాం ఎల్లయ్య కంటికి కనిపించలేదు. తండ్రీ కొడుకుల ఏడ్పుకు, కంటికి నీళ్ళ రాలేదు. ఆ నీళ్ళ అంతకు ముందే ఆవిరయ్యాయి.

"ఈ యేడు వరద రాకుంటే తాను ఈ వరకు నాగలి కట్టెటోడే. మల్లమృగు చేస్తో నడుమొంచేదే. అగ్గపుల్ల బళ్ళో

ఆటలాడేటోడే అనుకున్నాడు ఎల్లయ్య. మరి నేడు పెళ్ళామెక్కడో, మొగుడెక్కడో, తల్లెక్కడో, పిల్లాడెక్కడో.

అరుపులు, అరుపుల సెగలు, ఒకరికై ఒకరు అరుపులు, ఒకరికై ఒకరు ఆరాటాలు, ఓ దిక్కు ప్రాణంతో కొట్టుమిట్టాట. మరోదిక్కు తమ తోడుగా జీవించిన ప్రాణులకై వెతుకులాట. గుడిసెలు కూలిపోయాయి. గుండెల్లో ఆశలు మండిపోయాయి. అగ్గిపుల్ల మెదడులో ఆలోచన చర్చన మెరుపులా మెరిసింది. అయ్యా ఊరవతలి పోదామా ‘అగ్గిపుల్ల అందించిన ఆశారేఖతో అందరిలో మళ్ళీ ఆశ. పదండి పదండి బంగళాకని గోలలు గోలలు లేచాయి. కాళ్ళు కదిలాయి.

అది బంగళా, ఆ ఉసరికెల్లా అందమైన బంగళా అధునాతనపు ఫిల్లా, చుట్టూరా ప్రహరీగోడ, ఫిల్లా ముందు రక్కాన్ని కళ్ళజ్ఞానే ఆశ్చేషియన్ బంట్లు, కండల రక్కాన్ని కొల్లగొట్టి, పచ్చగా ఎదిగిన మనిషి పారేసిన బొక్కలు కంకి దుక్కల్లా బలిసిన కుక్కలు, బంగళా చుట్టూరా అందమైన నందనవనం. రకరకాల మొక్కల ప్రమదవనం. అందంగా మొక్కల రెక్కలు కత్తిరించి, మెడలు వంచి ఉంచిన బానిసతనం, ఆ బంగళాలో ఉన్నోడికి కళ్ళముందు భూతల స్వర్గం. లేనోడికి చుట్టూరా కంపుగొట్టు నరకం. అందుకే అది అందని నిచ్చెనైనా అందుకో బుద్ధేస్తుంది. ఏ పారిన్ రాజకుమారుని భవనంలోని ఓ ముక్క ఇక్కడాచ్చి

కూలిందో అన్నట్లుగుంటది. అందులో మనములకు అందరూ చూపకానరు. అంతా (లేనోళ్ళంతా) క్రిమిటీటకాల లాగుంటదు. వాళ్ళను చూస్తే కళ్ళకు కళ్ళు ఏమైనా అంటగలదని కంటికి అద్దాలేక్కించారు. అదీ స్తోమతకు గుర్తేనన్నారు.

చాపుకేకలు, గాపుకేకలు ఆత్మీయులకై ఆరాటాల కేకలు, కేకలవరదలు, కేకల వెల్లువలు, (ఇది మనముల గోలైతే, పశువుల గోల చాపుగోలే మరి).

ఆ అందమైన బంగళాను చేరారు అగ్గిపుల్ల, ఎల్లయ్యలు. అగ్గిపుల్ల, ఎల్లయ్య లాంటి జనం లోపలికి పరుగెత్తి తలదాచుకుండామన్న ఆరాటం వరద ఆగే వరకే ప్రాణాలు నిలయుకుండామన్న పోరాటం. కళ్ళముందు వెదురుబోమ్మల్లా చిన్న అందమైన కుటీరాల్లో చందమామలాంటి తెల్లని కుక్కలు. ఎవడి రక్కం కళ్ళచూద్దామా అని ఊగిసలాడుతున్న కుక్కలు. పాపం! ఆ దొరలకు తెలివయ్యేట్లు లేదు. తెలివయినా లేవబుద్దయిందో, చక్కని నెచ్చెలి పక్క వదలనీయలేదో, మందుకొట్టిన మెదడు బద్దకించిందో.

దుక్కల్లాంటి కుక్కల బెదిరింపుకు జనం తికమకలో ఉగిసలాడింది. వెదురుబద్దలాంటి అగ్గిపుల్ల ఆవేశపు చేతులు సర్దున గేటువెపుకు దూసుకుపోయాయి. ఓవైపు ఆంబోతుల్లా బలిసిన కుక్కలు. మరో పలుగులాంటి మనిషి ఘర్షణలో నెత్తురు బలికింది.

మరో బిక్కుతమ తోడుగా
జీవించిన ప్రాణులకై వెతుకులాట. గుడిసెలు కూలిపోయాయి. గుండెల్లో ఆశలు మండి పోయాయి. అగ్గిపుల్ల మెదదులో ఆలోచన చర్చన మెరుపులా మెలసించి. అయ్యా ఊరవతలి బంగళాకు పోదామా ‘అగ్గిపుల్ల అందించిన ఆశారేఖతో అందరిలో మళ్ళీ ఆశ. పదండి పదండి బంగళాకని గోలు గోలులు గోలులు లేచాయి. కాళ్ళు కబిలాయి.

అగ్గిపుల్లకు సాయంగా అగ్గిపెట్టే కణకణ మండె నిప్పురవ్వలాంటి ఆవేశపు జనం తోడయ్యంది. కుక్కలు దిక్కులు పిక్కటిల్లేలా ఓండ్రపెట్టాయి. అంతా జనం అరుపుల్లో కలిసింది. నెత్తురు తాగి బలిసిన కుక్కలు నెత్తుటి మడగులో ఓలలాడాయి. మేక వెనక పులిలా పరుగెత్తుకొస్తున్న వరదలు నెత్తిపై జల్లులు, నెత్తుటి బుట్టలో పొడుచుకవస్తున్న సూరీడులా అగ్గిపుల్ల తోడుగా జనం.

అంతవరకూ అన్నేళ్ళదాకా కొట్టుకొసుకు ఎక్కడో దాక్కున్న శైర్యం ముందు కొచ్చింది. చెట్టుకొకరు పుట్టుకొకరు అన్వటిన గుండెబలం నిండుగా ఒక చోట నిండింది. ఒకేసారి తలుపులపై నేయే చేతులు, వేలాది చేతులు, చేతుల కలయికలు, కలయికల చేమలు, అంతే అంతవరకూ తలుపులనంటిపెట్టుకొని వున్న గొళ్ళలు పుటుక్కుమన్నాయి. అంతవరకూ ఉక్కుముక్కల్లా దృఢమైనవనుకున్న తలుపులు ముక్కలై పక్కకొరిగాయి. పక్కలైనై నుండి అలజడికి లేచిన దొరలు చేతనావస్థను చూచి అచేతనంగా పడిపోయారు.

కథాంజలి, 1 జూన్, 1977
మెతుకు కథలు కథాసంపుటి, 2016
(సంపాదకులు : వేముగంటి మురళీకృష్ణ & దాా బెల్లంకోండ సంపత్తికుమార్)

నిప్పుల పాయ్యేకీ

నా చెయ్యేకీ
నడుమ మాడి మసయ్య
పేలికే మసిగంతవేగు

అరిగి జీడ్రమైన
మా అమ్మ మమతల కొంగులోంచి
మరో జన్మనెత్తి
నాకు సెగ తగలకుండా
సేవలందిస్తున్న చెలియ
వారపత్న్య సంపదగా
వెంటవచి నన్నంటిపెట్టుకొని
నా లాగే నిరంతర సేవలతో
తపించి తరించి తనువు డాలించే
వంటింటి అంటరాని దోష్టు
మసిగంత వేగే..!

నకారాత్మక ఉపమానానికి
నెలవైన పరోషకారి ఈ దీన వస్తుమే
'ఆ పిల్ల మసిగబొంతట'

మసిగంత వేగు..!

నాంపల్లి సుజాత, 98480 59893

సనేమిరా వద్దన్నాడు పెళ్ళికొడుకు..
పై పై మెరుగులనే తప్పా
అంతః సాందర్భాన్ని
ప్రేమించే ఉత్తములు ఎందరుంటారనీ!?

ఉంటే ఉండొచ్చుగాక..
మసిగంతపేలికకి మసిమరకలు
అయినా..
మనిషి లోలోపల పులుముకున్న
కారుమసి ముందు ఇవెంతనీ!?
మీరెష్టునా చెప్పండి
మసిగంత వేగుని చూస్తే నాకూ..
మంగుళం పెంకల
మక్కాశ్యాలాలేంచి పెట్టిన మా నాయినమ్ము
కళ్ళముందు కదలాడుతుంది!

ఓ... నా చిరునష్టుల రేరాణి
 పసిడి మేను రారాణి
 వనదేవత్సు నిలిచిన
 ఓ... నా రాణి
 పష్టుని ప్రకృతిలో
 పరువాలు చిందించే
 చక్కని సంప్రదాయ
 కట్టబొట్టు కాంతమణి-
 అనంత ఆనందాన్ని కలిగించే
 ఆ గాజుల గలగలలు
 వలపు తలపులతో
 వయ్యారాన్ని వోలకబొస్తున్నట్లనిపిస్తున్నది
 సును సుగంధాన్ని
 ఈ కవిషై చిలకరిష్టున్నట్లనిపిస్తున్నది
 అనంద డోలల్లో
 డోరేగుతున్నట్లన్నది
 తళ తళ మెరుపుల
 పలువరుసలతో
 మిలమిల మెరుపుల చెక్కిళ్ళతో...
 ఆ చక్కని చుక్కబొట్టు
 వెన్నెల ముక్కె గోచరింప
 ఆ సీ కనుల కాంతిలో
 కలువలు వెలవెల బోయినట్లు
 మత్తు చలినట్లు
 సుతారంగా సున్నిత పెదవులు
 చలువ రాతిని బోలిన
 సుందర చెక్కిళ్ళ
 చూసిన చాలు
 నేయి వసంతాలు
 చవి చూసినట్లనిపిస్తున్నది
 ఆ కురుల స్వర్ప
 ఈ కవి ఆస్వాదించాలన్న
 ఆనందాన్ని పంచుతున్నట్లనిపిస్తున్నది
 సన్నజాణి తీగలాగా
 మనసుని అల్లుకున్నట్లనిపిస్తున్నది
 ఓ అందాల రాసి ఆనందాల సిరి
 నేమెచ్చిన నెచ్చెలి
 ఓ... నా రాగరంజని....

నెచ్చెలి

కొరుప్రెట్లు హరనాథ్, 97035 42598

కుందుర్తి

‘స్వేచ్ఛ’వాదం

కుందుర్తి వాదనలోని మూలాలు...

డా. వెంకె శ్రీధర్
98669 77741

(ప్ర) త్యేక తెలంగాణ రాష్ట్ర సాధన కోసం 1968 జనవరి 8న అన్నాబత్తుల రహిందునాథ్ అనే విద్యార్థి ఖమ్మం పట్టణంలో ఆమరణ నిరాపార దీక్ష చేపట్టడు. అయిదు దశాబ్దాల తరువాత అదే ఖమ్మం పట్టణంలో పక్క ‘స్వేచ్ఛ’వాది అయిన కుందుర్తి ఆంజనే యులు సాహిత్యంపైన వచన కవితా పితామహుడు - కుందుర్తి అనే జాతీయ సదస్యును నిర్వహిస్తున్నందుకు నిర్వాహకులను అభిశంసిస్తూ ఆనాడు కుందుర్తి త్యేక తెలంగాణ వ్యతిరేక వాదాన్ని ఎలా వినిపించాడో లేదా ‘స్వేచ్ఛ’ రాగం ఎలా ఆలపించాడో వివరించడానికి ప్రయత్నిస్తామ.

ప్రపంచంలో ఏ దేశంలోనైనా, ఏ భాషలోనైనా సాహిత్య కళాజీవి ఎవరైనా పీడితుని పక్కాన నిలబడి తానెంచుకున్న ప్రక్రియలో గుండెలో మూగమంట లేసుకున్న బాధితుని తరఫున ఒక ఆయుధంగా, ఒక నినదించే గొంతుగా, ఒక బిగించిన పిడికిలిగా మారి రాజ్యానికి ఎదురు నిలుస్తాడు. అవసరమైతే ప్రత్యక్షంగా కార్యరంగంలోకి దిగి పీడితుని రక్కంలో రక్కంగా, చెమటలో చెమటగా, నినాదంలో నినాదమై అల్పప్రాణులకు కొండంత అండగా నిలబడి అన్యాయాన్ని ఎదిరించే ప్రశ్నల కొడవలవుతాడు. కానీ తమ ఆత్మగౌరవం కోసం, తమ

సాంస్కృతిక వారసత్వం కోసం, తమ ఉద్యోగాల కోసం, తమ వనరుల కోసం, తమ నిధుల కోసం తమదైన పిడికెడు నేల కోసం 369 మంది యువకుల ప్రాణాలను ధారపోసి చేసిన 1969 త్యేక తెలంగాణ తొలిదశ ఉద్యమకాలంలో విచిత్రంగా మహాకవులు, ప్రముఖకవులు అనుకున్న వాళ్లందరూ పీడకుల పక్కాన నిలబడి పీడితుని నడ్డిపై మరిన్ని కవిత్వపు బరిసెలు వదిలారు. నాలుక లేనివాడికి నాలుకై నిలవాలిన కవులు దోషిడికి కవిత్వపు రహాదారులు నిర్మించారు. ఉద్యమాన్ని మరణశయ్యైకైక్కించి ‘తమ్ముడూ స్నేహస్తుం అందుకో’, వేర్పాటువాదం మానుకో అని రగిలి పోతున్న నిష్పత్తి తాత్కాలిక కవిత్వపు పదబంధాల బూడిడలో కప్పిపెట్టారు. తెలుగు కవిత్వపు ప్రయాణాలోనే ఇద్దాక మరుగుజ్జు రశ. ఇద్దాక విలోపు కవిత్వం. “ఇలారా తమ్ముడూ ఏమిటి నీ బాధ కూచున్న చెట్టును గొడ్డలితో” నరుక్కున్నట్లు ఎవరు చేశారు నీకి వేర్పాటు బోధ ఒరలోంచి కత్తి లాగి తనబొడ్డులో పొడుచుకున్నట్లు పుష్పరం తరువాత గుర్తుకు వచ్చిందా ప్రత్యేక ఏర్పాటు గాధ కోటి కర్మెలు కోరుకో కోటిన్నొక్కటి తీరుస్తాను

విడిపోదామనే మాట అనకూడదు వినకూడదు” (స్నేహగీతి కవిత, ఆంధ్రప్రభ దివపత్రిక, 19 ఫిబ్రవరి 1969) వచన కవితాపితామహుడు కుందుర్తి అంజనేయులు “వచన కవిత్వానికి వ్యాకరణం ప్రజలు, నిషుంటువులు ప్రజలు, అలంకారాలు ప్రజలు.. పీడిత వర్గాల గురించి రాసే కవి ఆ వర్గానికి చెందిన వాడే కానక్కరలేదు. సానుభూతి ముఖం. ఆ వర్గాల సమస్యల పట్ల సమగ్రమైన అవగాహన ఉండాలి. అందుకు తగ్గ బలమైన అభిఘృత్తే అవసరం” అని చెప్పి సాయుధ రైతాంగ పోరాటంపై ‘తెలంగాణ’ కావ్యాన్ని రాశాడు. ‘తెలంగాణను వర్ణించడానికి తెలుగులో మాటలు చాలావు. దానిని ‘హీలంగాణ’ అంటున్నాను అని సానుభూతి కురిపించాడు. తీరా 1969 నాటికి ఆ సానుభూతి కాస్త ఇగ్గిపోయి తెలంగాణ సమాజమంతా ఉద్యమ ‘ఉడుకు’తో కింద మీదవుతుంబే విడిపోదామనే మాట అనకూడదు, వినకూడదని శాసనం జారీ చేశాడు. “మన ఉజ్జ్వల భవిష్యత్తు కోసం ఈ స్నేహగీతి పలుకుతున్నాను నా గుండెలో ఒక ముక్క తుంచి మధురోహల తేనెలో రంగరించి ఈ గీతికి ప్రాణం పోశాను

నీ కోసం నా కోసం
మన ఉజ్జల భవిష్యత్తు కోసం” (అదే
కవిత)

ఈ “స్నేహగీతి” మన ఉజ్జల
భవిష్యత్తు కోసం అని అన్నాడు కానీ
పన్నెండెళ్ళకే తెలంగాణ భవిష్యత్తు
ఏమైందో అనాటి ఉద్యమకారులు చాటి
చెప్పారు. తమ ఉద్యోగాలను కాజేసిన
కొత్తగూడెం థర్చుల్ నియుత్త్ కేంద్రంలోని
నాన్ ముల్కిలను వెంటనే తొలగించాలని
ఉద్యమించారు. అంధ్రులు తమ గుండె
లోంచి ఒక ముక్కను తుంచి
మధురోహాల తేనెలో రంగరించి సమైక్య
గీతానికి ప్రాణం పోత్తే అది కాస్తా మిగిలి
ఉన్న తమ ప్రాణాలను తీసినంత పని
చేస్తోందని నిలవిలాడారు. ఖమ్మంలోని
థర్చుల్ పవర్ ప్లేమ్ స్ట్రాపన కోసం అక్కడి
రైతులు సుమారు 1300 ఎకరాల
భూమిని కోల్చేయారు. అలాంటి రైతు
కుటుంబాలకు ఇందులో ఉద్యోగాలు
ఇవ్వకుండా అనుభవం లేదనే సాకుతో
అంధ్రులకే ఉద్యోగాలు కట్టబెట్టారు. ఇలా
అక్కడ 1200 ఉద్యోగాలలో కేవలం 200
ఉద్యోగాలు మాత్రమే తెలంగాణ వాళ్ళకు
దక్కాయి. అప్పటికే HSC, DTI ప్లాస్టిన
వారు కొన్ని వేలమంది ఉన్న వాళ్ళకు
మొండిచేయే దక్కింది. ఈ అన్యాయాన్ని
చూసి కనీసం ప్రశ్నించలేని కవులు “నిండు
కుండను పగులగొట్టవద్దని” కవితలు
రాశారు.

“అదుగో మన కృష్ణవేణమ్మ
నీ వేపు నా వేపు ప్రేమగా చేతులు
సాచి
కోర్లూరి ప్రజల కోర్కెల జలధారలలో
మన పొలాలు తడుపుతున్నది” (అదే
కవిత)

అని బిరచిరా పరుగులిడుతున్న
కృష్ణానది ఏ వైపునున్న పొలాలను
తడుపుతూ పయనిస్తుందో నిజాన్ని
చెప్పలేకపోయాడు. కొన్ని కోర్లు
క్యాన్సెక్కుల నీళ్ళ అంధ్రుల పొలాలవైపు
సాగిపోయి అక్కడ ఏటా మూడు
పంటలకు నీళ్ళ సమృద్ధిగా అందుతుంటే
ఏదాదికి కనీసం ఒక్క పంట కూడా

పండక తెలంగాణ పొలాలన్నీ బీళ్ళుగా
మారుతున్న సంగితిని విప్పి చెప్పలేక
పోయాడు కుందుర్తి. ప్రాణాలకు తెగించి
నినదిస్తూ తెలంగాణ యువకులు ఉద్య
మిస్తుంటే, పోరాడుతుంటే, నిరసనను
అనేక రకాలుగా వెలిబుచ్చుతుంటే
సాంఘాతితో అర్థం చేసుకోలేకపోయాడు
కుందుర్తి.

“ఇటు చూడు దొర్కున్యకాండకు బెదిరి
సిగ్గుతో మెలికలు తిరిగిన సిటీ బస్సు
డిపోలో తలదాచుకుంటున్నది” (అదే
కవిత)

ఉద్యమకారులు తమకు జరిగిన
అన్యాయం పట్ల ఆవేశంతో బస్సుల
అద్దాలు పగులకొడితే బాధపడుతూ
బస్సులు సిగ్గుతో డిపోలో తలదాచు
కున్నాయని కవితలల్లడు కుందుర్తి. కానీ
తెలంగాణలో పగిలిపోయిన జీవితాల
సంగతేంటని పాలకులను ప్రశ్నించలేక
పోయాడు. పంటలు పండక, ఉద్యోగాలు
దొరకక ఎడారి దేశాలకు వలసపోయిన
యువకులు, వాళ్ళ కుటుంబాలు, వాళ్ళ
తల్లిదండ్రులు పడుతున్న బాధలను ఒక
బాధితుని కన్నుతో చూడలేకపోయాడు.

“నాకు తెలుసు నీ గుండ లోతుల్లో
ఏకంగా వుండాలనే ఉంది
నీకు తెలుసు నా గుండ లోతుల్లో
మన స్నేహం యింకా పండాలనే
వుంది” (అదే కవిత)

అంటూ బలవంతపు స్నేహాన్ని
తెలంగాణ ప్రజల మీద రుద్రడానికి
ప్రయత్నించాడు. రెండు చేతులు కలిస్తేనే
చప్పట్లు మోగుతాయని తెలిసీ ఒక్క
చేతితోనే చప్పట్లు కొట్టడానికి పిపరీతంగా
ప్రయత్నించాడు. సమైక్యరాష్ట్రంలో
తెలంగాణ ప్రజల గుండెల నిండా చీకటి
నిండి ఉన్న ‘ఏకత్తుం’ ఆనే వెన్నెల
పూయించాలని ప్రయత్నించాడు.
సమైక్యరాష్ట్రం వద్ద మొద్దో అని
తెలంగాణ ప్రజలంతా నినదిస్తుంటే కలసి
ఉంటే కలదు సుఖమని నీతులు చెప్పు
స్నేహం మాటున చేదుతేనెను మన
నాలుకల మీదికి తీసుకోచే ప్రయత్నం
చేశాడు.

తెలంగాణ సరస్వతీకి
వలస వచ్చిన ఆంధ్ర రాజ హంసల్ని
తెలంగాణ ప్రాంత కొక్కెరలు
తలమికొడుతున్నాయని అవేదన
చెందాడు. వసంతశోభతో
కళకళలాడే ‘ఆంధ్రప్రదేశ్’
వల్లకాడుగా మాలిందని
బాధాతప్ప హృదయంతో ఈ
ఉగాదికి పం రాయను? పం
పాడను అని గద్దద స్వరంతో
విజయవాడ నుంచి కాల
స్వభావాన్ని మాలిన కాలం
యొక్కవిపరీత పాశకడలను
వినిపించాడు.

1969 సమ్య ఉగాది పర్వదినాన
ఆకాశవాణి విజయవాడ కేంద్రంలో
చదివిన కవిత్వంలో కూడా ప్రత్యేక
తెలంగాణ ఉర్యమాన్ ‘కాలం చేసిన
గారడీ’గా కొట్టిపోరేశాడు.
“ఈ యేడే ఉగాది నాటికి
అన్వ్య ఫలితాల బహుగాఢ పరంపరలను
సిగ్గుతో డిపోలో దాచుకున్న
సిటీ బస్సులు చెప్పాయి నాకు
అసాంఫీక శక్కుల చేతుల్లోకి
మారిన చరస్తులు మరీ మరీ చెప్పాయి
హరాత్తుగా వచ్చిన వరద పొంగులా
ఈ అన్వ్యత యింక పోదా?
ఏనాటైనెనా యింకిపోదా?”
(‘కాలం చేసిన గారడీ’ కవిత,
విశాలాంధ్ర దివపత్రిక, 19 మార్చి 1969)
అని ప్రశ్నించాడు. ఉగాదికి తానే
బ్రాహ్మణుడి అవతారమెత్తి రాశిఫలాలను
చెప్పాడు. డిపోలో దాక్కున్న బస్సులు
అన్వ్య ఫలాలను చెప్పున్నాయని సమైక్య
పంచాంగాన్నంతా తేఱతెల్లు చేశాడు.
అవమానం మారుపొళ్ళ, రాజుపూజ్యం
శున్యంగా ఉండి తరలుగా బాధలు
పడుతున్న తెలంగాణ భవిష్యత్తును
మాత్రం పట్టించుకోలేదు. పైగా తెలంగాణ
ఉద్యమకారులను ‘అసాంఫీకశక్కులు’గా
భావించాడు.
“ఇక్కడ చేరిన కవిమూర్తుల్లోని

ఆంధ్రక్షత కనిపిస్తుందో లేదో
వరంగల్లులో
ఓ ప్రభూ పొరపాటు పడ్డాము
ఈ ముక్కేటి తెలుగుల్ని ఈ
దశాకు జ్ఞమించు
మేమందరం తాగి ఉన్నాము మంచీ
చెడూ తెలియని
స్వార్థం ముసుగులో దాగి వున్నాము”
(అదే కవిత)

అంటూ కుందుర్తి ప్రత్యేక తెలంగాణ
ఉద్యమాన్ని తాగినమత్తులో జరుగుతోన్న
ఉద్యమంగా చిత్రించాడు. స్వార్థపరులెవరో
గ్రహించలేక బోల్టాపడ్డాడు. నీళ్లు, నిధులు,
ఉద్యోగాలు, వనరులు, భూమి అన్ని
కోల్పోయిన తెలంగాణ వారినే
స్వార్థపరులుగా నిలబెట్టే ప్రయత్నం
చేశాడు. విజయవాడలోని ఆకాశవాణిలో
జరుగుతున్న శామ్య ఉగాది కనిపిస్తేన్న
ఇనంలో ఆంధ్రాకుఫలతో పాటు
తెలంగాణాకవులు కూడా సమైక్యాగాన్నే
పాడుతుంటే ప్రత్యేక తెలంగాణ రాష్ట్రాన్ని
కాండిస్తున్న వరంగల్లు పొరులకు ఈ
‘ఆంధ్రక్షత’ కనిపిస్తుందో లేదోనని
వాపోయాడు.

“సరస్వతోని రాజహంసల్ని కొక్కేరలు
తరిమేసినట్లు
వసంత వన రఘుభేషక మారు
వల్లకాడు (ప్రత్యుషమైన
ఈ ఉగాది గురించి ఏం రాయను?
ఏం పాడను?” (అదే కవిత)

అని బాధపడ్డాడు. తెలంగాణ
సరస్వతోకి వలస వచ్చిన ఆంధ్ర రాజ
హంసల్ని తెలంగాణ ప్రాంత కొక్కేరలు
తరిమికొడుతున్నాయని ఆవేదన
చెందాడు. వసంతశోభతో కళకళలాడే
‘ఆంధ్రపదేశ్’ వల్లకాడుగా మారిందని
బాధాత్మయాద్యమంతో ఈ ఉగాదికి ఏం
రాయను? ఏం పాడను అని గద్దద
స్వరంతో విజయవాడ నుంచి కాల
స్వభావాన్ని, మారిన కాలం యొక్క
విపరీత పోకడలను వినిపించాడు.

1969 గాంధీజీ శతజయంతి
సంవత్సరం అందుకే ‘ఆంధ్రపదేశ్’
ప్రజలంతా శాంతంగా ఉండాలని

ఆకాంక్షించాడు కుందుర్తి, నిజానికి ‘కాలం
చేసిన గారడీ’ తప్ప మాలో మాకు కలహం
లేనేలేదని ఏకపక్షంగా ప్రకటించాడు. పులీ
మేకా ఒకి చెరువులో ఒకదాని సరసన
ఒకటి నిలబడి నీళ్లు తాగే సంస్కృతి
మాదని తేల్చి చెప్పేడు. కానీ ఇందులో
పులి ఎవరో మేకలెవరో నిడమర్చి
చెపులేకపోయాడు. ఎన్నో లాచీయింగుల
తరువాత ఏర్పడిన ‘అంధ్రపదేశ్’ అప్పుడే
విచ్చిన్నమవడం కుందుర్తికి ఇష్టం లేదు.
బలవంతంగావైనా కలిసుండాలని
కోరుకున్నాడు. తెలుగు భాష ఒక్కటి,
తెలుగులంతా ఒక్కటని ప్రచారం చేశాడు.
ఎందుకో తెలంగాణ ప్రజల ఆవేదనను,
బాధను, అన్యాయమైపోయిన వైచిత్రిని
కుందుర్తి ఒంటికన్నతోపైనా
చూడలేకపోయాడు. అందుకే పదేసదే
కలిసుందామని ప్రచారం చేస్తూ వచ్చాడు.
“ప్రాంతియ భేదాలు విరిచి
పరస్పర ద్వేషాలు మరిచి
అందరం ఒకే శరీరంగా
ఒక వ్యక్తిగా ఒక శక్తిగా
ఒకే జీవిత తేజోరేఖగా
ఒక కాలరథాన్ని లాగే
అరు బుయుతుచక్రాల ఆనందశోభగా
ఒక వసంత తరువాణి పూఛిన

ఉద్యమకారులు

తమకు జలగిన అన్యాయం పట్ల
అవేశంతో బస్పులు అద్దాలు
పగులకొడితే బాధపదుతూ
బస్పులు సిగ్గుతో డిపోలో
తలదాచుకున్నాయని
కవితలల్లాడు కుందుర్తి. కానీ
తెలంగాణలో పగిలిపాయిన
జీవితాల సంగతేంటని
పాలకులను ప్రశ్నించలేక
పాయాడు. పంటలు పండక,
ఉద్యోగాలు దొరకక ఎడాల
దేశాలకు వలుసపాయిన
యువకులు, వాళ్ల కుటుంబాలు,
వాళ్ల తల్లిదండ్రులు పదుతున్న
బాధలను ఒక బాధితుని కన్నతో
చూడలేకపాయాడు.

వంద కుసుమాల పరిమళంగా” (అదే కవిత)

కలసి ఉండాలని భావించాడు. కానీ ప్రాంతియ భేదాలకు మూలకారణాలే మిటో కనుక్కోలేకపోయాడు. లేదా కనుక్కున్నా ఏదో ఆశించి కలిసుండాలని ఒత్తిడి చేశాడు. ఏ ప్రాంతపు జీవితాలు తేజోవంతంగా వెలుగొందుతున్నాయో దానికి అసలు కారణమేమిటో తెలిసినా పీడితుల వైపు ఎందుకో నిలవలేక పోయాడు. ఒక చారిత్రాత్మకమైన ఉర్ధ్వమ సందర్భంలో ఒక పరిణతి చెందిన కవి ఎలా స్పందించాలో అలా స్పందించలేక పోయాడు. దీనికి అష్టర నిదర్శనమే అయన సమైక్య వాద కవిత్యం.

“ఒకే జాతి పుభ్రజల తటాకంలో విరిసిన వేయి పద్మాల వెల్లువగా ఒకే సంస్కృతి సూర్యుడు చిమినై కోటి కిరణాల కొత్త కాంతిగా ఒకే స్వర్గలోకంలోని ముక్కోటి దేవతల మౌలాన మూర్తులుగా తెలుగులందరం వెలుగుతాం తెలివిలో స్నేహంగా మెలుగుతాం ఈ ఉగాదికి ఏం రాయను? ఏం పాడనని ఎందుకు చింత? మూడు కోట్ల తెలుగులదీ దేశం పక్షుత నా ఉగాది సందేశం” (అదే కవిత)

తెలుగు ప్రజలంతా ఒకే రాష్ట్రమనే గొడుకు కింద కలిసిమెలసి ఉండాలని కుందుర్తి కోరిక. నిభేదాలు పాడసూపి నపుడు, అభివృద్ధిలో హాస్తిమశకాంతరం తేడాలు కనిపించనపుడు, తెలుగు కలశంలో మోసమనే ఒక విషపు చుక్క కలిసినపుడు వేరుండడంలో తప్పులేదని చెపులేకపోయాడు. హిందీ భాషీయులకు అన్ని రాష్ట్రాలుండగా తెలుగులకు రెండు రాష్ట్రాలుంటే తప్పేమిటని ప్రశ్నించలేక పోయాడు. తెలంగాణ ఉద్యమానికి మర్దతు పలకలేకపోయాడు. బహుశా ఎన్నో పోరాటాల ఫలితంగా, ఎన్నో సమీకరణాల అనంతరం ఏర్పడిన ‘ఆంధ్రపదేశ్’ అనే వెన్నకుండ పగిలి పోతుందనే ఉపానే కుందుర్తి భరించలేక

పోయాడు. తెలుగువాళ్లంతా కలసి ఉంటేనే మరింత వ్యక్తిచెందుతారని భావించి ఉండవచ్చు. ఒక్క కుందురై కాదు ఆనాడు కలంపట్టిన ప్రధాన ప్రవంతి కవలంతా సమైక్యరాగాన్నే ఆలపించారు. యువకపులకున్న పోయి సీనియర్ కవలకు లేకుండా పోయింది. ఎంతనేపటికీ తెలంగాణ ఉద్యమాన్ని అనవసర శాంతిబుద్ధతల ఉద్యమంగానే చూశారు కానీ ఇదొక జాతి ఆస్తిత్వ పోరాటమని ఒప్పుకోలేకపోయారు. దాని వలన జరగాల్సిన తీవ్ర నష్టం జిరిగి పోయింది. ప్రత్యేక తెలంగాణ రాష్ట్రకల మరో ఆరుదశబ్దాలు అలస్యమైపోయింది.

కుందురై కాదు శ్రీశ్రీ, ఆరుద్ర, కె. వి. రమణారెడ్డి, ఎం. కే. సుగంబాబు, కె. శివారెడ్డి లాంటి లబ్ధప్రతిష్ఠలైన కవలంతా ఆనాడు తెలంగాణ వ్యతిరేక కవిత్వాన్ని రాశి సమైక్యవాదాన్ని బలపరిచారు. తొలిదశ ఉద్యమంలో దాశరథి, సినారెలలాంటి తెలంగాణ కవులు కూడా

వారు గుడ్డిగా ప్రధాన ప్రవంతి కవులను అనుసరించి సమైక్యకవిత్వాన్ని రాశారు. అన్ని సాకర్యాలున్న ప్రోదరాబాద్ లాంటి గొప్ప నగరం రాజధానిగా కాకుండా పోతుందనో, తెలంగాణలో మిగులు బడ్డెల్ ఆంధ్ర ప్రాంతానికి దక్కుకుండ పోతుందనో, ప్రతిశాఖలో ఉన్నతత్త్వానికి ఉద్యోగాలు తమ ప్రాంత విద్యావంతులకు చెందకుండా పోతాయనో ఆనాటి కవలంతా తెలంగాణ వ్యతిరేక వాదాన్ని వినిపించారు. ‘సమైక్యం’ మాటలన తెలంగాణ గాయానికి ఉట్టటి ‘ఊసంతడి’ మందును రాయాలని చూశారు. కలసి ఉంటే రెండు రాష్ట్రాలు ఉన్నతంగా ఎదుగుతాయని మధ్యపెట్టారు. కవిత్వాన్ని ప్రజాపరం చేయాలని పర్య కవిత్వాన్ని కాదని వచన కవిత్వాన్ని ఎంతో ప్రోత్సహించి ఎన్నో ప్రజా సమస్యలను వచనంలో మరింత గొప్పగా అపిష్టరించవచ్చని తెలిపిన, ప్రచారం చేసిన కుందురైలాంటి ప్రజాపక్షపాత కవి

కూడా సమైక్యవాదాన్ని వినిపించడం చాలా ఆశ్చర్యం కలిగిస్తుంది.

ఎంతటి గొప్పకవిమైనా తన విషయాని దగ్గరికి వచ్చేసరికి స్వార్థంతోనే ప్రవర్తిస్తాడని నిరూపించాడు కుందురై. సాటి తెలుగువాడు కష్టలో ఉంటే, గొంతంిపోయి, తినడానికి తిండిలేక వలసబాట పడుతుంటే కనీస మానవతా దృవ్యధంతోనైనా తెలంగాణకు మద్దతు పలకాల్సి ఉండె. కాని సంక్లోభం తలత్తిపుడు ఏ ప్రాంతపు కవులు ఆ ప్రాంతపు బాకానే ఊదుతారని ఆనాటి సమైక్యకవులు నిరూపించారు. వారిలో కుందురై కూడా ఒకడు కావడం ఒక గొప్ప చారిత్రక తప్పిదం.

(ఎస్.ఆర్ & బి.జి.ఎస్.ఆర్. ప్రభుత్వ ఆర్ట్) & పైన్స్ కళాశాల - ఖమ్మం, తెలుగు విభాగంలో 16-17, డిసెంబర్, 2021న వచన కవితా పితామహుడు - కుందురై పై జరిగిన జాతీయ సదస్యలో సమర్పించిన పరిశోధనాపత్రం)

నీ పాదాలకు వందనాలు...

- మేరే కాల్రిక్,

10వ తరగతి, చెరువు మాధారం, ఖమ్మం.

నవ మాసాలు నువ్వు మోసి నరకాన్ని నువ్వుచూసి నీ ప్రాణాలు త్యాగంచేసి నీ రక్తాన్ని నాకు ధారపోసి నువ్వు రక్తపు మడుగులో నరకాన్నిచూసి నీ స్వర్ఘము నాకు ఊపిరిగా మలచి నీ ధ్యాసను నా జీవితంపై ఉంచి యముని గుమ్మం ముందు నిలచి యమధర్మరాజును ఓడించి నీ పేగు కోసి నాకు నువ్వు ప్రాణాలుపోసి నాకు నువ్వు ఎనలేని శైర్యాన్ని నూరిపోసి నా జీవిత బాటసారివై నా ఆది గురువు నీవై నా అంతులేని ఆనందానివి నీవై నా అంతులేని ఆశవు నీవై నిలిచితివి కదమ్మా! అమ్మా నీ పాదాలకు వందనాలమ్మా!!

రైతే రాజు...

- రవళి, పదవ తరగతి జల్లూ పరిషత్ ఉన్నత పారశాల, తడపాకల, జల్లూ నిజామాబాద్

రైతున్న నీవే మాకు దిక్కున్న
రైతు అనేవాడు
మన జీవితానికి దీపంలాంటివాడు
రైతు నిరంతర కష్టజీవి
మన పంటలకు గొప్ప కవి
పంట పండించేవాడు రైతు
పంటలకు ప్రాణం పోసేవాడు రైతు
పొలం పండిస్తూ ప్రజల పొట్టనింపుతాడు
రైతు దేశానికి వెన్నుముక లాంటివాడు
తిండి కొరత రాకుండ చూసేవాడు రైతు
రైతే దేశానికి రాజు,
అందరి ఆకలి తీర్చే రైతుకు
ఇదే నా వందనం అభివందనం...!!

సారె

ప్రపంచీకరణ ఫలితంగా విధ్యంశువుతున్న
సాంస్కృతిక జీవనాన్ని చిత్రించిన కథ...

సాగర్ సత్తయ్
79891 17415

**‘హో రక్కా... ఏం జేసున్నవు? మా
అడకట్టు కాయి ఒస్తనే లేవుగా...’ గల్గైట్ల
నిలబడి అన్నది తూర్పు వాడకట్టు
పిచ్చమ్మ.**

‘ఏంజేయ సెల్లే సేష్టనే ఎల్లేది
కష్టమాయే. ఇగ తిరుగుతట్టున్నాది...’
జగిట్ల మట్టిపెళ్లలు దంచుకుంట జవాబు
ఇచ్చింది పార్వతమ్మ. కుమ్మరి లక్ష్మీయు
భార్య పార్వతమ్మ. భర్తతోపాటు కుల
వృత్తిలో తానూ భాగస్వామి అవుతుంది.
‘బావ లేడా...?’

‘పొద్దున లేవంగనే చెర్కు పోయిందు.
అమృటాల్యుంది పత్తుకు లేడు.
ఎందుకు సెల్లే?’

‘కొడుకు పెండ్లి పెట్టుకున్నం.
అవిరేండ్లు మాట్లాడాలే.’

‘పశ్చదు గూసో సెల్లే. ఎంత కట్టుం?
కోడల్ని ఏ ఊరు? మేనోల్లా? నాతోల్లా?
వరుసగా ప్రశ్నలు అడుగుతున్నది
పార్వతమ్మ.

‘ఏడి పని ఆన్నే ఉంది పోవాలక్కా
..ఇయ్యాల నార్కాట్టుల్ని అంగడి.
సమాన్ దేవాలె’ అనుకుంట కూర్చున్నది
పిచ్చమ్మ.

‘ఎనిమిది లక్ష్మలు, బండి, ఆస్తనే ఆరు
తులాల బంగారం పిల్ల మీద పెడ్డట్టు.
యాఘై వేలు ఇంట్లకు ఇప్పట్టు కరారు.
పిల్లది నీర్మేమ్ల. మేనోళ్లో గాదు. కడింటి
పాపులు మామ జాడ జెప్పిందు.’

‘మరి నువ్వు కొడుకు పెళ్లి చేయవా?
మావోని కంటే పెద్దోదేనాయె.’

‘మా శ్రీకాంతు పెండ్లి అంటే నోరు
తెరవనియ్యడు. పట్టంల ఈయేడు
చదువు అయిపోతడట. ఉద్యోగం వస్తేనే
పెండ్లి అంటుండు. ఇయ్యాల రేపట్ల
ఇంటికి వస్తు అని పోన్ చేసిందు.’ అన్నది
పార్వతమ్మ.

‘కట్టుం మరింత పస్తది తీయు.’

‘ఒవ్వుని పైసకు ఆశ పడను సెల్లే. నా
రెక్కులు సల్లగుండాలె గిని.’

ఇంతలోనే చెరువు దగ్గరకు బోయిన
లక్ష్మీయు ఇంటికి వచ్చిందు. ఊర్లో
కుమ్మరి వాళ్లు చాలా మంది ఉన్నప్పటికీ
అంతా కులవృత్తిని వదిలేసి పట్టుం బాట
పట్టినవాళ్లే. లక్ష్మీయు మాత్రం కుల
వృత్తిని నముక్కొని ఊరి పట్టున
ఉంటున్నదు.

పిచ్చమ్మ వైపు చూస్తూ సనా రోజులకు
మా ఇంటికాయి రాబుద్దైనాదమ్మ? ఇకేపీ
కాడ వొడ్లు కాంట ఐనయా... ఈపాలి
కట్టడి ఒడ్లకు ఒస్తుందుకు గూడ తీరలే’
అన్నడు భుజం మీద కండువ దులిపి
నులక మంచం మీద వేసి కూర్చుంటూ.

‘ఏడ బావా మీ తమ్ముడు పకెపి
కాడికే పోయిందు. నీ కట్టడి ఒడ్ల ఏడికి
పోతయి. ఇప్పుడు ఒచ్చినా ఇస్త గనీ, చిన్న
పని మీద ఒచ్చిన. కొడుకు పెండ్లి ఖాయం
అయింది. రేపు వచ్చే బేస్తారం పిందార

పెట్టాలె. పిందార దావల్కు వచ్చి లగ్గం
పెట్టుకొని పోతరు. అవిరేండ్ల ముచ్చట
కూడా మాట్లాడదాం అని వచ్చిన.’

‘మాట్లాడేది ఏముంది? నేను
కాదంటినా? తెస్త తియ్య.’

‘అట్లని కాదు బావ ఏదైనా లెక్క
లెక్క. కట్టుం ముందే మాట్లాడుకోవాలె.
ఏం అడుగుతవో అడుగు.’

‘తొల్ల మగపెళ్లి మూడు వేలియ్య.
అవిరేండ్ల కాడికి పస్తప్పుడు ఐదు శేర్ల
బియ్యం ఒక సక్కని కుడుక, ఒక రైక
మడుపు తీసుకొని రా.’

‘వామోనూ నూ అడుగుతున్నపుగా బావ.
పిందార కట్టుం కూడా ఇండ్లనేగా?’

‘పిందార కట్టుం ఇండ్ల ఎట్లయితది?
అది వేరే. పని బాట్లోకు ఇస్తే నీ బర్కుతేం
బోదు గని పో’

‘అవిరేండ్లల్ల ఏమేం తెస్తవ్?’

‘అవిరేండ్లు, గడి కుడుకలు, కూరాడు
కుండ తెస్త’

‘ఈటికే మూడువేలా? నా పెండ్లికి
ఇయ్య గాక గంజి అటికే, కూర అటికే,
దప్పడం పేర్పు, నాలుగు దొంతులు,
రెండు కాగులు, నాలుగు కల్లు కంచడ్ల
ఒక వీర బోనం పట్ట తెచ్చి వంద
రూపాలు తీసుకున్నడట మీ నాయన.
నువ్వు గూడ అన్ని తేవాలె.’

‘ముషై విళ్ల కిందటి ముచ్చట
ఇయ్యాల ఉంటదా? అప్పుడు మాకు

చేతినిండా పని. ఉన్న దాంట్లో సుఖంగా
బతికినం. ఇప్పుడు రోజులు అట్లున్నయా?
అయ్యాల వంద రూపాయలకు బియ్యం
బస్తా వచ్చింది. ఈయాల మూడు వేలకు
వస్తుందా? ఎప్పటి లెక్క అప్పడే. నేను
తెచ్చే కాడికి చెప్పిన. తర్వాత అన్డు
కాకసోతే నువ్వు అన్నట్లు వీర బోనం
పటువ తెష్టతియి? అన్నడు లక్ష్మయ్య.

★ ★ ★

‘పెంట్లికి పదిహాను రోజుల గడువు
ఉంది. ఈ లోపల ఆము దింపాలె.
ఇయ్యాలనే పని మొదలుపెట్టాలే’
అనుకున్నడు లక్ష్మయ్య. వెంటనే శంకర్
రెడ్డి ఇంటికి వెళ్లి ట్రాక్టర్ మాట్లాడి
ఉదయం చెర్ల తొప్పిన మట్టి భార్యాభర్తలు
ఇద్దరూ ట్రాక్టర్కు ఎత్తి ఇంటికి తెచ్చిప్రు.
మట్టిని పొతం చేస్తుందుకు పెట్లలు అన్ని
పగులగొట్టి మెత్తగ పొడిచేసి ఇనుప
జల్లెడతో జల్లెడపట్టి మట్టిల పున్న రాళ్నను
వేరుచేసి ఆ మట్టిని గోలెంల పోసిప్రు.
నీళ్లల్ల పోసిన మట్టిరాళ్లు అడుగుకు
పోయేటట్లు ఒండుపైకి తేలేటట్లు బాగా
కలిపిందు. అట్ల పోతం చేసిన మట్టిని
జిగిట్లు ఒక మూలకు కుప్పగా పేర్చిందు.

ఆ మట్టి తడి ఆరిపోకుండా
ప్రతి రోజు నీళ్లు చల్లుతూ
కాపాడుకుం టున్నడు. తెల్లాలి
సారెకు మొక్కిసారె మీద మట్టి
ఎక్కించిందు. సారె మీద మట్టి
ముద్ద అతని చేతి వేళ్ల
నైపుణ్యంతో అనుకున్న
అకారంలోకి అలవోకగా
మారిపోతోంది. లోపలి వైపు
నుంచి ఒక చేయి బయటి వైపు
నుంచి ఒక చేయి పెట్టి
సుతారంగా నోక్కుతూ
కుండలను తీసున్నడు.

కుండలను లోపలి వైపు నుంచి ఒక
నున్నటి రాయలో అద్దుతూ పై నుండి
సల్పతో చరుస్తూ కుండ నుపు
వచ్చేవరకు ఓట్టి బయట
ఆరెడుతున్నడు. మూడు రోజులు
క్షమపడి వాముక సరిపడా కుండలు
చేసిందు. అన్నింటినీ జాగ్రత్తగా ఆరబ్ధి
వాములో పెట్టిప్రు. మిక్కిలి కళాత్మకంగా
అన్ని కుండలకు సెగ తగిలేటట్లుగా,
కుండలు పగలకుండా జాగ్రత్తగా వాము
పేర్చిప్రు. పార్వతమ్మ సహారంతో
వాము పూర్తిగా కప్పి మట్టితో అలికిప్రు.
కుమ్మరి వాము నిప్పు అంటుకుంది.

★ ★ ★

లక్ష్మయ్య కొడుకు శ్రీకాంత్ ఇంటికి
వచ్చిందు. తలుపు గొళ్లెం పెట్టి ఉంది.
అమ్మ నాయన ఎక్కడ పోయినరో అని
అలోచిస్తూ తలుపు తీసుకుని జిగిట్ల
మంచంల కూర్చున్నడు. అప్పడే కుమ్మరి
వాము నుండి ఇంటికి తిరిగి వచ్చిన
పార్వతమ్మ కొడుకును చూసి
సంతోషంతో ఎప్పుడు వచ్చినవి బిడ్డ...
అని పలకరించింది ఆప్యాయంగా. ఇప్పుడే
వస్తున్నమ్మా... నాన్న కూడా లేడు ఎక్కడికి
పోయినరు? అని అడిగిందు శ్రీకాంత్.

“తూర్పు వాడకట్ట గొల్లోళ్ల పిచ్చమ్మ
కొడుకు పెళ్లి పెట్టుకున్నరు బిడ్డ... ఈ
వారం పది రోజులల్ల లగ్గం. అవిరేండ్లు
అందియ్యాలే. ఇయ్యాలనే వాము పెట్టినం.
మీ నాయన కూడా ఆడనే ఉండు
వస్తుందు” అంటూ కొడుకు పక్కనే
కూర్చుంది పార్వతమ్మ.

“అమ్మ! ఈ కష్టం ఇంకెంతకాలం?
మీరు నెల రోజులు క్షమపడి తయారు
చేసిన వస్తువులకు తగిన గిర్మి
ఉంటదా?... ఈ పెంట్లిలు రోజు
ఉంటాయా? నా మాట విని మీరు కూడా
పైదారాబాద్ రండి. నా చదువు
అయిపోగానే నేను కూడా అక్కడ ఏదో
ఒక పని చూసుకుంటా” అసహనంగా
అన్నడు శ్రీకాంత్.

శ్రీకాంత్ ఉస్కానియా యూనివర్సిటీ
లో ఎమ్పున్న చదువుతున్నడు. చురుకైన
విద్యార్థి. మారుతున్న కాలానికి అనుగు

ఓంగా మనం కూడా మారాలి అనే మనస్తత్వం కలిగినవాడు. తన తల్లి దండ్రులు కులవృత్తి చేయడం తనకు అస్పులు ఇష్టం లేదు.

“తాతలనాటి నుంచి వస్తున్న కులవృత్తి. ఎట్లా పోగొట్టుకోవాలే బిడ్డా... ఎన్ని విద్యలు వచ్చినా కులవిద్య మాన్మాద్రు పెద్దలు చెప్పిందు. మా కాలం ఇట్ల గడుస్తుంది. ఇగ నువ్వు చేస్తవని కూడా నమ్మకం లేదు” తనదైన ధోరణిలో చెప్పుకుపోతుంది పార్వతమ్మ.

“అది కాదమ్మా! నెనుకట అందరూ వృత్తుల మీదనే బతికిన మాట నిజమే. ఇప్పుడు కాలం మారింది. ఫ్రైజ్లు వచ్చినంక కుండలను ఎవరైన వాడుతున్నరా? రకరకాల కంపెనీల వంటపాత్రలు వచ్చినంక అటికెలు, బుమ్మ కుండలు ఎవరి ఇంట్లనైనా ఉన్నాయా? రానురాను బోనం పట్టలు కూడా మోటు పితుస్తుయి. రాతెండి సర్వలు ఇత్తడి సర్వలల్ల బోనం పెడుతున్నరు. కాలం దగ్గర్చు మనం కూడా మారాలే” అని పారం చెప్పినట్లు చెబుతున్నడు శ్రీకాంత్. ఇంతలోనే లక్ష్మీయు వచ్చిందు. కొడుకును చూసి సంతోషపడ్డడు. తండ్రితో తన మనసులో మాట చెప్పడానికి తటపటాయించిందు శ్రీకాంత్.

పిచ్చుమ్ము ఇంట్లో పెండ్లి ఏర్పాట్లు మెదలైనయి. పిందార రోజు పిండి కొమ్మను తీసుకుపోయి పిండితో బొమ్మ చేసి దేవతగా ప్రతిష్ఠించి దాని ముందు పసుపు కుంకుమ పచ్చపిండితో ముగ్గు వేసి పూజలు చేసిందు లక్ష్మీయు. సాకలి మంగలి వాళ్లు ఆ దేవత ముందు గొర్రె పాట్లేను కోసి దాని రక్తంతో బలి చల్లిందు.

లగ్గం రోజు అవిరేన్న తీసుకువెళ్లడానికి డప్పు సప్పులలో వచ్చిందు. అప్పటికే పార్వతమ్మ అవిరేని కుండలకు, గడి కుడుకలకు సున్నం అద్ది వాటిపై జాజుతో అందంగా అలంకరించింది. పెళ్లి వాళ్లు ఇంటి ముందుకు రాగానే సేరు బియ్యం,

పోక చెక్కలు, తమలపాకులు, ఒక రైక ముడుపు అక్కడ పెట్టి నూటి పదహారు రూపాయలు అవిరేని కుండలపై నుండి తీప్పి ఇవ్వమని అడిగింది. ఈ తంతు అంతా చూస్తున్న శ్రీకాంత్ కు చాలా చిరాకుగా ఉంది. ఎంతో కష్టపడుతూ, మిక్కిలి వైపుణ్యం కలిగి ఉండి యాచకుల మాదిరి ఆయా వస్తువులు అడిగి తీసుకోవడం తనకు ఎంతమాత్రం నచ్చడం లేదు. ఏదైమైనా ఈ రోజు నాన్నతో ఈ విషయం చర్చించాలని నిర్ణయించుకొన్నాడు.

పెళ్లివాళ్లు వెళ్లిపోయిన తర్వాత ఈ వృత్తిని వదిలేయాలని గట్టిగా అన్నాడు శ్రీకాంత్. తండ్రి శ్రీకాంత్ మాటలకు అడ్డుతగులుతూ ‘అట్లా అనకు బిడ్డ మన తాత తండ్రుల నుంచి వస్తున్న విద్ది ఇది. మనం కాకపోతే ఇంకెవరు చేస్తరు చెప్పు. నెనుకటినుంచి ఈ వృత్తిని నమ్ముకోని మనోళ్లు బతక లేదా? ఈ వృత్తి తప్ప ఇంకేం చేసి బతుకుతం? అన్నడు లక్ష్మీయు కొడుకు మాటలకు నొచ్చుకుంటూ...

‘మనకులంలో పుట్టిన వాళ్లు అందరూ ఇదే వృత్తి చేసి బతుకుతున్నరా?..? ఇంకా బావిలో కప్ప లాగా ఆలోచించొద్దు నాన్నా.. పైదరాబాద్ లాంటి నగరానికి వెళితే ఏదో ఒక పని చేసుకొని బ్రతకవమ్మ. ఇక్కడ నీ వృత్తికి గిరాకే లేదు, విలువ లేదు.

అది కాదమ్మా! నెనుకట

అందరూ వృత్తుల మీదనే బతికిన మాట నిజమే. ఇప్పుడు కాలం మాలించి ప్రిజ్మలు వుచ్చినంక కుండలను ఎవరైన వాడుతున్నరా? రకరకాల కంపెనీల వంటపాత్రలు వుచ్చినంక అటికెలు, బుప్ప కుండలు ఎవరి ఇంట్లనైనా ఉన్నాయా? రాను రాను బోనం పట్టలు కూడా మోటు వితుస్తుయి. రాతెండి సర్వలు ఇత్తడి సర్వలల్ల భోనం పెడుతున్నరు. కాలం దగ్గర్చు మనం కూడా మారాలే.

కంప్యూటర్ యుగంలో బతుకుతున్నాం. ఇంకా ఈ పాతకాలం కుండలు ఎన్నాళ్లు చేస్తాపు? వద్దు ఈరోజు వెళ్లి పోవాల్సిందే. ఒకవేళ మీరు రాను అన్నా నేను వెళ్లిపోతాను. మీరు ఈ వృత్తి చేస్తే మాత్రం తిరిగి ఈ ఊరు వైపు కూడా చూడను.’ కోపంగా అన్నాడు శ్రీకాంత్.

కొడుకు మాటలు వింటుంటే లక్ష్మీయు వై ప్రాణాలు పైనే పోయినట్టు అనిపించింది. ‘ఈ సారెను, ఈ కుమ్మరి వామును విడిచి ఉండలేనురా. ఈ వృత్తిని వదిలి ఇంకో చోట జీతం చేసి బతకడం కంటే చావడమే నయం అనిపిస్తుంది. మీ అమ్మకు గాని నాకు గాని ఊరు విడిచి పట్టం రావడం ఇష్టం లేదు. జర నా మాట విను నాయనా’ దీనంగా బతిమాలు తున్నడు లక్ష్మీయు.

శ్రీకాంత్ తండ్రి మాటలు వినే స్థితిలో లేదు. వృత్తి అవసరం లేదని, ఊరు విడిచి పెట్టాల్సిందేనని గట్టిగా మరోమారు చెప్పిందు. తల్లి పార్వతమ్మ నచ్చచెప్పాలని చూసినా వినిపించుకోవడం లేదు. పార్వతమ్మ ఏడుస్తూ ‘వాడు మనకు ఒక్కగానొక్క కొడుకు. వాడు ఇంటికి రాను అంటే నేను బతకలేను. వాని కోసమయినా ఊరు విడిచి పెడాదుమయ్యా’ అని భర్తను బతిమాలుతుంది.

ఇటు ప్రాణ సమానమైన వృత్తి. అటు ఒక్కగానొక్క కన్నకొడుకు. ఎటూ తేల్చుకోలేక పోతున్నడు లక్ష్మీయు. గుండె రాయి చేసుకుని కొడుకుతో వెళ్లాలని నిర్ణయించుకున్నాడు. చివరిసారిగా సారెక నమస్కరించి వెళ్లామని సారె దగ్గరకు వెళ్లిందు. మోకాళ్లపై కూర్చుని వంగి సారెవై తల ఆనించి నమస్కరిస్తున్నట్టే ఉన్నడు. ఎంతక లేవక పాయేసికి పార్వతమ్మ దగ్గరికి వెళ్లింది

‘ఏందయా లేస్తులేవు?’ అని భుజం పట్టుకుని కదిలించింది. ఒక్కసారిగా పక్కకు ఒరిగిపోయాడు లక్ష్మీయు.

స్థాంఘవై నిలిచిపోయాడు శ్రీకాంత్. గుండెలవినేలా రోదిస్తోంది పార్వతమ్మ.

స్నుతి వీడని గాయాలకు
అతిశయాల మురిపాలకు
అంతరంగమొక
ఇంకిపోని ఊట చెలిమ
కార్పుషై రగలాలని
గాయపడ్డ వేదనలకు
దహియించే పరితాపం
కెరటాలై ఎగియాలని
మురిసిపడ్డ మోదాలకు
పెల్లుబీకే ఆరాటం
చిక్కమొగమేసిన భాష
గొంతు పెకలని కంరళోష
గొంతు పెకలని భాష వెతల
కంరళోషోదార్చిన నిశ్చబ్బం
ధారాపాత భాషణ ధారణ
గాయపడ్డ వేదనలు
గళం విప్పిన రోదనలు
మురిసిపడ్డ మోదాలు
ఎలుగెత్తిన సైమరపులు

మూగవోయిన భాష గోసకు
ఊపిరి ఊరటనిచ్చిన
నిశ్చబ్బమెంత మధురం
కుత్తిత వైకల్యాలు వెలిమిన
భంగపడ్డ క్షోభిత మతులకు
వైరాశ్యం శరణ్యమను భ్రమ
ఒక క్షణిక ఉద్దిగ్న విరాగం
కుత్తితానంద వైకల్యాలకు
నిశ్చబ్బం ఒక సంస్కర ఉపదేశం
భంగపడ్డ మనోవేదనలకు
నిశ్చబ్బం ఒక ఉపశమన సందేశం
భాషకు అశక్తమైన భావాలకు
అభివృక్షుల పదునుపెట్టు
నిశ్చబ్బ భాషణాల
పటిమలెంత భూషణం
స్నుతి వీడని గాయాలకు
అతిశయాల మురిపాలకు
ఊపిరి ఊరటనిచ్చిన
నిశ్చబ్బమెంత మధురం

నిశ్చబ్బం

బైరండ్రి కృష్ణరండ్రి, 94400 72211

పరిణత కథారచయిత

వేణు నక్షత్రం

ఈ కథకని దారి ఏది...

డా. సరోజన బండ
93916 07031

‘జననీ జన్మ భూమిశ్శ స్వర్గాదపి గరీయసి’ అనే వాక్యాన్ని విడమరచి చెప్పితే తల్లి, పుట్టినదేశం స్వర్గం కన్న మిన్న అనేది ద్వోతకమవుతుంది. మానవ జీవిత పరిణామకుమంలో సాంఘిక, ఆర్థిక, సాంస్కృతిక, రాజకీయ, విద్యా పరంగా ఆలోచిస్తే “దైవములు లేరు తన కన్నతల్లి కంటే, భాగ్యములు లేవు తన తల్లిభాష కంటే, స్వరములు లేవు తల్లి దేశంబు కంటే, పరులకీ సూత్రములు జీవనాడులండు” అనే అంశం కూడా సువిధితం.

వృత్తిరీత్యా కంప్యూటర్ ఇంజనీరు, సాంకేతిక పరిజ్ఞాన నిపుణులు, కవి, రచయిత, నాటక కర్త, సిని దర్శకుడు, నిర్మాత, పిలుపు టీవీ అధినేత, కార్యక్రమాల స్పెష్సికర్, నిర్మాపకులు,

సమన్వయకర్త, ప్రజాసంబంధమైన అనేకానేక కార్యక్రమాలలో అలుపెరుగిని యోధుడుగా పేరుగాంచి, వైవిధ్యభరిత మైన జీవితగమనాలను ఆపోశన పట్టి సమతూకంగా బేరీజా పేసుకొని, ముందుకు సాగుతూ అమెరికా వినీలాకాశంలో తశుకులీను నక్షత్రంగా వెలుగొందుతున్న “వేణు నక్షత్రం” పట్ల పై అంశం సార్థక్యాన్ని పొందింది. వారు తాను పుట్టి పెరిగిన తెలంగాణ మాగాణంలో ఆడి, పాడి, విద్యాభ్యాసం చేసి ఎన్నో ఎన్నో అనుభూతులను పొంది, అనుభవాలను క్రోడీకరించుకొని రెండు దశాబ్దాలకు ముందే అగ్రరాజ్యం అమెరికాలో అడుగుపెట్టారు. జీవితం పట్ల తనకు గల స్వీయ అనుభవాలతో నిలదొక్కుకుని, వివిధ అంశాల పట్ల

సదవగాహనము పెంపాందించుకొని ఒక కథకునిగా ప్రజ్ఞాపాఠవాలతో బహుమఖీనంగా తమ స్థానాన్ని పదిలపరు చుకున్నారు.

నక్షత్రం వేణుగోపాల్ నాకు అపరిచితుడైన సుపరిచితుడు. వారిలో నా కలయిక

కాకతాళీయం. నా ఆత్మకథ ‘సరోజం’ అనే పుష్టకాన్ని 2019లో రచించినప్పటికీ కోవిడ్ -19 సందర్భంలో వివిధ కారణాల వల్ల దాని ఆవిష్కరణ ప్రార్థాదులో జరుగలేదు. రపీంద్రభారతిలో ఏర్పాటుచేసిన ఆ కార్యక్రమం ఆభరినిమిషంలో రద్దుయింది. 2020 నవంబర్లో అమెరికా వచ్చాను. నెంటనే ఆట, నాటా క్యాపిటల్ సిటీ తెలుగు సంస్థలో క్రియాశీలకమైన పాత్ర పోషిస్తున్న చౌతొపాకులు, నిర్మాపకులు సుధారాణి సహకారంతో శ్రీ గూడూరి శ్రీనివాస్ ఆధ్యర్థంలో పి.వి. నరసింహరావు శత జయంతి వేడుకల సందర్భంగా నిర్మాపించిన కార్యక్రమంలో పాల్గొని పి.వి. సహాతీ ప్రస్తావం గురించి నేను ప్రస్తావించడం జరిగింది. అటు పిమ్మట సుధారాణి కొండాపు నిర్మాపాలో 2021 ఉగాది రోజున జూమ్ వేదిక ద్వారా నా ఆత్మకథ ఆవిష్కరణ జరిగింది. అదేరోజు అదే వేదికగా వేణు నక్షత్రం గారి ‘అరుగు’ కథా సంపుటి ఆవిష్కరణ కూడా జరిగింది. నా విద్యార్థి డాక్టర్ శ్రీధర్ వెల్డండి రాసిన అరుగు సమీక్షను కూడా నేను చదివాను. ఎవరబ్బా ఈ అరుగు మనిషి అనుకున్నాను.

2022లో నాటా వారు నిర్మాపించిన మాత్రాదినోత్సవ సందర్భంగా నేను అవార్డు గ్రహితగా కార్యక్రమానికి

పోజరయ్యాను. ప్రవేశానికి ముందే వేఱు నక్షత్రం కలిసారు. ఆప్యాయతతో వొనసాస్టి, అరుగు కథాసంపుటాలని నాకు అందించారు. ఈ విధంగా వేఱు నక్షత్రంతో నా సంబంధ బాంధవ్యాలకు నాండి ఏర్పడింది.

తెలుగు కవులు, రచయితలు, రచయిత్రులు, తెలుగువారి కళలు, కళారూపాలు, తెలుగు ప్రజల సభ్యతా సంస్కృతులు, నాగిరికతా విశేషాలు, తిండి తిప్పులు, మాట, ఆట, పాట, భాష, యాస అంటే నాకు మక్కువ ఎక్కువ. పరనాసక్తిలో వేఱు నక్షత్రం రెండు కథా సంపుటాలను ఏకబిగిగా చదివాను. అబ్బురపడ్డును, అనందించాను. బహు ముఖీనమైన, ఆ వైవిధ్యభరితమైన వారి అంశం ఎస్సిక, ప్రతిభావంతమైన విషయ వివరణ, కథారచనను ప్రశంసా పూర్వకంగా మనసులోనే అభినందించాను. ఆశీర్వదిస్తున్నాను.

నక్షత్రం వేఱుగోపాల్ నిస్యార్థుడు, నిరాడంబరుడు, నిగర్ిం, నిశిత పరిశీలకుడు. మధ్యతరగతి కుటుంబాల స్తోమతను, మనోగతాన్ని, జీవన విధానాన్ని, సాధక బాధకాలను క్షుణ్ణంగా అధ్యయనం చేసి అవగాహనను పెంపాందించుకున్న వారు. తన కథ రచనలో, వ్యక్తికరణలో, నడతలో అంతర్లీనంగా, అప్రత్యక్షంగా, ఈ విషయాలు మనకు ప్రస్తుతమౌతాయి. తన ఆర్థిక స్తోమత, ఆలోచనావిధానం, ఉత్సాహం, ఉద్దేశం, ఉబలాటం, ఆరాటం, పోరాటం, సైజం, మాట, ఆట, పాట, రీతి, రివాజు అంతా సగటు తెలంగాణా మనిషిదే. నారు ‘దూరపు కొండలు నునుపు’ అనే సగటు తెలంగాణియుని ఆలోచనను, ఆంధ్రని అభిలాషకు, అంతరంగాన్ని, ఆయుషు పటువును తన కథల్లో అక్కడక్కడా స్పజిస్తూ వివిధ కోణాలలో సగటు మనిషి మన కండకు ముందు నిలిపారు. తాను అగ్రరాజ్యం అమెరికాలో కుదురుగా ఉన్నారంటే అదీ కూడా లేదు. అమెరికా ఆచార వ్యవస్థాలను, పెండ్లెపెటాకులను,

అర్దిక స్తోమతను, ఆస్తుల సంపాదనను, పిల్లల చదువు-సంధ్యలను, తల్లి తండ్రుల ఆశాపూరితమైన విద్యాతపనను, ఊహాత్ము కమైన జీవనాన్ని, డాంబికతను, స్థితి, గతి, ప్రగతిని తన కథలల్లో ప్రస్తుతించారు. సూక్ష్మాత్మి సూక్ష్మమైన అంశాలను, వేదనను, ఆవేదనను, తపనను, బాధను, దుఃఖాన్ని, అంతరంగ మధనాన్ని, నానా రకాలు నివేదించారు. వేఱు నక్షత్రం ప్రాక్షశిమ దేశాలకు వారధి.

వేఱు నక్షత్రంలో ఒక తాత్మికుడు, మానసిక శాప్రజ్ఞుడు, సామాజిక తత్త్వవేత్త, విద్యానిపుణుడు, ప్రజా సంక్లేషాభిలాషిస్తాంసారిక జీవితాన్ని సవ్యంగా నడుపుకునే ఒక జీవిత భాగస్వామి, పాదుపరి, మదుపరి, స్నేహితుడు, మార్గదర్శి నిఖిల్కృతమైన ఉన్నాడునే విషయాన్ని పారకులు గ్రహించాలి.

నక్షత్రం వేఱుగోపాల్ చెప్పుదలచుకున్న అంశాన్ని పూర్వాపరాలను, సమన్వయించి నిటుగా, సూటిగా, నిశితంగా, స్పష్టంగా, నిర్మషంగా చెప్పుతారు. మానసాస్టిలో వేకవ్, అప్రవోక్కటి కథలు అలాటివే. మొద్దు నిద్రపోతున్న వాళ్ళకు చైతన్యాన్ని కల్గించి మేల్కులిపే ప్రేరణాత్మకాలు. అని స్వందనలను కల్గించి సామాజిక బాధ్యతలను గుర్తుచేస్తాయి.

ఇక ‘అరుగు’ కథల్లో రేస్, అరుగు, ధీమా, ఫ్రెండ్, బిడ్డానుస్య గెలవాలి మొదలైన కథలు పారకుల అంతరంగాన్ని తడిచేసి తడిమి చూపుతాయి. ‘అరుగు’ కథ చదివినంత సేపు నాకు మా ఇంటి అరుగులు, మా అమృతున్న ఇంటి పాలరాశి అరుగులు గుర్తుకొచ్చాయి. నేను “మకుటం లేని మాహారాణిని”, అరుగులు నాకు “మెర్యుగైన సింహసనాలు”: అరుగులపై కూర్చుని మేము ఎన్నోరకాల పనులను చేసుకునే వాళ్ళం. మా మల్లయు కొబ్బరి పీచుతో తాల్లు పేనడం, మా నాన్న వశాభికంగా చెప్పే చదువుముచ్చట్లను ఆకశింపు చేసుకోవడం, బోయనర్స్యు తాత ఆశ కవిత్యాన్ని, కథలను వినడం, నేను, తమ్ముడు తంగేడు కర్మను సుత్రితో కొట్టి

బెరడు ఒలిచి శుభ్రం చేసి కర్రలను కట్టలుగా కట్టడం, ముసలి వాళ్ళు వయసుడిగినవాళ్ళు వ్యవసాయం సంసారాలు, పెల్లి పేరంటాలు, విడాకులు, పిల్లా జెల్లా ఇరుగు పొరుగు ఊరి ముచ్చట్లను చెప్పుకోవడం, డిబి కుట్టుతో మా నానమ్మ రవికెలు కుట్టడం, మా పెద్దవ్యకు నెత్తి పాపడం, మా అవ్య విస్తర్స్తు కుట్టడం చేసేది. అవ్య పశ్చోన్నలు తోక్కి ఆరబోసి నన్ను వాటికి కావలి పెట్టినపుడు, నేను పలకా బలపం తీసుకుని అక్కరాలు దిద్దుకునేది. నా చదువంతా ఎండుగల చదువే. అక్క పచ్చిసు, కచ్చగాయలు వామన గుంటలు, అష్టచమ్మ కైలాసము, పుంజీతం ఆటలు ఆడి, నేను గలిచే మోపుకు ఆటలను చెడగొట్టేది. అరుగు కథ చదివినంత సేపు నేను నా బాల్యంలో విపారించాను. ఆ ఆలోచనల్లో తేలిపోయాను. ఆనందంలో మునిగి పోయాను. అలికి ముగ్గుపెట్టి, సున్నం బోట్లతో నామాలు దిద్దిన మా ఇంటి అరుగులు నా హృదయంపై చెరగని ‘రాజముద్ర’ వేశాయి. ఆ అనుభూతులు అనుభవాలు వేఱు అరుగుతో నాలో తాజాగా పరిమళించాయి.

వేఱు నక్షత్రం వైవిధ్యమైన కథ అంశాలతో భావ సమన్వితమైన భాషా సంపదతో, విశ్లేషణాత్మకమైన కథాగమన విన్యాసంతో పారకులకు అందించిన కథలు ప్రశంసాత్మకాలు. చివరగా ఒక మనవి సాలభ్యాన్ని బట్టి తేట తెలుగు పదాలెన్నో ఉండగా ఆంగ్ల పదాలను విరివిగా వాడారు బహుళ అది అమెరికా ప్రభావమేమా? వేఱు! సాధ్యమైనంత వరకు తెలుగు పదాలను నాడండి. అది పూవుకు తావి అభీనట్లుంటుంది. తెలుగు భాషా పరిరక్షణ వైపు అడుగులేయండి. అరుగులాంటి ఎన్నో కథలను మాకందించండి. సాహితీ ప్రపంచంలో జీరీయమానమై మిలమీలా మేరిసే నక్షత్రమై నిలవండి. మీకు, మీ సాహిత్య ప్రయాణంలో దీపధారులై నిలిచిన అవంతిక, ఆయుష్, అంకష్టలకు హృదయాశిస్సులు, ప్రేమాభినందనలు.

బాలసాహిత్య దరువు - జక్కాపూర్ బడి గురువు

బాల సాహిత్యం నిగిగిలు...

వేల్పుల రాజు
97019 33704

ఏద్యార్థుల ఉత్తమ అభ్యసనంలో మరియు సత్యవర్తన, నడవడి కలిగి ఉండడంలో బాలసాహిత్యం పోషిస్తున్న పాత్ర ఎన్నదగినది. విద్యార్థుల సమగ్ర వికాసానికి పార్యాంశాల బోధనతో పాటు వారిలో ఉన్న స్యుజనాత్మక వైపుణ్యాలను వెలికించి డానికి వారిలో బాలసాహిత్య భిరుచిని కలిగిస్తున్న నేటింటరం ఉపాధ్యాయులలో సిద్ధిపేట జిల్లా జక్కాపూర్ ప్రభుత్వ ఉన్నత పారశాలలో హింది ఉపాధ్యాయులుగా విధులు నిర్వహిస్తున్న భైతి దుర్దయ్య సుప్రసిద్ధులు.

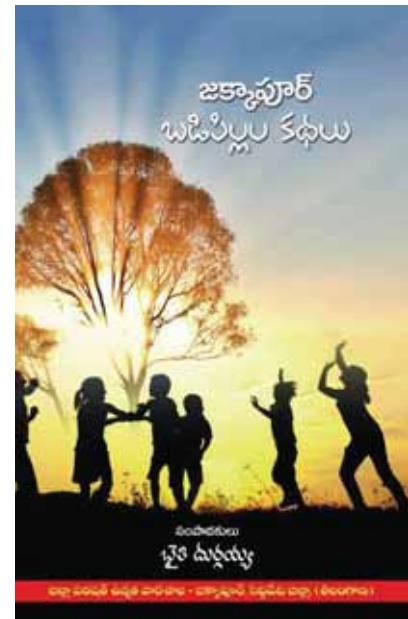
భైతి దుర్దయ్య ఆ పారశాలకు 2015లో పదోన్నతిపై వచ్చారు. విద్యార్థులలో ఉన్న సాహిత్యభిరుచిని గుర్తించారు. అంతకు ముందు పనిచేసిన

భైతి దుర్దయ్య

రాజగోపాల్ పేట ఉన్నత పారశాలలో విద్యార్థులను రచయితలుగా మార్చి “అక్షర” అనే బాలల పక్షపత్రికను ఒక సంవత్సరం పాటు నిర్వహించారు. సంపాదకత్వ బాధ్యతలు మినహ మిగతా శీర్షికలు అన్ని విద్యార్థులే నిర్వహించగా, జిల్లాలో పలువురి ప్రశంసలు పొందినది. ఎల్లారేడీ పేట ఉన్నత పారశాలలో ప్రాజెక్టర్, కంప్యూటర్లను ఉపయోగించి “కాన్ బనేగా కరోడ్సపత్తి” తరఫోలో క్రీడ్ కార్బ్కుమం నిర్వహించి విద్యార్థులకు చదువుపట్ల ఆసక్తిని పెంచారు. నిత్యం పలు వినాయ్మానైన కార్బ్కుమాలు రూపొందించి విద్యార్థులలోని సృజనకు తగిన ప్రోత్సాహన్ని అందించారు.

ఇప్పుడు జక్కాపూర్ పారశాల విద్యార్థుల ప్రశస్తిని రెండు తెలుగు రాష్ట్రాల హద్దుని దాటించారు. 2020 సంవత్సరం మార్క్యు12న ఈ పారశాల విద్యార్థులు ప్రాసిన 74 కవితల సంకలనం “మధుర పద్మాలు” పుస్తకాన్ని నేటినిజం సంపాదకులు బైస దేవదాన్ దంపతులతో ఆపిష్టింపచేశారు. ఇందులోని 53 కవితలు గతంలోనే నేటినిజంలో ప్రతివారం బాలవికాసం శీర్షికన ప్రమరించడం విశేషం. 2019 మార్చిలో ఇదే పారశాల విద్యార్థులు వ్రాసిన “జక్కాపూర్ బడి పిల్లల కథలు” అనే పుస్తకం దక్కన్ ల్యాండ్ సంపాదకులు

వేదకుమార్చే ఆపిష్టించబడింది. ఈ పుస్తకం రెండు తెలుగు రాష్ట్రాలే కాకుండా అమెరికాలోని ప్రవాస భారతీయుల మెప్పుపొంది, నాలుగు నెలల్లోనే 1000 ప్రతులతో రెండవ ముద్రణ పూర్తి చేసుకుంది. పుస్తకాలు ఉచితంగా ఇచ్చినా చదవని ఈ రోజుల్లో ఈ కథల పుస్తకాల ప్రతులు 1300 కొనుగోలు జరగడం బాలసాహిత్య చరిత్రలో అరుదైన సందర్భంగా చెప్పవచ్చు. మూడవ ముద్రణ ప్రయత్నాలు కరోనా అడ్డంకితో నిలిచిపోయాయి. ఈ రెండు పుస్తకాలకు దుర్దయ్య సంపాదకులై విద్యార్థులలోని

సాహిత్యాన్ని తెలుగులోకానికి పరిచయం చేసారు.

2018 సంవత్సరం మంచి పుస్తకం రాష్ట్రాధ్యాపులుగా నిర్వహించిన కథలపోటీలో ఇక్కడి ఆరుగురు విద్యార్థులు 500 రూపాయలు చౌప్పున నగదు బహుమతులు గెలుచుకున్నారు. వీరు ద్రాసిన కథలు తీయని పలకరింపు, తెలంగాణ బడిపిల్లల కథలు పేరున ప్రచురితమైనాయి. బాలల దినోత్సవం 2019 సందర్భంగా ఈనాడు హాయ్ బుజ్జి, తెలుగు వెలుగు సంయుక్తంగా నిర్వహించిన వీడియో రికార్డింగ్ సాహిత్య పోటీలో ఈ పారశాల విద్యార్థిని శాపణి చెప్పిన కథకు రాష్ట్రస్థాయిలో బహుమతి వచ్చింది.

తెలంగాణ భాషా సాంస్కృతిక సంస్థ పవనకుమార్కు సాహిత్యంలో, అభినవ్కు చిత్రలేఖనం విభాగాల్లో “బాలతేజ” పురస్కారాలను 2019 మే 16న రమేంద్ర భారతిలో ప్రదానం చేసింది. ఇవే కాకుండా ఇక్కడి పిల్లలను కవిసమేళనం, సాహిత్య సదస్యులలో పాల్గొనేలా చేశారు. వీరు ద్రాసిన కవితలు, గేయాలు, కథలు పత్రికలలో, వివిధ సంకలనాలలో ప్రచురితమైనాయి.

జక్కాపూర్ విద్యార్థులు కథల పోటీల్లో జాతీయ, రాష్ట్రస్థాయిలో అనేక

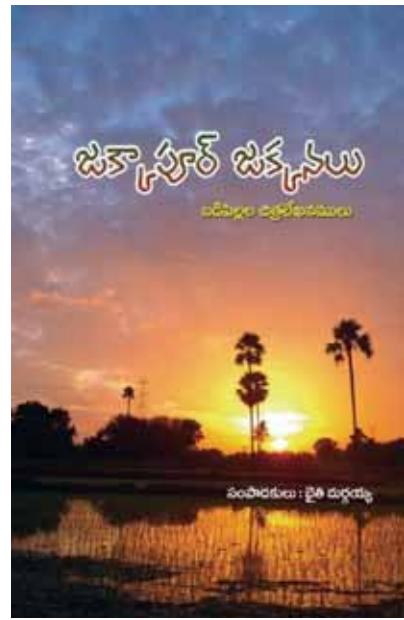
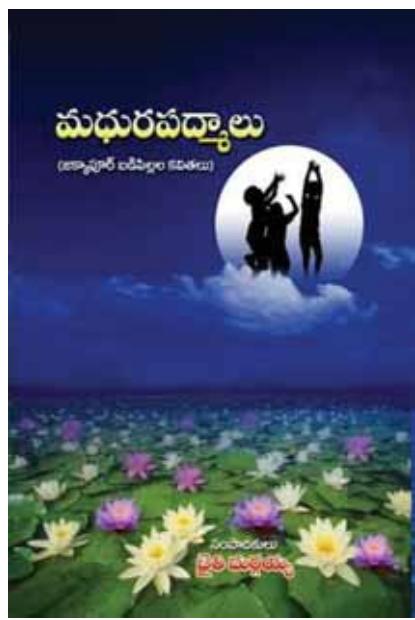
బహుమతులు సాధించడంలో దుర్దయ్య సార్ మంచి శిక్షణ నిస్తున్నారు. వివిధ పత్రికల్లో ఈ పారశాల విద్యార్థులు గీసిన బొమ్మలు 132 వరకు ప్రచురితమ య్యాయి. వివిధ బాలల కథాసంకలన పుస్తకాల్లో కథకు తగిన బొమ్మలను ఈ విద్యార్థులు 20 వరకు వేసారు. విద్యార్థులు వేసిన 120 బొమ్మలతో “జక్కాపూర్ జక్కానలు” అనే చిత్రలేఖన పుస్తకాన్ని ఆవిష్కరించారు.

ఇక్కడి విద్యార్థుల సాహిత్యభిలాషము గుర్తించిన బాల చెలిమి సంపాదకులు వేదకుమార్ ప్రతినెలా నిర్వహించే “బాల చెలిమి ముచ్చట్లు” కార్యక్రమాన్ని సెప్టెంబర్ 2019 మాసంలో జక్కాపూర్ పారశాలలో నిర్వహించడం వెనుక దుర్దయ్య సర్ యొక్క కరోరడ్ క్రమ దాగి ఉన్నది. తన బాలసాహిత్య క్షమి తన పారశాలకే పరిమితం కాకుండా అమెరికా ప్రవాస భారతీయులు డాక్టర్ మొనస్టర్ మాధవరెడ్డి నేత్తుత్తుంలో “సుగుణ సాహితి సమితి” అనే సంస్థను స్థాపించి బాలల కథల పోటి, బాలకథకుల ప్రోత్సాహం లాంటి చర్యలతో తన వంతు ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. తన పూర్వవిద్యార్థులు వేల్పుల రాజు, జి. అశోక్లతో కలిపి 5 సంవత్సరాల క్రితం “అక్షర సేద్యం ఫాండేషన్” సంస్థ స్థాపించి ప్రతిభ గల

విద్యార్థులకు నగదు ప్రోత్సాహకాలు, వివిధ రకాల సాహిత్య పోటీలు నిర్వహించి బహుమతులు ఇవ్వడం, నిరుద్యోగులకు చేయుట లాంటి చిరుకార్యక్రమాలు చేపడుతూ సామాజిక సేవలో పాలుపంచు కుంటున్నారు. జనవరి 2020లో పిల్లల కోసం ఫాండేషన్ తరఫున “అక్షర సేద్యం” బాలల సాహిత్య త్రైమాసిక పత్రికను ప్రారంభించి బాలసాహిత్యానికి పెద్దపేట వేస్తున్నారు. నిరంతరం బాలసాహిత్య వికాసం కోసం తపించే దుర్దయ్య సర్ గత 14 ఏళ్ళగా తనదైన తైలిలో పిల్లలను ప్రోత్సాహిస్తానే ఉన్నారు.

బైతి దుర్దయ్య బాలసాహిత్య ప్రోత్సాహకులే కాదు, కవి, కథారచయిత కూడాను. ఇప్పటివరకు “అక్షర సేద్యం” - కవితాసంపుటి 2014లో, “అలుకు మొలకలు” కవితాసంపుటి 2017లో ప్రచురించబడినవి. 2021లో “అరుగాలం పంట” అనే వ్యాసాల సంపుటి మరియు ఈ సంవత్సరం మార్చిలో “రామసక్కని గాలిపటం” అనే బాలల కథల పుస్తకాన్ని ప్రచురించారు. వీరు 45 కథలు వ్రాసారు. 50కి పైగా సామాజిక, సాంస్కృతిక, సాహిత్య, సినిమా వ్యాసాలు కూడా వ్రాసారు. 30 బాలసాహిత్య కథలు వ్రాసారు. వీరి రచనలు ప్రముఖ పత్రికల లో మరియు అంతర్జాల పత్రికలలో ప్రచురించబడినవి. వీరు ద్రాసిన కథలు, కవితలు బహుమతులు గెలుచుకున్న సందర్భాలు అనేకం ఉన్నాయి. ఫిలడెల్పియా తెలంగాణ అసోసియేషన్ అమెరికా వారి వార్లోత్తువ పత్రిక “సింగిడి 2019”లో దుర్దయ్య సర్ చేసిన బాలసాహిత్య క్షమి ప్రస్తావించి ప్రత్యేక కథనాన్ని ప్రచురించారు.

బాలసాహిత్య వికాసం కొరకు పలు సాహిత్యపోటీలు నిర్వహిస్తున్న దుర్దయ్య సారు క్షమి మరెందరికో స్వామ్రి నివ్వాలి. బాలల భవితకు సోపానం కావాలి. సార్క్రోఫ్స్ టీఎల్ నిచిల నుండి బాలల దృష్టి సాహిత్యం వైపు మరల్చుడానికి ఆయన చేస్తున్న చిరు ప్రయత్నాన్ని స్వీగతించాలి.

మధురం

పెంపుడు కొడుకు అపూర్వ త్యాగం...

డా॥ డి.ఎన్.వి. రామశర్మ

“మధు ఏడి? మొన్న రెండు రోజులు ముఖావంగా కనపడ్డాడు. ఇప్పుడు ఏకంగా రెండు రోజుల నుంచి ఇంటి పట్టునే లేదు”.

మంచం మీద ఉన్న రామయ్య భార్య సుశీలతో బాధగా అంటున్నాడు.

“స్నేహితుల ఇంటికి వెళ్లంటాడు. ముంబాయి నుంచి పదురోజులేగా ఐంది వాడొచ్చి, పాత స్నేహితులను కలవాలని అన్నాడు” చెప్పింది సుశీల ఆ సమయానికి ఇష్టవలసిన మందు బిళ్లలను రామయ్య చేతికందిస్తూ,

‘వాడి గురించి నాకు బాగా తెలుసు. ఏదో విషయం మీద బాగా ఆలోచిస్తున్నాడు. ఏదో జరగరానిదేదో జరిగుంటుందని నా అనుమానం’

మనసులోని విషయం బయట పెట్టడు టీచర్సగా రిటైర్నెన్ రామయ్య, “ఎందుకు అలా అనుకుంటున్నారు. వాడి మనసు మలైమనసు. మీరు దేని గురించి ఎక్కువగా ఆలోచించకండి. ఆరోగ్యం అసలే బాగోలేదు. ఇంకొడ్లో రోజుల్లో మీకు ఆపరేషన్ జరిగితే ఆ దేవుడి దయవల్ల అంతా మంచే ఇక.” చీర కొంగుతో కళ్ళ నీళ్ళను తుడుచుకుంటూ సుశీల అంది.

కిణ్ణి పాడయ్య దయాలిసిన్ సమస్యలో ఇతర అనారోగ్య సమస్యలలో బాధపడుతున్న రామయ్యను కంటికి

రెప్పులూ కాపాడుకుంటూ వస్తోంది సుశీల. కొడుకు మధును క్షమపడి చదివించారు. మధు ముంబాయి ఐపటీలో ఇంటినింగ్ సీటు తెచ్చుకొని ర్యాంకెంట్ పాసయ్య సంపత్తురం క్రితమే ప్రముఖ అంతర్జాతీయ సంస్థలో మంచి వేతనంతో ఉద్యోగంలో చేరాడు.

భారతదేశంలోనే ఉండాలన్న వాడి కోరిక నెరవేరింది. ఆరునెలల ట్రైనింగ్ కోసం మాత్రమే అమెరికా వెళ్ళాచ్చి ముంబాయి బ్రాంచిలో చేరాడు.

కొద్ది రోజులు సెలపులు పెట్టి తనతో పాటుగా తల్లిదండ్రులను ముంబాయి తీసుకెళ్ళడానికి సొంతూరుకొచ్చాడు.

“సుశి! అల్పురాలో షైర్ట్ అన్ని అలా చిందరవందరగా ఉన్నాయి ఏంటి ?”

తన డైరీ కోసం ఓపిక తెచ్చుకుని

“ఎందుకు అలా

అనుకుంటున్నారు. వాడి మనసు మలైమనసు. మీరు దేని గులించి ఎక్కువగా ఆలోచించకండి. ఆరోగ్యం లనటే బాగోలేదు. ఇంకొడ్లో రోజుల్లో మీకు ఆపరేషన్ జరిగితే ఆ దేవుడి దయవల్ల అంతా మంచే ఇక.” చీర కొంగుతో కళ్ళ నీళ్ళను తుడుచుకుంటూ సుశీల అంది.

అల్పురా తీసిన రామయ్య అడిగాడు.

“అప్పనండి మాసాను, సాయంత్రం సర్రదామని అలానే ఉంచాను. ఇప్పుడిని అలా ఉంటే ఏమైందిలేండి” అంది సుశీల.

“వీడెక్కడ ఉండాలో అది అక్కడ ఉండకపోతే నాకు చిరాకని తెలుసుగా. ఇదో రోగం నాకు...”

“సర్లే.. నేనే అన్ని వరసలో పెడతాను నువ్వేనా ఎన్ని పనులని చేస్తావ్?” అంటూ ఇంకాస్త ఓపిక తెచ్చుకుని సర్రడం మొదలుపెట్టాడు రామయ్య.

తన పాత మెడికల్ ఫైలు అక్కడ లేకపోవడం గమనించి ఆదుర్ల పడ్డడు రామయ్య.

“ఏమండి... అంతా మంచే జరుగుతుంది. కంగారు పడకండి. మీలో ఎప్పుడూ చూడని బాధ కనబడుతోంది”

“ఎలా ఆపుకోము, మధు వెళ్ళి ఇప్పటికే నాలుగురోజులోంది. ఎక్కడికెళ్ళాడో తెలియడం లేదు. నీకో విషయం చెప్పునా. నువ్వు బాధపడకు”

“ఏమిటదీ? మీరు మీరుగా లేనంతగా మిమ్మల్ని వేధిస్తున్న సమస్య? ఎన్నో ఆటుపాటులెదుర్కొన్నాను? ఛైరానికి మరో వేరు మీరు, మీరే ఇలాఉంటే ఎలా నాకిక...” గద్దద స్వరంతో అంది సుశీల.

“రేపటికి ఆపరేషన్ అని ఈ జడ్డుర్ల హస్పిటల్ కొచ్చాం. మధు ఎక్కడున్నాడో

తెలియదు, వాడికేష్టుందో.. అసలు విషయం ఏంటంటే...”

“అయ్యా..మీరు అంతగా నలిగిపోతున్నారు. ఈ సమయంలో ఏ ఆలోచనలూ పెట్టుకోకండి.”

“ఏంలేదు.. మనకోసం తపిస్తేదేమో అనుకున్న కొడుకు సమయానికి ఎక్కుడున్నాడో తెలియదు. మనం చేసిన తప్పేముంది, గారాబంగా పెంచాం. వాడికి కావలసినవన్నీ అమర్చాం, ఐనా వాడిలో ఇంత మార్చా? టీచరుగా పెద్ద సంపాదన లేకపోయినా, అప్పు చేసి మరీ వాడు స్థిరపడేలా పెద్ద చదువులే చెప్పించాం.

రేపు నాకేధైనా ఐతే, నిన్ను జాగ్రత్తగా చూసుకుంటాడా అన్న అనుమానం పెరిగిపోతోంది. నా చివరి చూపైనా చూస్తాడా? అక్కరకు వస్తాడా అని”,

‘అయ్యా.. ఏమిటా ఆలోచనలు, వాడు బంగారం, ఐనా మీకేం కాదు, నా మాంగల్యం గట్టిది, నేను చేసుకున్న పూజలు మిమ్మల్ని శ్రీరామరక్షలా కాపాడతాయి. మీరలా అర్థార్థపడి పోకండి’ అనునయిస్తూ చెప్పింది సుశీల.

“సుశి వాడికి తెలిసిపోయిందని నా అనుమానం”.

ఏమిటది?

“అదే.. వాడు మన సొంత కొడుకు కాదని.. రెండేళ్ళపుడు వాడిని అనాధారమం నుంచి దత్తత తీసుకుని మన కొడుకులా పెంచామని” అలా తెలిసే అవకాశం లేదు. వాడికేమీ తక్కువ చేయలేదు, పెట్టేన మనకు పదేళ్ళ వరకు పిల్లలు లేరని ఎన్నెన్ని పూజలు చేసాం. డాక్టర్లు పరీక్ష చేసి ఆ యోగం లేదని తేల్చి చెప్పారుగా.. అందుకే కదా మనం ఆ

నిర్ణయం తీసుకుని వాడిని దత్తతగా తెచ్చుకున్నాం... గతాన్ని నెమేసుకుంటూ” అంది సుశీల.

“అపును, మొన్న షైల్స్ చిందర వందరగా ఉన్నాయన్నానా.. అందులో మన మెడికల్ షైల్స్ కూడా ఉంది. పెల్లలు పుట్టే అవకాశం లేదన్న డాక్టర్ కాగితాలున్నాయి అందులో, మరో షైలు దత్తతకు సంబంధించినది. ఇక నా పాత ఛైలో నేను ఒక రీడింగ్ రిఫర్స్ మార్క్ కార్డ్ ఓ పేజీలో ప్రత్యేకంగా పెడతాను. అది ఆ రోజు అందులో లేదు. కింద పడుంది. షైల్స్, ఛైరీ ఇవన్నీ మధు చూసాడని, చదివాడని నాకు అనిపోంది.” చిన్నగా చెప్పాడు తనలోని మాటను రామయ్య.

“అయ్యా.. ఈ ఛైరీ రాసుకోవడం ఒకటి. మానరు. ఎప్పటిదో అది, మీ మందులు ఆ అల్గ్యర్లో పెట్టానుగా.. అందుకే ఈ మధ్య తాళర వేయల్లేదు. వాడు నిజంగా చదివే ఉంటాడా? ఈ విషయం వాడికి తెలియకుండా ఇన్నేళ్ళు ఉంచామని, వాడు మన రక్తసంబంధమైన కొడుకు కాదని తెలిసి వాడికి కోసం వచ్చి వెళ్ళిపోయాడంటారా?” కళ్ళల్లోంచి ఆగని కన్నీరుతో సుశీల అంది.

“అదే నేనూ అనుకుంటున్నా.. వాడికోసమే మనం ఇదంతా.. మన సొంత కొడుకుగానే మన మనసంతా.. వాడికేలా చెప్పాలి. ఇప్పుడిక చేసేదేముంది? వాడికేం తక్కువ చేయలేదు.. ఈ విషయం ఒక్కటే వాడికి చెప్పక పోవడం తప్పు. నేను అనుభవించాలి తప్పదు. అందుకేనేమో ఈ కిట్టి సమస్య” బాధతో అన్నాడు రామయ్య.

“పోనిలేండి. రేపటికల్లూ మీకు కిట్టి మార్పిడి చేస్తారు. అంతా మంచి జరిగి ఇంటిక్కొత్తాం. వాడాస్తే అంతా చెప్పాం, దత్తత ఐనా మన కొడుకే వాడు. వాడు లేనిదే లోకమే లేదు మనకు” చెప్పింది సుశీల.

అక్కడికి అపుడే వచ్చిన నర్స్ ‘సార్ను టెప్పింగ్స్ కోసం తీసుకెళ్ళాలి. రేపే కదా ఆపరేషన్, అన్ని సిద్ధం చేస్తున్నాం’ అని

చెప్పి రామయ్యను ప్రైవర్ట్ టీసుకెళ్ళింది మరో మేల్ అటెండర్ తోడుగా.
భగవంతుణ్ణై మనసులో ప్రార్థిస్తోంది గతాన్ని, తమ కష్టాల్ని ఒకసారి నెమరువేసుకుంటూ సుశిల.

“ఆపరేషన్ సక్రెన్ ఐండండి...”

ఆపరేషన్ థియేటర్ నుంచి బయటకు వచ్చిన డాక్టర్ శ్రీధర్ చెప్పాడు అక్కడ వెయిల్ చేస్తున్న సుశిలకు,

“సమయానికి దోనర్ దొరకడం.. అన్ని పరీక్షలు చేసి సరైనదేనని నిర్ధారించి మీకు

“పోనీలేండి.

రేపటికల్లా మీకు కిట్టి మాల్హిది చేస్తారు. అంతా మంచి జలిగి ఇంటికెత్తాం. వాడిస్తే అంతా చెప్తాం, దత్తత వినా మన కొడుకే వాడు. వాడు లేనిదే లోకమే లేదు” మనకు చెప్పింది సుశిల.

కబురు పంపడం, ఇప్పుడు ఆపరేషన్ సక్రెన్ అవడం అంతా మీ అదృష్టం చెప్పాడు డాక్టర్.

పరీక్షలకై ఎన్నోసార్లు రావడంతో బాగా పరిచయమైన ఆ డాక్టర్ శ్రీధర్కు కృతజ్ఞతలు చెప్పింది ఆనంద బాప్పాలతో “పసియూ లోకి మారుస్తున్నారిద్దరినీ రామయ్య గారి పక్క బెడ్డు మీదే దోనార్ కూడా ఉంటాడు. వెళ్లి పలకరించవచ్చు” చెప్పాడు డాక్టర్.

రామయ్య బెడ్ పక్కనున్న బెడ్డు మీద తన కిట్టి డానేట్ చేసిన ‘మధు’..

కళ్లు తెరిచిన రామయ్య, కళ్లనిండా కృతజ్ఞత నిండిన కన్నిటితో సుశిల మధు వైపు చూస్తున్నారు.

“అమ్మా.. నాన్నకు ఏమవదు, నేనున్నాగా” చెప్పాడు మధు.

ఫైల్ చూసి విషయం తెలుసుకుని తనకు మేలు చేసిన వీరే తన అసలైన తల్లిదండ్రులు అనుకున్న మధు.

“కిట్టి తనదే ఇవ్వాలని వాటికి అవసరమైన పరీక్షలకై రెండు రోజులు హస్పిటల్ కి వచ్చాడని, తన కిట్టి స్వాయం అవుతుందని తెలియగానే ఆపరేషన్ కు అవసరమైనదంటా ముందే చెల్లించి నాతో ఆపరేషన్ వెంటనే చేయించడానికి కబురు పంపాడని, తన కిట్టి ఇస్తున్నాడన్న విషయం మీకు తెలిస్తే ఒప్పుకోర్మెానని మీకు చెప్పవద్దన్నాడని” చెప్తూ “మీ అబ్బాయి చాలా గొప్పవాడమ్మా” అన్నాడు అక్కడకొచ్చిన డాక్టర్ శ్రీధర్.

ఆ మాటలు వింటుంటే రామయ్యకు, సుశిలకు వాడి గూర్చి తామెంత తప్పగా అనుకున్నామో అని పశ్చాత్తాపం చెందడం, పుత్రోత్సాహం అంటే ఏమిటో తెలిసిరావడం ఒకేసారి జరిగాయి.

మధును, మధు తలమీద ఆశీస్పులందిస్తూ తన మంఝసూత్రాలను కళ్కడ్డుకుంటున్న సుశిలను చూస్తున్న రామయ్య మనసంతా ఆనందంతో నిండిపోయింది.

రచయితలకు సూచనలు

- ✓ సమీక్ష కోసం పుస్తకాలు పంపేవారు విధిగా రెండు కాపీలు పంపాలి.
- ✓ పత్రిక కోసం రచనలు పంపించే వారు యునికోడ్లో ఉంటే ఓపెన్ ఐవెన్ ఐవెన్ మరియు పిడిఎఫ్లో మెయిల్ చేయండి.
- ✓ మా పత్రికకు రచనలు పంపినవారు ఇక్కడ అచ్చయాకనే ఫేన్ బుక్లో బ్లౌగ్లో పెట్టండి.
- ✓ ప్రతి రచనకు ఇది ఎక్కుడా ప్రచురణ కాలేదని, ఏ బ్లౌగ్లో పోస్ట్ చేయలేదని, ప్రచురణ ప్రసారం కోసం ఎవరికీ పంపి ఉండలేదని పోమీ పత్రం జత చేయండి.
- ✓ పత్రికలో ఒక కథ లేదా వ్యాసానికి నాలుగు పేజీలు మాత్రమే అవకాశం ఉంటుంది. ఈ లెక్కన పదమూడు వందల పదాలకు మించకుండా వ్యాసం, కథ పంపించండి.
- ✓ కవితలు 15 పాదాలకు మించకుండా పంపించండి.
- ✓ వ్యాసాలు, కథలు, కవితలు ఏవైనా పోస్ట్లో కూడా ఈ క్రింది చిరునామాకు లేదా ఇ-మెయిల్కు పంపవచ్చు.
- ✓ ప్రచురణకు స్వీకరించిన రచనల్ని పత్రికనుగుణంగా మార్చు చేసుకునే హక్కు సంపాదకవర్గం కలిగి ఉంటుంది.

తెలంగాణ జాగ్రత్తి

పాశం అమృతరాం రెసిడెన్సీ, ఇ.నెం. 1-2-234/13/46/4, 3వ అంతస్థి, ఎన్.టి.ఐ.ఎస్. స్టేడియం దగ్గర, అరవింద్ నగర్, దోమలగూడ, హైదరాబాద్ - 500 029. తెలంగాణ. E-mail : editor@thangedu.co.in

వీరరస పోషకుడు....

రామధారీ సింగ్ ‘దినకర్’

ఓమ్ ధారీ సింగ్ ‘దినకర్’ హిందీ రచయిత, కవి, వ్యాసకర్త. అతను ఆధునికయుగంలో ఉన్నతమైన వీరరస ప్రధాన కవిగా ఫీరపడ్డాడు. ఇతను ఆధునిక హిందీకవిలలో ఒకరిగా పరిగణించబడ్డాడు. దినకర్ 1908 సెప్టెంబరు 23న బ్రిటిష్ ఇండియాలోని బెంగాల్ (పెసిడెన్సీలోని సిమారియా గ్రామంలో) (ఇప్పుడు బీహార్లోని బెగుసారై జిల్లాలో) బాఱు రవి సింగ్, మన్సరూప్ దేవి దంపతులకు జన్మించాడు. విద్యార్థిగా అతనికి ఇష్టమైన విషయాలు చరిత్ర, రాజకీయాలు, తత్త్వశాస్త్రం, పాఠశాలలో, తరువాత కళాశాలలో హిందీ, సంస్కృతం, మైథిలి, బెంగాలీ, ఉర్దూ, ఆంగ్ల సాహిత్యాన్ని అభ్యసించాడు. దినకర్ను ఇక్కాల్, రహింద్రనాథ్ రాగూర్, కీట్, మిల్న్ వంటి గొప్ప సాహితీమూర్తులు బాగా ప్రభావితం చేశారు. రహింద్రనాథ్ రాగూర్ రచనలను బెంగాలి నుండి హిందీకి అనువదించాడు. దినకర్

కవితాధోరణి భారత స్వాతంత్ర్య ఉద్యమసమయంలో తన జీవితంలోని ఒత్తిట్లు, ప్రతి-ఒత్తిటిల ద్వారా రూపొందించబడింది. ద్వాపరయుగానికి చెందిన మహాభారత చారిత్రక సంఘటన ఆధారంగా రాసిన ప్రబంధకావ్యం కురుక్షేత్రం ప్రపంచంలోని 100 ఉత్తమ కవితలలో 9వ స్థానంలో నిలిచింది. అతని రచనలు ఎక్కువగా ‘వీరరసం’ ప్రధానమైనవి. అయితే అతని రచన ఊర్మి దీనికి మినహాయింపుగా చెప్పావచ్చు. అతని గొప్ప రచనలలో రష్మీరథి, పరశురామ్ కీ ప్రతీక్ష మొదలైనవి ఉన్నాయి. భూషణ్ నుండి ‘వీరరసం’ ప్రధానమైన గొప్ప హిందీకవిగా అతను ప్రశంసలు అందుకున్నాడు. దేశంలో విషపూత్రక ఉద్యమానికి దినకర్ స్వరం అందిస్తున్నారని ప్రమాణ సాహితీవేత్త రాంబ్రిక్ బెసిపురి అభిప్రాయపడ్డాడు. దినకర్ సామాజిక-ఆర్థిక అసమానతలు, అణగారినవారి దోషించి లక్ష్యంగా చేసుకుని సామాజిక, రాజకీయ వ్యాంగ్యాల్లో కూడా రాశాడు. అతని కురుక్షేత్రం మహాభారతం యొక్క శాంతిపర్య ఆధారంగా రాసిన ఒక కథనం. రెండవ ప్రపంచయుద్ధం జ్ఞాపకాలు కవి మనస్సులో తాజాగా ఉన్న సమయంలో ఇది ద్రాయబడింది.

మహాభారతంలో కురుక్షేత్ర యుద్ధానికి దారితీసిన సంఘటనలపై కంపోజ్ చేసిన మరో కవిత “క్వాష్ట” కి చేతావని”. అతని రష్మీరథి హిందూ ఇతిహసం మహాభారతం ఉత్తమ కథనాలలో ఒకటిగా పరిగణించబడుతుంది.

ఉత్తరప్రదేశ్ ప్రభుత్వానికి చెందిన కాశీ సగ్రి ప్రచారిణి సభ నుండి పురస్కారాలు అందుకున్నాడు. కురుక్షేత్ర ఇతిహసం రచనకు భారత ప్రభుత్వం నుండి పురస్కారాన్ని అందుకున్నాడు. అతని “ఊర్మి”కి 1959లో సాహిత్య అకాడమీ అవార్డు వచ్చింది. అతను 1959లో భారత ప్రభుత్వం నుండి పద్మభూషణ పురస్కారాన్ని అందుకున్నాడు. గురుకుల్ మహావిద్యాలయ అతనిని విద్యావాచస్పతిగా సత్కరించింది. 1968 నవంబరు 8న ఉదయపూర్వీలోని రాజస్కాన్ విద్యాపీఎర్ అతనిని “సాహిత్య-మాడామణి” పురస్కారాన్నిచ్చి సత్కరించింది. అతను రాసిన “ఊర్మి” నవలకు 1972లో జ్ఞానపీఠ పురస్కారం లభించింది. అతను 1952లో రాజ్యసభలో నామినేటెడ్ సభ్యుడయ్యాడు. దినకర్ అభిమానులు, సాహిత్యలోకం అతనిని “రాష్ట్రకవి” (భారతకవి)గా కీర్తించింది. 1974 ఏప్రిల్ 24న తన 65 ఏళ్ల వయస్సులో ఆయన పరమపదించారు.

సాహితీ శిబిరం

1972

తెలంగాణ నవల - విమర్శ

తెలంగాణ నవలా విమర్శలో కొత్తదారి....

డా. బెల్లంకొండ సంపత్త కుమార్
99085 19151

తెలంగాణ జీవన విధానంలో సాహసీదాతనం ఉంది. ఆర్యాటాలకు పోవటం, గొప్పలు ప్రదర్శించుకోవటం మొదటి నుండి లేదు. ఇక్కడ కవులు, రచయితలు, విమర్శకులు, భాషావేత్తలు, లాష్టణికులు మొదలుగా వివిధ ప్రక్రియలలో గొప్పప్రతిభ గలవారు ఉన్నారు. విద్యావకాశాలు తక్కువగా ఉన్నప్పటికే ఉర్దూ మాధ్యమం చలామణిలో ఉన్నప్పటికే విద్యావంతులున్నారు. అయినప్పటికే అన్ని రంగాలలో వలె సాహిత్యరంగంలోనూ మొదటి నుండి చిన్నచూపుకు గురైన దాఖలాలే ఉన్నాయి. 1921లో ఆలంపల్లి వెంకట రామారావు మాత్రభాషలో ఉపన్యసించడాన్ని అడ్డుకున్నందుకు తొలిసారి తెలంగాణాతనం భాష అస్తిత్వ రూపంలో బహిరాగతమైంది. 1921వ సంవత్సరం రాజకీయ మార్పులకు అస్తిత్వానికి పునాదులుపడ్డ కాల సందర్భం. ఇదోక మజిలీ అనుకుంటే అప్పటికే తెలంగాణాలో నవలా సాహిత్యం ఉన్నదనేది గమనార్థం. 1921 భాషా అస్తిత్వ పరిషామాల తర్వాత అంధ్ర జనసంఘం, ఆంధ్ర మహాసభలు, రైతాంగ పోరాటం మొదలు అనేక ఉద్యమాలు జరిగాయి. ఆనాడు నెలకొని ఉన్న పరిష్కారుల దృష్ట్యా

తొలినాటనే నిరసనలున్నాయి. అస్తిత్వం, నిరసన ప్రజా పోరాటాలకు దారితీస్తుంది. నియంత్రణాన్ని ఎదిరిస్తుంది. సమాన హక్కులను కోరుకుంటుంది. తెలంగాణ రైతాంగ పోరాట విరమణ తర్వాత, స్వాతంత్ర్యానంతర దశలో సమైక్య పాలనలో అల్క్యానికి గురికావడం వలన అస్తిత్వం తీరలేదు. అస్తిత్వంలో నుండి ప్రత్యేక తెలంగాణ, మలిదశ ఉద్యమమై మార్పు దశను చేరుకోవలసి వచ్చింది. ఇట్లూ ఒక సుదీర్ఘకాలం తెలంగాణ, ప్రజా ఉద్యమాలతో త్యాగాలతో ఉన్నది. విస్మృతికి గురైన తెలంగాణ కవుల రచయితల విస్మృతమైన సాహిత్య పరిచయం కలిగింది మలిదశ ఉద్యమం తోనే. అప్పటినుండి పరిశీలనలు పరిశోధనల క్రమం ముందుకు సాగింది. అప్పటివరకు తెలువని ఎందరో తెలంగాణ ప్రముఖులు మలిదశ ఉద్యమం నుండి పరిచయమయ్యారు. నాటికీ వట్టికోట

ఆళ్లార్ స్వామి వంటి వారి గురించి సాహిత్య విద్యార్థులకు సైతం అంతగా తెలవకపోవటాన్ని పరిశీలిస్తే ఎంత నిరాదరణ ఉన్నదో సృష్టమవుతుంది.

తెలంగాణ నవలా పరిషామ వికాసాల దృష్ట్యా అధ్యయనం చేప్పే, 1911 నుండి 1930 కాలంలోనే సురవరం ప్రతాపరెడ్డి, ఒద్దిరాజు సోదరులు, శేషాది రమణ కవులు, తొలి నవలా రచయితై కె.సీ.తా పీరారమ్మ, దేశబంధు పత్రిక నడిపించిన బెల్లంకొండ సోదరులు, శేష భట్టర్ వెంకట రామానుజాచార్యులు, మొదలుగా నవలా రంగంలో తమ ప్రతిభను చూపించిన వారున్నారు. అప్పటికే ఈ ప్రాంతంలో గ్రంథాలయ ఉద్యమం రావడం జరిగింది. శ్రీకృష్ణదేవరాము అంధ్ర భాషానిలయం ఏర్పాటు జరిగింది. ఆ ప్రభావంగా వివిధ జిల్లాలలో గ్రంథాలయాలు ఏర్పడ్డాయి. చదువుతున్న తరం తొలితరంగా రూపుదిద్దుకున్నది. ఆతరమే రచనా రంగంలో నిలదొక్కుకున్నది. అట్టి తొలి తరం వివిధ సాహిత్య ప్రక్రియలలో సమాజానికి దగ్గరయినట్టే నవలా ప్రక్రియలోనూ విశేష ప్రజ్ఞను ప్రదర్శించింది. పరిష్కారులే ఇక్కడి రచయితలకు వస్తు ఇతివ్యతాలతో రచనా ప్రబోధాన్ని చేశాయి. అయితే 20వ శతాబ్దిం మొదటి పాదంలో తెలంగాణ నుండి

నవలలు తక్కువగానే
వచ్చాయి.

తెలంగాణ నవల

తరతరాలకు ఆదర్శం.
నవలా ప్రక్రియ సాహిత్య
చరిత్రలో చెప్పుకోదగినంత
ప్రాముఖ్యాన్ని కలిగి ఉంది.
ఈ ప్రాంతపు నవల
వ్యాపార ధోరణల పైపు
పోకుండా ప్రజల
ఇతివ్యాప్తాన్ని కలిగి ఉంది.

తెలంగాణ ప్రజల జీవన స్థితిగతులు,
సాహిత్య సంస్కృతులు, దశభూలుగా
నిర్మాణానికి, విష్ణుత్తీకి, పట్టలేని తనానికి,
స్వార్థానికి గురికావడం కారణంగా
నవలకు, నవలా ప్రక్రియకు
సంబంధించిన విమర్శకు గుర్తింపు
రాలేదు. రాష్ట్రసాధన ఉద్యమం, అస్త్రిత్యం,
చైతన్యంతో మొదలైన వివేచన తెలంగాణ
నవలాకారుల నవలలను వాటిపై సమీక్ష
విమర్శలను విస్తారంగా వెలగులోకి
తెచ్చింది. ఈ ప్రాంతంలో
సంఘసంస్కరణ ఉన్నట్టుగానే విస్తప్తాత్మక
ధోరణలు విస్తరించి ఉన్నాయి. ఇవాళ
అస్త్రిత్యవాదంగా చెప్పుకుంటున్న చాయలు
తొలినాళ్ల నుండి ఉన్నాయి.

తెలంగాణ నవలలను 1. ఆంధ్ర మహాసభలకు ముందు వచ్చిన నవలలు
2. ఆంధ్ర మహాసభలు-నాటి ప్రజా ఉద్యమ నవలలు 3. స్వాతంత్యానంతర పరిష్కారులు - నవలలు 1980 వరకు 4. అస్త్రిత్య ధోరణలు - తెలంగాణ నవలలు 1980 నుండి ఇప్పటివరకుగా పరిశీలించ వచ్చు. ఈ క్రమం తెలంగాణలోని సుదీర్ఘమైన నవలా చరిత్రను సూచిస్తుంది. ప్రమరించకపోవడం వలన, చదువుకున్నవారు తక్కువగా ఉండటం, భద్రపరచకపోవడం, సౌకర్యాలు లేకపోవడం వలన, ప్రచురణకు ఆర్థిక స్థితిగతులు అనుకూలించకపోవడం వలన, ఉద్యమ జీవితం కలిగి ఉండడం వలన, వలసలు, నిర్వంధాల వలన, నిరాదరణ వలన గతకాలపు తెలంగాణ సాహిత్యానికి నష్టం వాటిల్లింది.

తెలంగాణ నవలలలో
జీవిత విష్ణుత్తి ఎక్కువ.
తెలంగాణలో రచయితలు
ఉద్యమాల కార్యాన్వ్యాపాణలో
ఉండి రచనలు చేయడం వలన
సమయం దొరికిన
సందర్భాలలో నవలలు
రాశారు. అందుకే ఇక్కడి నవల
వాస్తవికతను అల్లుకొని ఉ
ంటుంది. ఈ ప్రాంత నవలల్లో
సమాజం ఉన్నది. రచయిత

తన చుట్టూ ఉన్న సమాజం నుండి
వస్తువును తీసుకొని అనుభవాలను,
విశ్వజీనితను, అవగాహనను తొల్పికతగా
మలిచి రాసిన దృష్టికోణం ఆవిష్ణుతత్వై ఉ
న్నది. అందువలన తెలంగాణ నవలలు
సామాజిక సాంస్కృతిక, చారిత్రక
నేపథ్యాన్ని తెలుపుతాయి. అటువంటి
నవలను చదవటం అంటే తెలంగాణ
జీవితాలను చదవడం. కాల పరిష్కారులను,
వ్యవస్థ దుర్దఱ్షణాలను, నిర్వంధాలను,
సంస్కృతవంతులు దారి చూపిన
చైతన్యకండ్కము అధ్యయనం చేయడమే
అవుతుంది.

సుమారు 1900 సంవత్సర కాలం
దాకా నవలను వచన ప్రబంధమని, నవీన
ప్రభబంధమని వ్యవసరించారు. నవల అనే
పేరు అప్పటికి స్థిరపడలేదు. ఈ క్రమంలో
ఆంధ్ర మహాసభలకు ముందు వచ్చిన
నవలలు ఆనాటి కాల పరిష్కారులను
తెలుపుతాయి. అప్పటి రచనలలో
తడకమళ్ళ కృష్ణారు రచించిన
కంబుకంధర చరిత్ర, కామరూపకథలలో
నవలకు సంబంధించిన లక్ష్మణాలు
ఉన్నాయని, తెలంగాణ నవలలు అనే
వ్యాసంలో కాసుల ప్రతాపరెడ్డిగారు
తెలిపారు. ఒద్దిరాజు సోదరులు నవలలు
రాశారు. రుద్రమదేవి అనే చారిత్రక
నవలను ఒద్దిరాజు సితారామచంద్రరావు
రాశాడు. ఇది 1918లో వచ్చింది. ఆయన
స్త్రీ సాహసము వంటి సామాజిక నవలలను
రాశాడు. అదే విధంగా శౌర్య శక్తి అనే
నవల కూడా వచ్చింది. ఒద్దిరాజు రాఘవ
రంగారావు పీరావేశము అనే చారిత్రక

నవల రాశాడు. దేశబంధు పత్రిక
నడపించిన బెల్లంకొండ సోదరులు దేశ
బంధు పత్రికను ప్రారంభించే (1926)
నాటికే లవంగి మరాలీ నవలను, బుణ
సంపాదనే అనే కన్నడ నవలను
అనువదించారు. అని ఈనాడు
అలభ్యంగా ఉన్నాయి. బెల్లంకొండ
నరసింహార్యులు చీనా సుందరి అనే
నవలలను 1925లో ప్రచురించాడు.

1927లో బేకుమళ్ళ నరసింహం
రాధమ్మ అనే నవలలో కళావంతుల
జీవితాన్ని చిత్రించాడు. వేశ్యావృత్తి
నిర్మాలనను ఈ నవల ప్రబోధిస్తుంది.
భాగవతము సీతారామశర్కు పశ్చాత్తాపము
అనే నవల రాశాడు. ఈ విధంగా
తెలంగాణలో మరన్ని నవలలు,
అనువాదాలు వచ్చాయో లభ్యమైనంత
వరకు పరిశోధించవలసి ఉన్నది. డా॥
ముదిగంటి సుజాతారెడ్డి, డా. నందిని
సిదారెడ్డి, డా.సుంకిరెడ్డి నారాయణరెడ్డి,
డా.కె.శ్రీనివాస్, సంగిశేఖర్ శ్రీనివాస్,
డా.కాత్యాయని విద్యుత్పో, అంపశయ్య
నవీన్, కాసుల ప్రతాపరెడ్డి, గుమ్మన్నగారి
బాలశ్రీనివాసమార్తి, కె.పి. అశోక్ కుమార్,
కొండపల్లి నిహరిణి, డా. కాశిం
మొదలుగా తెలంగాణ విమర్శకులు
తెలంగాణ నవలా సాహిత్యం పట్ల విలువైన
సాహిత్య పరిశోధనలు వెలువరించారు.
ఇలాంటి పరిశోధనలు అన్ని ప్రధాన
అధారాలుగా ఉన్నాయి. 1920 దశకం
ప్రారంభమైన తర్వాత శేషభ్రట్ వెంకట
రామనుజార్యులు రాసిన ప్రాకృత
దాంపత్యము అనే నవల 1922లో
అభ్యయింది. పురాణాల నుండి
ప్రాకృతశాస్త్రాల నుండి కథాంశాన్ని
తీసుకొని రచన చేయబడింది. తొలిదశలో
చారిత్రక నవలలు వచ్చాయి.

నాటి తెలంగాణ నవలా రచయితలు
ప్రజలతో ఉన్నారు. జీవితాన్ని చదువుకొని
రచన కోసం మాత్రమే
తాపత్రయపడి రచనలు చేయలేదు.
ఆంధ్ర ప్రాంతం నుంచి వస్తున్న నవలల
కన్నా తెలంగాణ నవలలు విభిన్నంగా
ఉన్నాయి. ఇట్లా పరిశీలిస్తే ఆంధ్ర

మహాసభల కాలం (1930) నాటి నవలలు నాటి పరిస్థితులను, ప్రజా ఉద్యమ సందర్భాలను తెలియజేస్తాయి. తెలంగాణ ప్రాంతపు వారు కాకున్నా, ఇక్కడ ప్రజల జీవితాన్ని ఉద్యమాన్ని ప్రేమించిన బోల్లి ముంత శివరామకృష్ణ రాసిన మృత్యుం జయలు (1947), లక్ష్మీకాంత్ మోహన్ రాసిన సింహా గర్జన (1950), మీహాధర రామమోహనరావు రాసిన బీమాలు (1956)లో తెలంగాణ ప్రజల జీవన చిత్రణను బొమ్మె కట్టించాయి. అప్పటికే కార్యకర్తగా ఉన్న వట్టికోట ఆళ్ళారు స్వామి అనాటి తెలంగాణ పరిస్థితులను 'ప్రజల మనిషి' (1952) నవలలో చిత్రించాడు. ఆయన ప్రజలతో ఉద్యమ కార్యక్రమంలో ఉన్నాడు. గొప్ప చదువులు చదువుకోకపోయినా ప్రజల జీవితాలను అధ్యయనం చేశాడు. గ్రంథాలయ ఉద్యమంతో, అణాగ్రంథమాలతో ఉన్నాడు. ప్రజల భూమిసమస్యలు గుర్తించాడు. సామాజిక రాజకీయ సాంస్కృతిక శైతన్యాన్ని కోరుకున్నాడు. అంతిమంగా ఉద్యమ ఆవశ్యకతను ప్రబోధించాడు. అట్లా అంధ మహాసభల పరిణామాలతో కార్యకర్తగా ఉండి 1930 నుండి 1938 వరకు గల కాలంలో జిగిత పరిణామాలను 'ప్రజల మనిషి'లో పొందు పరిచాడు. ఆనాడు భూస్వామ్య విధానం తీవ్రంగా ఉండేది. వెట్టివాకిరి అమలవు తున్నది. అవిద్య, అంటరానితనం వంటి సామాజిక రుగ్గుతలు ఉన్నాయి. తబ్బిగ్ మతాంతికరణలు, గస్తి నిషాంత తిర్మన్ వంటి ప్రజల హక్కులను హరించే చట్టాలు సామాజిక రుగ్గుతలు ఉన్నాయి. ప్రజలకు స్వేచ్ఛ లేదు. ఇటువంటి పరిస్థితులలో ప్రజల మనిషి సమకాల జీవన చిత్రాన్ని రూపు కట్టించింది. ఈ నవల ప్రజాపక్షమై విముక్తిని కాంక్షిస్తున్నది. వట్టికోట ఆళ్ళారుస్వామి 1938 నుండి 1948 వరకు గల సంఘటనలను అన్నింటిని చిత్రిస్తూ గంగు నవల రాశాడు. ఇది అనంపూర్తిగానే మిగిలిపోయింది. ఈ నవలలు అప్పటి రచయితలకు ప్రేరణ నిచ్చాయి.

నాటి తెలంగాణ నవలా

రచయితలు ప్రజలతో ఉన్నారు.
జీవితాన్ని చదువుకొని రచన
చేశారు. రచన కోసం మాత్రమే
తాపత్రయపడి రచనలు
చేయలేదు. అంధ ప్రాంతం నుంచి
వస్తున్న నవలలు కన్నా తెలంగాణ
నవలలు విభిన్నంగా
ఉన్నాయి. ఇట్లా పరిశీలిస్తే అంధ
మహాసభల కాలం (1930) నాటి
నవలలు నాటి పరిస్థితులను, ప్రజా
ఉద్యమ సందర్భాలను
తెలియజేస్తాయి.

పట్టికోట ఆళ్ళారుస్వామి నవలా చైతన్య ప్రభావం తర్వాత దాశరథి రంగాచార్యులై పడింది. ఆయన ప్రజల జీవితాన్ని ఇతివృత్తంగా తీసుకొని చిల్లర దేవశ్శు నవల రాసాడు. చిల్లర దేవశ్శు దాశరథి రంగాచార్య మొదటి నవల. భూస్వాముల అరాచకాన్ని కళ్ళకు కట్టించాడు. వెట్టి చాకీరి విధానం, రాజ్యం యొక్క అణచివేత స్వభావం చిల్లర దేవశ్శు నవలలో పొందుపరచబడ్డాయి. వట్టికోట ఆళ్ళారుస్వామి ప్రజల జీవనాన్ని శ్రమను ప్రేమించినట్టుగానే దాశరథి రంగాచార్య ఈ నవలలో తెలంగాణ భాష భాషలో పాటు ప్రజల సంస్కృతి ప్రేమించాడు. గ్రామంలో గల మోతేబర్లు అడుగువరగల ప్రజలను దోచుకుంటున్న వ్యవహారాన్ని హింసా ప్రవృత్తిని రచయిత వాస్తవ చిత్రణ చేశాడు. ఆయన మోదుగ పూలు నవల రాశాడు. ఇది ఆయన రెండవ నవల. ఈ నవలలో తెలంగాణ ప్రజల పోరాటం ఇతివృత్తమై ఉంది. దాశరథి రంగాచార్య రాసిన మాడవ నవల జనపదం. తెలంగాణ విముక్తి దశ అనంతర దేశ. రాజకీయ ప్రభావాన్ని చిత్రించిన నవల.

1948 విముక్తి దశ నుండి మొదలుకొని 1970 వరకు గల పరిస్థితులను నవల ప్రతిఖంబించింది. పావని నవల సైతం తెలంగాణ జన జీవితాన్ని ప్రతిఖంబించుటం ద్వారా రంగాచార్య రామస్వది ఏది నిజం, మానవత, శరతల్యం నవలలు రాశాడు.

నల్లగోండ జిల్లాకు చెందిన అస్త్రతుల్లా ప్రీ పాత్ర ప్రధానంగా చేసుకొని నవలలు రాశాడు. ఈ నవలలు జాప్పాని, సుళీల, సుజాత ప్రీల ప్రోధాన్యత గల పేర్లతో వెలువడటం చెప్పుకోదగింది. మెదక్ జిల్లా మరం సిద్ధివీరయ్ నిరపరాది అనే నవల ఉర్రూ అనువాదం చేశాడు. ఆయన పుష్పసేన విజయం అనే నవలను మరాతి నుండి అనువదించాడు. అంధ మహాసభలకు గ్రంథాలయ ఉద్యమానికి అండగా ఉండి కార్యకర్తగా పనిచేశాడు. వెంకట రాజన్న అవధాని పతి పత్తి నవల రాశాడు. ఈయన కరీంనగర్ జిల్లావాసి. దేశబంధు పత్రికలో ఈయన ప్రస్తావన ఉన్నది.

ఈ మార్గంలోనే తిరునగరి రామాంజ నేయులు సంఘం నవల, కందిమల్ల ప్రతాపరెడ్డి రాసిన బందూక్ నవలలలో ఆనాటి ప్రజల తిరుగుబాటు ఉన్నది. బి.ఎన్.శాస్త్రి విష్వవ జ్యుల, సరిపల్లి కృష్ణరెడ్డి ఉప్పేర నవలలు తెలంగాణ ఇతివృత్తాన్ని కలిగి ఉన్నాయి. ఆయన పట్టు అనే నవలను బి.ఎన్ రెడ్డి రాశాడు. తన భూమిని కాపాడుకోవడానికి లచ్చమ్మ అనే మహిళ పోరాటస్వార్థి, ఆ కుటుంబం మొత్తంగా పోరాటంలో మాపిన ధిక్కార స్వరాన్ని నవల దర్శింపజేసింది. సమాజం సౌహిత్యం రెండు విడాదీయరాని బంధాలు. సమాజంలో ఉన్న అసంగత పరిస్థితులను చూపి రచయిత మార్పును కోరుకుంటాడు. నిలువలను అందిస్తాడు. అట్టి ప్రయత్నం తెలంగాణలో తొలితరం

నుండి ఉన్నది. కవిత్వం కన్నా, కథకన్నా నవలలో జీవితాన్ని చేపే పద్ధతి విష్ణుతంగా ఉంటుంది. కనుక తెలంగాణ నవలలలో ప్రజలపాత్ర విశేషమై ఉన్నది.

వస్తు వైవిధ్యాన్ని కలిగి ఉన్న నవల భాస్కరభట్ల కృష్ణరావు యుగసంధి. ఇది రాజకీయ ప్రాధాన్యతను కలిగి రజాకార్ల దుశ్శర్యలను చిత్రించింది. 1949లో ఉంచెత్తల యజ్ఞరామయ్ ఆశాలత అనే నవల రాశాడు. వనస్థి ఆంధ్రసారస్వత పరిషత్ ద్వ్యారా ఈ నవల ప్రకటించ బడింది. తెలంగాణ సాయథ రైతాంగ పోరాటప్రభావంగా, ఆధునిక దృక్షాఢం ఇచ్చిన చైతన్యం ఆధారంగా దున్నేవానిదే భూమి అనే నిసాదం వచ్చింది. అంతకు ముందు భూమి గల భూస్వాములదే ఆడింది ఆటగా పాడింది పాటగా కొనసాగేది. తిరుగుబాటు ధిక్కారస్వరం ఏర్పడిన తర్వాత దున్నేత్తెతుకి ప్రాధాన్యత కలిగింది. ఈ స్వార్థితోనే 1954లో పెరటి చెట్టు నవల కొత్తపంధాను తీసుకున్నది. 1946 కాలం నాటి పరిష్కారులను ఇతివ్యత్తంగా జి. రాములు ఈ నవల రాశాడు. ఆయన ఈ నవలలో దున్నేవారిదే భూమి అనేది ఎట్లానో గీసే వారిదే చెట్టు అనే భావను కలిగించాడు. ఈ భావన ఆనాటికి కొత్తదే.

తెలంగాణ ప్రాంతం నుండి వస్తువు నవలలు వివిధ పత్రికలలో చోటు చేసుకున్నాయి. తాడిగిరి పోతరాజు మట్టి మనుషులు నవలకు ఆంధ్రప్రభ వారపత్రిక బహుమతి లభించటం ఒక ఉదాహరణ మాత్రమే. రాపులపాటి సీతారామారావు రాసిన బతుకు బోంగరం నవల సైతం బహుమతిని గెలుచుకున్నది.

కవులు రచయితలు ప్రజాపక్షం వహిస్తారు. రాజ్యస్వభావం మారిపోయినా, ప్రభుత్వాలు మారినా మారని పరిష్కారులను రచయిత గుర్తించి ప్రజలను చైతన్య పరుస్తాడు. స్వాతంత్యానంతరం పలు రాజకీయ మార్పులు సంభవించాయి. అయినప్పటికీ వివక్షతల విషయంలో మార్పు రాలేదు. ఇటువంటి సంధిలో 1950 - 1960 దశకంలో “జగ్గనీ యిట్టె”,

“సంగం” అనే రెండు నవలలను లోకమలహారి అనే రచయిత రాశాడు. అయిన ఈ నవలలను తెలంగాణ భాషలో రాయటం విశేషంగా చెప్పుకోదగిన సందర్భం. 1950 దశాబ్దిలో భాష పేరట తెలంగాణమ ఆంధ్రలో కలిపే విషయమై ప్రయత్నాలు, మరోవైపు తెలంగాణ ప్రజల నిరాదరణ, చిన్నచూపు కొట్టొచ్చినట్టుగా ఉండేవి. ఆ పరిష్కారులలో ఈ నవలలు సంఘ సంస్కరణ దృక్కోణాన్ని కలిగి ఉన్నాయి. నవలా రచయిత దళితుల అభ్యున్నతిని కోరుకున్నాడు. ఖాన్ని బడి ఉపాధ్యాయుడుగా సామాన్య జీవితాన్ని గడుపుతూనే నవలా రచనలు చేశాడు. సంగం నవలలో బతుకుతెరువు కోసం వలసపోయిన పద్మశాలీల జీవన ఇతివ్యత్తాన్ని చిత్రించాడు. 1950లలోనే బోయినపల్లి వెంకట రామారావు అందని శిఖరాలు జీవిత బంధాలు అనే రెండు నవలలు రాశాడు.

ముదిగంటి సుజాతా రెడ్డి “మలుపు తిరిగిన చక్కాలు” నవల 1984లో రాశారు. నవల తెలంగాణ ఉద్యమాన్ని కండ్ర ముందర చిత్రిస్తుంది. సరళ అనే స్త్రీ పాత ద్వ్యారా స్వేచ్ఛ సమానత్వాలను రచయిత్తి చర్చకు తెచ్చారు. ఆంధ్రప్రదేశ్ అవతరణకు సంబంధించిన జాడలు ఈ నవలలో ఉండటం గమనార్థమైంది. ఆనాటి ప్రజల సామాజిక ఆర్థిక రాజకీయ

స్థితిగతులను తెల్పుతుంది. సంకెళ్ల తెగాయి అనే నవల బహుజన కోణాన్ని ఆపిష్టారిస్తుంది. మాదిరెడ్డి సులోచన విష్ణుతంగా నవలా రచనలు చేశారు. జీవన యాత్ర, తరం మారింది మొదలైన నవలలు రాశారు. పొల్కంపల్లి శాంతాదేవి బాటసారి, జీవన సంగీతం, రక్త తిలకం మొదలైన నవలలు రాశారు. నవీన్ అంపశయ్ నవల 1969లో వెలువడింది. ఈ నవల చైతన్య ప్రవంతి శిల్పంలో తీర్చిదిర్దబడ్డది. తెలుగులో చైతన్య ప్రవంతి పద్ధతిలో రాయడం నవీన్ అంపశయ్తో మొదలయింది. నవీన్ రాసిన ముండ్ల పొదలు, అంతప్రవంతి నవలలు సైతం చైతన్య ప్రవంతిలోనే ఉన్నాయి. మనిషి మానసికపరిస్థితికి పరిస్థితులు కారణం. అంపశయ్ వంటి నవీన్ నవలలలో చైతన్య ప్రవంతి వ్యక్తి చుట్టూ గల సామాజిక ఆర్థిక రాజకీయ పరిస్థితుల ప్రభావం. నవలలో సమాజమే ఉన్నది. పాతలు సామాజిక, ఆర్థిక, రాజకీయ అంశాల చుట్టూ పరిభ్రమించటం గమనించడగిన అంశం. 1975 సంవత్సర కాలం నాటి పరిష్కారులను నవీన్ చీకటి రోజులు నవలలో ఆపిష్టారించారు. నవీన్ రాసిన కాలరేఖలు నవలలు తెలంగాణ రైతాంగ పోరాటం ఉన్నది. కాలరేఖలు నవలకు కేంద్ర సాహిత్య అకాడమీ పురస్కారం లభించింది. చెదిరిన స్వస్థాలు, బాంధవ్యాలు నవలలలో నవీన్ అర్థ దశాబ్ది కాలపు పరిష్కారులను పొందుపరిచారు.

తెలంగాణ సాహిత్య చరిత్రలో 1970-1980 దశకం పేర్కొనదగింది. ఆ రోజులలో నక్సలైట్ ఉద్యమం నడుస్తూ ఉన్నది. ప్రజల దుర్బరమైన జీవితాన్ని అనుభవిస్తున్న సమయంలో “కొలిమంటుకున్నది” నవలలో అల్లం రాజయ్ పోరాట వాతావరణాన్ని చిత్రించాడు. తెలంగాణ భాష, అందులో ఆదిలాబాద్ పరిసరాల ప్రజల భాష ఈ నవలలో చోటుచేసుకోవడం తెలంగాణ నవల పరిణామంలో పేర్కొనదగింది. ఆయన పసంత్రగీతం అనే మరొక నవల

ముదిగంటి సుజాతా

రెడ్డి “మలుపు తిరిగిన చక్కాలు” నవల 1984లో రాశారు. నవల తెలంగాణ ఉద్యమాన్ని కండ్ర ముందర చిత్రిస్తుంది. సరళ అనే స్త్రీ పాత ద్వ్యారా స్వేచ్ఛ సమానత్వాలను రచయిత్తి చర్చకు తెచ్చారు. ఆంధ్రప్రదేశ్ అవతరణకు సంబంధించిన జాడలు ఈ నవలలో ఉండటం గమనార్థమైంది. ఆనాటి ప్రజల సామాజిక ఆర్థిక రాజకీయ స్థితిగతులను తెల్పుతుంది.

రాశాడు. అల్లం రాజయ్య, సాహూ కలిసి రాసిన కొమరం భీమ్ నవల చారిత్రా తృక్పొనది. భూమి కోసం భుక్కి కోసం విముక్తి కోసం తమ అస్తిత్వం కోసం గిరిజన నాయకుని నేతెత్తుంలో జగదిన పోరాట ఇతివృత్తం ఈ నవల. పులుగు శ్రీనివాస జర్జలిస్సుగా అడవితల్లి అనే నవల రాశాడు. పి చందు సింగరేణి కార్మిక ఉద్యమాన్ని నవలగా మలచాడు. జీవించాలంబే పోరాటం తప్పదు అన్నంత నిబద్ధతతో బోగ్గు గనులలో పనిచేసే కార్మికుల ఈ నవలలు శేషగిరి ఉద్యమ జీవితం ఆనాటి పాలక పరిస్థితులను తెలియజేస్తుంది. అదేవిధంగా భూపాల్ పట్టం వచ్చిన పల్లె తెలంగాణ గ్రామీణ వ్యవస్థను చిత్రిస్తుంది. 1979 జ్యులాముఖి వేలాడిన మందారం నవల రాశాడు. సుద్దాల అశోక్ తేజ “తెలుగు రేఖలు” నవల తెలంగాణ స్వాతంత్ర్య వచ్చింది. మలయాళి సుమారు 12 నవలలను రాశాడు. సిహెచ్ మధు తుర్ఱు ఎరువులో మహిళ అనే నవల రాశాడు. ఈ నవలకు స్వాతంత్ర్య నవల బహుమానం ఇష్టటం విశేషం. సి.హెచ్. మధు రాసిన నవలలు రేడియోలో ప్రసారమైనాయి. ప్రైదరాబాద్ నగర చరిత్రను తెలిపే సలాం ప్రైదరాబాద్ నవలను పి. లోకేశ్వర్ రచించాడు.

తెలంగాణ ప్రజల జీవితంలో నిత్య సంఘర్షణ ఉన్నది. విభిన్నమైన జీవన పోరాటాన్ని ప్రజలు కలిగి ఉన్నారు. వివక్షతలు అంతరాల మధ్య ప్రజల మనోభావాలను రచయితలు గౌరవించి, ఆలోచనలను రేక్షింపచేస్తారు. విఫిర్ జాతులు తెగలు ఈ ప్రాంతంలో నివసిస్తున్నారు. క్లిష్ట పరిస్థితులలో పొట్టకూటి కోసం పనిచేస్తున్నవాళ్లు ఉన్నారు. వివిధ వృత్తులను వెతుక్కొని పనిపాటలలో నిమగ్నమపుతున్నారు. ఈ నేపథ్యంలో తుమ్మేకీ రమోత్తమరెడ్డి నల్ల వజ్రం అనే నవల భిన్నమైంది. ఈ నవలలో కార్మికుల అనుభవజీవనం ఉన్నది. వాస్తవిక పరిస్థితులను ఆధారంగా చేసుకొని రాసిన నవల ఇది. బోగ్గు

గనులలో పనిచేస్తున్న కార్మికుల జీవన చిత్రాన్ని అప్పుటి వరకు ఎవరు నవలగా చిత్రించబడు.

బోయ జంగయ్య జాతర, జగదం అనే రెండు నవలలు అడుగువర్గాల ప్రజల జీవితాన్ని ఆవిష్కరిస్తాయి. సామాన్య ప్రజల జీవిత వాస్తవాన్ని వాతావరణాన్ని నవల ప్రతిబింబిస్తుంది. అట్టడుగు వర్గాల ప్రజల గ్రామీణ జీవితాన్ని కాలువ మల్లయ్య చిత్రించాడు. ఆయన రాసిన సాంబయ్య చదువు, బతుకు, భూమి పుత్రుడు ప్రతిభ నైపుణ్యాలతో మలచిన ఉత్తమ నవలలు.

బి.ఎన్. రాములు రాసిన బతుకు పోరు నవల 1980 సంవత్సర కాలం తర్వాతి పరిష్కారమైన కండ్లకు కడతాయి. ఈ నవల 1982లో వచ్చింది. వ్యవసాయం సంక్షోభకరమైన పరిస్థితులు ఎదుర్కొంటున్న సమయంలో వ్యవసాయ రైతులు కూలీలు ప్రత్య్యమ్మాయ మార్గమైన బీడీ పరిశ్రమ రంగాన్ని ఆశ్రయించారు. ఆ రోజులలో పలసలు జరిగాయి. వేరువేరు ప్రాంతాల నుండి ఉపాధి వెతుక్కుంటూ ప్రజలు సంచారం కట్టారు. అట్లా బీడీ పరిశ్రమ ఉన్నచోటికి వచ్చి బీడీలు చేస్తా జీవనాన్ని గడిపిన దాఖలాలు ఉన్నాయి. బి.ఎన్. రాములు బీడీ కార్మికుల సమస్యలను ప్రజల భాషతో మేళవింపు చేసి బతుకు పోరు రాశాడు.

వామపక్ష ఆలోచన విధానం ఇచ్చిన స్వార్థి పోరాటతత్వంలో చైతన్యం పొందిన సమాజం తరాలుగా ఎదుర్కొంటున్న వివక్షతలను ప్రతిష్ఠించింది. ఈ క్రమంలో ప్రీవాదం దధితవాదం మైనార్టీ వాదం తెలంగాణ చైతన్యం పురుడు పోసుకున్నది. ప్రీలవై జరుగుతున్న పురుపాధిపత్యం, హింస వంటి అనేక దైవందిన సమస్యలు సాహిత్యంలో చోటుచేసుకున్నాయి. ప్రీలు సమర్థ వంతంగా హక్కుల కోసం నినదించారు. ఈ క్రమంలో అణగారిన వర్గాలపై గల వివక్షత దుర్భరంగా ఉన్నది. బోయజంగయ్య రాసిన జాతర

నవలలో గ్రామీణ వాతావరణంతో పాటు అగ్రవర్గ దధిత వర్గాల ప్రీల కోణం ఉన్నది. ఈ రెండు వర్గాల వాళ్ళు దోషికి గురవుతున్నారని నవల నిరూపిస్తుంది. ప్రీ ప్రాధాన్యతగా ఈ నవలశిల్పం రూపుకట్టింది. దధిత దృక్కొంచాం నుండి రచయిత నవలను నడిపించడం ఒక ప్రత్యేకత. ప్రీల పక్షంగా వచ్చిన నవలలలో ముదిగంటి సుజాతా రెడ్డి రాసిన ఆకాశలో విభజనరేఖల్లో కొత్త ఆలోచనలను తెరిమిదికి తెస్తుంది. ప్రీ పురుషుల మధ్య ప్రజాస్ామిక విలువలుండాలని రచయిత్తి సూచిస్తుంది. గీతాంజలి అమె అడవిని జయించింది అనే ప్రీవాద నవల రాశారు. నవలలో ఆదిలాబాద్ జిల్లా భాష సమర్థ వంతంగా ఉండటం విశేషం. మారుమూల ప్రాంతాలలో నివసించే ప్రీలు ఎదుర్కొంటున్న బాధలు, సమస్యలు, అమాయకత్వం, అవిద్య, వెనుకబాటు తనానికి కారణం అవుతున్నది. అటువంటి ప్రీలు, ఉన్నతంగా జీవించే ప్రీలతో సమానం కారు కాబట్టి అలాంటి వారి జీవితాలను స్వర్ణ కోణంలో వివేచించడం అవసరమవుతుంది అనే భావనను రచయిత్తి కల్పించారు. ఇట్లా పరిశీలిస్తే విష్వతంగా నవలా రచనలు చేసిన వారిలో మాదిరెడ్డి సులోచన పేర్కొనదగినవారు. మాదిరెడ్డి సులోచన నవలలలో ప్రజలు ఎదుర్కొంటున్న వాస్తవిక సమస్యలు ఉన్నాయి.

బోయ జంగయ్య జగదం నవల, వేముల ఎల్లయ్య కక్క, సిద్ది నవలలు దధిత చైతన్యాన్ని తెలియజేస్తాయి. మాట్లాడే భాష జీవన విధానాన్ని నవల ఎంతో సహజంగా చిత్రించింది. ఈ నవలలు దధితుల సాంస్కృతిక సామాజిక జీవితాన్ని ప్రతిబింబిస్తాయి. భూతం ముత్యాలు సూర్య పురుడు అనే నవలలు ఇలాంటి కొత్తదనాన్ని కలిగి ఉన్నాయి. ముదిగంటి సుజాత రెడ్డి సంకెళ్ల తెగాయి అనే నవలలో ఒక మంగలి ఎంత చదువుకున్నప్పటికీ కులం వెన్నంటే ఉంటున్న సామాజిక స్థితిని వస్తువుగా

చిత్రించారు.

కాలువమల్లయ్య రాసిన భూమి
పుత్రుడు, సాంబయ్య చదువు, మాట్లాడే
బొమ్మలు, బతుకు పుస్తకం, మట్టి నవలు
లో తెలంగాణ ఆత్మ ఉన్నది. అణగారిన
ప్రజల జీవితాన్ని నవలగా రాయటం
అంటే వ్యవస్థను చిత్రించటమే అవుతుంది.
పెద్దింటి అశోక్ కుమార్ తెలంగాణ నలు
జీవితాన్ని నిర్మంధ పరిస్థితులను నవలలు
రాశాడు. ఉంర్లో బతకలేని పరిస్థితులు
చిన్నాభిష్టానైన వ్యవసాయం వలసల్లో
గ్రామీణ జీవన వ్యవస్థను అతలాకుతలం
చేసిన పరిస్థితులను పెద్దింటి అశోక్
కుమార్ సహజైన భాషను వాస్తవ
పరిస్థితులను జోడించి నవలలుగా
తీర్చిదిద్దాడు. పెద్దింటి అశోక్ కుమార్
నవలలలో ఎడారి మంటలు, దాడి
మొదలైనవి పేర్కొనదగినవి. వర్ధమాన
తెలంగాణ పరిస్థితులకు అద్దం
పడతాయి. అయితా చంద్రయ్య, పి
చండ్, దిలావర్, ఆచార్య కసిరెడ్డి
వెంకటరెడ్డి, దేవ్ పాండె, ఆచార్య
ననుమాస స్వామి, పరవస్తు లోకేశ్వర్,

దేవులపల్లి కృష్ణమూర్తి, ఉదయగిరి ఎలికట్టె
శంకరరావు, గులాబీల మల్లారెడ్డి, ఎల్లి
సుదర్శన్, కెవి నరేందర్, కొండపల్లి
వెంకట శేఖిరిరావు, కే, రామచంద్ర
మూర్తి మొదలైనవాళ్ల తెలంగాణ నవలా
సాహిత్యాన్ని సమ్మద్దిమంతం చేశారు.
తెలంగాణలో మహిళ రాసిన
మొట్టమొదటి నవల శోభావతిగా ఇది
1924లో అచ్చుయిందని సంగిశెట్టి శ్రీవివాన్
పరిశీలించారు. అదేవిధంగా చుట్టాతి లాంక్షీ
నరసమాంబ అనురాగ విపాకము అనే
నవల రాశారు. బోమ్మ హేమాదేవి
సుమారు 30 నవలలు రాశారు. మాదిరెడ్డి
సులోచన పోల్గుంపల్లి శాంతాదేవి,
ముదిగంటి సుజాతా రెడ్డి, డాక్టర్ భారతి,
ఇల్లిందల సరస్వతి దేవి, బిరుగంటి
ఇందిరాదేవి, జాజుల గౌరి వంటి మహిళా
రచయిత్రులు సామాజిక బాధ్యతలో
ప్రయోజనాత్మక తెలంగాణ నవలలను
రచించారు. తెలంగాణ ప్రాంతం నుండి
నవలా సాహిత్యాన్ని భిన్న కోణాలలో
పరిశీలిస్తూ దేదీప్యమానం చేశారు.
తెలంగాణ నవల ప్రక్రియ

సంపద్యంతం కావడానికి ప్రత్యేకమైన
కార్యశాలలు సదస్యులు పత్ర సమర్ప
ణలు జరగవలసిన అవసరం ఉన్నది. వస్తు
శిల్పాలను మరింత పదునుపెట్టడానికి,
అనేక చారిత్రక సందర్భాలను, సామాజిక
పరిస్థితులను నవలలుగా తీర్చిదిద్దడానికి
పూనుకోవలసిన అవసరం ఉన్నది.
తెలంగాణ జిల్లాలలో స్కానికంగా పేరు
ప్రభాతులు గల ప్రముఖులు ఉన్నారు.
వారోక క్లిప్ప పరిస్థితులలో చారిత్రక
సందర్భంలో క్షమించారు. అలాంటి వారి
నిబిద్ధత ఆదర్శ ప్రాయమైంది. వారి జీవిత
విశేషాలను తెలిపే నవలలు రావలసిన
అవసరం ఉన్నది. స్కానిక ప్రాధాన్యత,
ప్రజల వ్యవహరిక భాష జీవనం,
సంస్కృతికిపట్టం కట్టవలసిన అవసరం
ఉన్నది. విస్మృతికి గురైన నవలా
రచయితల క్షమించి పరిశోధించవలసిన
అవసరం ఉన్నది. భిన్నకోణాలలో వారు
సమాజాన్ని ఆవిష్కరించిన లోతు
పాతులను రాబట్టవలసిన అవసరమూ
ఉన్నది.

తెలంగాణ నవతెలంగాణమై

విరాజిల్లుతున్నది
నవయుగమై సాగుతున్నది
ఎన్నో గొప్ప గొప్ప సంస్కరణలకు
నాంది పలుకుతూ
నవతెలంగాణ నవయుగమై
పెలుగుతున్నది.
ఆనాటి అమరుల పోరాట ఫలితమే
ఈ తెలంగాణ
వారు చేసిన త్యాగం, వారు చిందించిన రక్తం
ఎటు ఊరికి పోలేదు
నేడు
వారి నెత్తురు చుక్కల ఫలితమే
చెరువులు నిండుకుండల్లా అయినవి
బీఫుభూములు సచ్చని పంట పైరులతో
బంగారాన్ని పండిస్తున్నవి
రైతుబంధు వచ్చి రైతనులకు తోడ్పాటు అయ్యును
ఆసరా పించన్న ప్రతి ఒక్క చెల్లికి ఆసరా అయ్యును
మిషన్ భగీరథతో తెలంగాణ జలకళలాడెను

నవ తెలంగాణ

- యం.డి. సత్యున్ (విద్యార్థి)

తడపాకల్, ఏర్పాటు, విజయాబాదు.

9440677069

పచ్చని పంటలతో ప్రతి ఊరు పరుగులు తీసెను
హారితహారంతో తెలంగాణ పచ్చని తెలంగాణాగై వెలిగెను.
నేటి నవతెలంగాణ ఎన్నో దేశాలకు ఆదర్శంగా అయ్యును.
ఎన్నో అద్భుతాలు గలవి ఈ తెలంగాణలో
అంద్మైన సాంస్కృతిక కళలు, ఎన్నో పండుగలు
ఎంతో ప్రాచుర్యం పొందిన కట్టడాలు
ఇలా ఎంతో గొప్ప చరిత్ర కలదు
నాటి తెలంగాణ వీరుల పోరాటం
ఎప్పటికీ ఫలితం లేకుండా పోకూడదు
నవతెలంగాణ ఎప్పుడు ఇలానే విరాజిల్లాలి
నవయుగం నడుం బిగించాలి నవతెలంగాణమై!!

కవిత అంటే వచనాలు

పేర్చడం కాదు...

- రామోజు హరగోపాల్

ఒక సాహితీవేత్తగా రూపాందదానికి
దారి తీసిన మీ కుటుంబ నేపథ్యం, మీరు
జన్మించిన గ్రామ నేపథ్యం గురించి
చెబుతారా?

ఎవరి భాష్ణో, ఇంట్లో, పుట్టిన
గ్రామంలో ఒకవిధంగా, చదువుకున్న
బడిలో మరొకవిధంగా రూపొందుతుంది.
ఇంటిభాషకు, బడిభాషకు చాలా తేడా
వుండేది. కానీ, బడిభాషే గొప్పదనే భ్రమ
పెరిగింది. పార్యు పుస్తకాల భాష,
గ్రంథాలయంలో పుస్తకాల భాష, నాకు
బడిపలుకుల భాషే నేర్చింది. సహజమైన
పలుకుబడుల భాష వాడకం తగ్గించ
బడ్డది. అయినా నా చుట్టూ వుండే
వారితో చిన్నపుటి నుంచి మాటల్లాడిన

తెలంగాణ భాషలోనే మాటల్డేవాళ్ళాణ్ణి.
జూనపదుల మధ్య పెరిగినవాళ్ళి. మా
ఇంటికి ఎదురుంగ వుండే పొలాలు, ఆ
పొలాలకు నీరుపెట్టడానికి మోటకొట్టే
పోపర్యు పాడే పాటలు, మా వాడకట్టులో
ఉండే ఒగ్గుకళాకారుడు మల్లెల బీరపు
ఒగ్గుకళగీతాలు, తెల్లవారురూమున
వచ్చే బాలసంతుల పాటలు, బతుకమ్మ
లాడే ఆడవారి పాటలు, మా ఊరి
లక్షీటాకీనలో చూసిన సినిమా పాటలు,
పీరిల పండుగకు ఆడే ఆల్య పాటలు,
ఎన్నో వీరగాఢలు వినిపించే శారదకళ
కారుల పాటలు, కులపురాణం చెప్పే
రుంజ కళాకారుల పాటలు, మా ఇంట్లో
మా నాన్న అచలతత్త్వ ఆధ్యాత్మిక కీర్తనలు

నాకు ప్రతపాండిత్యాన్నిచూయి.
అయన చదివించిన భాగవతం,
జూనపద రామాయణం చదివే
ఆస్త్రిని పెంచాయి. తనలాగ
కీర్తనలు రాసే ప్రయత్నం
చేసేవాళ్ళి. బడిలో తెలుగు
పారాలు చెప్పిన ‘తిరునగరి’ సార్
పద్యరచన చేయడానికి ఛందస్ను
చెప్పి ప్రోత్సహించాడు. అంతకన్న
ఎక్కువగా వచన కవితా
మార్గదర్శనం చేసాడు. పదవ
తరగతిదాక ఇల్లు, ఊరు, బడులో
నాకు స్వార్థి. నేను సాహిత్యం
వైపుకు మళ్ళడానికి రాయాలనే

ఇష్టమే మూలకం.

మీ విద్యార్థి జీవితంలో సాహితీ
స్వీరకమైన అనుభవాలు ఏమిటి?
నేను ఎస్స్పున్స్, ఇంటర్ వరకు
రెగ్యులర్గా చదివాను. ఆ తర్వాత అంతా
ఎక్కుబర్ల్ స్టడీసే. ఎం.ఎ. (తెలుగు),
ఎం.శాండి చేసాను. పారశాల స్టాయిలో
‘తిరునగరి’ సార్, ఇంటర్ స్టాయిలో నా
ఇంటర్ క్లాస్‌స్నేట్ సుభాష్, వాళ్ళన్న
రపిందర్, అబ్బల్లా, లెక్కరర్లు, అపుడే
పరిచయమైన సుద్దాల అశోకన్, టీచర్
ట్రైనింగ్ సమయంలో గసార్, అమీరలీల
ప్రోత్సహం నేను కవిత్వం రాయడానికి
ప్రేరణలు. తొమ్మిది, పదవ తరగతులలో
ఉన్నపుడే తిరునగరి సార్ ప్రోత్సహంలో
కవితలు రాసి, కృష్ణపత్రిక, ఉజ్జీవన వంటి
పత్రికలకు పంపేవాళ్ళి, ఇంటర్లో, ఆ
తర్వాత రాసి పంపే కవితలు, వ్యాసాలు,
సమిక్షలు అచ్చుపుతుండేవి. దాచుకున్నచి
తక్కువ.

ఉద్యోగ జీవితం మీ స్పజన రంగానికి
ఎప్పుడైనా ఆటంకంగా నిలిచిందా?

టీచర్ ఉద్యోగం కదా... పిల్లలతో
బడితో క్రియేచివ్ లైఫ్. పిల్లల కోసం
కవితలు, కథలు, చిట్టిపొట్టి రచనలు,
బడిలో గోడపత్రిక, పిల్లలతో కవితలు
రాయించడం, సాంస్కృతిక ప్రదర్శనలు
చేయించడం, పాలాల బోధనకు
అధ్యయనం, ప్రయోగాత్మక బోధన

చేస్తుండేవాళ్లి, రాసినవి బాధ్యతగా
దాచిపెట్టకపోవడం తప్పే చేసాననిపిస్తుంది.
పిల్లలక్షోసం రాసినవి పిల్లలవే కదా. వాళ్లకే
చెందాలి.

నా కవిత్వరచనకు ఉద్యోగబాధ్యతలు
అడ్డంకి కాలేదు. నేను విరివిగానే రాసినా,
నచ్చకపోతే పారేసేవాళ్లి. అశోకన్న
'ఎవరికైనా తన కవిత్వం తనకు ఎప్పుడు
అసంతృప్తిగానే అనిపిస్తుంది. రాయవలసిన
కవిత మనసులోనే వుండి పోయిందని
పీంచడం సహజం. కానీ, రాసినవన్నీ
చింపేప్పే ఎట్లా' అన్నాడు. 1991 ఆగష్టులో
నా తొలి కవితాసంపుటి 'మట్టిపొత్తిళ్లు'
ధ్యాని ప్రచురణాలు తరఫున ముద్దించబడి,
కరీంనగర్ నెప్రశాయువకేంద్రంలో అల్లం
నారాయణ, బిఎస్ రాములు చేతుల
మీదుగా ఆవిష్కరించబడింది. జాతీయ
అవార్డు గ్రహీత సుద్దాల అశోకన్న,
రచయితై, కవి చెల్లె బల్లా పద్మజ్ఞార
మణానే ఈ పుస్తకం రావడానికి కారణం.
రెండవసారి మూలకం 2006లో
అచ్చయింది. అశోకన్ననే ఆవిష్కరణ
బాధ్యతలు తీసుకున్నాడు. ఎక్కువే
రాసినా ఉద్యోగ కాలంలో రెండే
సంకలనాలు అచ్చయినవి.

మీ పుస్తక పరిణామాన్ని తెలియజేయండి?

నా సాహిత్యస్మాజన కవిత్వానికి
పరిమితం కాలేదు. కవిత్వరచన చేస్తునే,
కవిత్వ సమీక్షలు చేసాను. కథలు రాసాను.
నాలుగైదు మాత్రమే అచ్చులో వచ్చాయి.

చాలావరకు ట్రిక్షప్పు పోయాయి. నాటికలు
రాసాను. పద్మాలు రాసాను. పాటలు
రాసాను. ఉద్యోగ విరమణ తర్వాత
రచనలను పోగుచేసుకుని అచ్చుకు
ప్రయత్నించాను. 2015లో 'రెండు
దోసిళ్లకాలం', 2019లో 'కొండ
పొదుగుపాలు', 2022లో 'చెలిమెలు' అనే
కవితాసంకలనాలు అచ్చయ్యాయి.
రిలైరపుతుండగానే కవిమిత్రుడు
వేముగంటి మురళీకృష్ణ నన్ను 'తెలంగాణ
జాగ్రత్తి' సంస్థలో చరిత్రశాఖలో
చేర్చించాడు. 2013 సెప్టెంబరు నుంచి
2019 డిసెంబరు వరకు తెలంగాణ
గ్రామాలలో తిరిగి క్షీత్రపరిశీలన,
పరిశోధనలు చేసి నందలాది కథనాలు,
నివేదికలు రాసాం. ఉద్యోగిగా ఉన్నపుడే
నాకు ఉపాధ్యాయ ఉద్యమ సహచరుడు,
చరిత్రకారుడైన విరువంటి గోపాలకృష్ణ
సార్ నాకు చరిత్రను పరిశీలించడం,
పరిశోధించడంలో మార్గదర్శనం చేసాడు.

తన ప్రేరణలోనే నేను మా డారి
చరిత్రతో మొదలుపెట్టి, చుట్టూ
35గ్రామాల చారిత్రక విశేషాలతో 'ఆలేటి
కంపణం-కొన్ని చారిత్రకప్రదేశాలు' అనే
చారిత్రకగ్రంథాన్ని వెలువరించాను.
తెలుగు అకాడమీ కోరితే తెలంగాణ
ప్రాకృతికారుడు 'తాకూర్ రాజారాం
సింగ్' మీద మౌనోగ్రావ్ రాసాను. తెలుగు
మహాసభల సందర్భంగా ఆ పుస్తకం
విడుదలైంది.

2012లో నేను రాసిన పాటలు 'గాలి
అలల మీద నీ నవ్వులు' అనే పేరుతో సిడి
రూపంలో సినారె గారి చేత ఆవిష్కరించ
బడ్డాయి. పాడాలని అనే పాటల పుస్తకం
నా రిటైర్మెంట్ సందర్భంగా నందిని
సిధార్థీగారు ఆవిష్కరించారు.

అన్ని సాహితీ ప్రక్రియలు ఉండగా
మీరు కవిత్వాన్ని ఎందుకు స్వీకరించారు?
నేను తొలుత పద్మాలే రాసాను.
శక్తం రాయాలనుకున్నాను. కుదరలేదు.
తిరునగరి సార్ నాచేత వచనకవిత్వం
రాయించాడు. ఎందరో కవుల కవితా
సంపుటుల్ని చదివించాడు. నాకు పుస్తక
పరింణం ఇష్టం కనుక గ్రంథాలయంలో
కనిపించిన ప్రతి కవితాసంకలనాన్ని
చదివాను. వచనకవితాధర ఇష్టమైంది. నా
వ్యక్తికరణకు మంచిదారి అనిపించింది.
రాయాలనే తీవ్రత నన్ను కుదిపేస్తేకాని
నేను రాయలేను. సామాజిక కవితా
పస్తులే నన్ను ఉద్యోగించి రాయిస్తాయి.
నేను పరిగా రాయగలిగానా లేదా అనేది
ఇప్పటికి నా ఎదురుగా నిలిచే ప్రశ్న.
కవిత్వమే నాకిపుడు ఆత్మియ నేస్తుం.

తనతోనే అన్ని చెప్పుకుంటాను. కవిత్వం కొన్నింటిని రాయిస్తుంది. కొన్నింటిని దాస్తుంది.

‘ఏ ఘండోబంధాలు లేకున్నా వచనకవిత అంత ఈజీ కాదు. వచన కవితలో లయ, ధ్వని ముఖ్యం. కవితంటే వచనాలు పేర్కడం కాదనుకుంటాను. వచనకవిత్వంలో ప్రబంధాలను మించిన అలంకారాలు కూడా రాసిన కవలున్నారు. చెప్పుదలచుకున్న విషయమే ప్రధానం కాదు, చేపే తీరు కూడా ముఖ్యం.

తెలంగాణ ఉద్యమంగాని ఇతర ప్రగతిశీల ఉద్యమాలు గాని మీ రచనకు ఏ రకంగా ప్రేరణ కలిగించాయి?

నేను విద్యార్థిగా ఉన్నపుడే ఉపాధ్యాయుల వేదింపుల మీద కంప్యూటర్ రాసి, చేతులు విరిగేలా బెత్తం దెబ్బలు తిన్నవాళ్ళి, ఇంటర్లో ఉన్నపుడు నాకు లోకం విశాలత్వం బోధపడడం మొదలైంది. నాలోని ప్రశ్నించే ఫోరమి నన్ను ప్రశ్నించే ఉద్యమాలపైపు తిప్పింది. టీచర్ ట్రైనింగ్లలో ఉన్నపుడు ఎమర్జెన్సీ వ్యతిరేకంగా ఊరేగింపులు, ప్రదర్శనల్లో పాల్గొన్నాడు. టీచరుగా ఉన్నపుడే ఎనబైలు నుంచే ఉపాధ్యాయు ఉద్యమాల్లో ముందు వరుసలో నడిచాను. తీరాంధ్రప్రదేశ్ లో ఉన్న ఆంధ్రప్రదేశ్ టీచర్ ఫెడరేషన్ అనే ఉపాధ్యాయు సంఘాన్ని తోలుత తెలంగాణలో ప్రారంభించిన పదుగురిలో నేనోకర్తి. ఉపాధ్యాయులు సమస్యలపై స్పందించి ధర్మాలు, పికెట్టింగులు,

ఊరేగింపులు, విద్యాసదస్యులో కార్యకర్తాగాను, సంఘం నిర్దేశించిన వివిధ బాధ్యతలు చేపట్టే నిబద్ధతలో పనిచేసిన. డమోక్రటిక్ టీచర్స్ ఫెడరేషన్లో రాష్ట్రాలు బాధ్యతలు కూడా నిర్వర్తించాను.

తొలిదశ తెలంగాణ ఉద్యమంలో చదువు త్యాగమైపోయింది. మలిదశ తెలంగాణ ఉద్యమంలో భువనగిరి సభ నుంచి ఆక్షిస్ గా పనిచేసాను. తెలంగాణ సాధన సభలు, సమావేశాలు, ధర్మాలు,

నా కవిత్వరచనకు ఉద్దీపన
బాధ్యతలు అడ్డంకి కాలేదు. నేను విలివిగానే రాసినా, నష్టకపోతే పారేసేవాళ్ళి. అశోకన్న ఎవరికైనా తన కవిత్వం తనకు ఎప్పుడు అసంతృప్తిగానే అఖిపిస్తుంది.
రాయపలసిన కవిత మనసులోనే వుండి పోయిందని పించడం సహజం. కాని, రాసినవన్నీ చింపేస్తే ఎట్లా అన్నాడు.

ఊరేగింపులు, సకలజనుల సమ్మే, సాగరహం వంటి అన్నిరకాల ఉద్యమ రూపాలలో పాల్గొన్నాను. కాకపోతే తోసుకునిపోయి పత్రికా ప్రకటనలకు ఎగబడకుండా వున్నవారిలో నేనోకరిని.

1987 మంచి మా వూరు ఆలేరులో ‘రచన సాహితీ కళావేదిక’ అనే సంస్థను సాపీంచి కవిత్వసదస్యులను, నెల నెల

రచన సమావేశాలను నిర్వహించడంలో ప్రధాన బాధ్యనిగా పనిచేసాను. కాఛోజీ, శివారెడ్డి, నందిని సిధారెడ్డి వంటి

వారెందరినో ఆహ్వానించి సాహితీసభలను జరిపిన సంస్థ అధ్యక్షుడైని. కాసుల లింగారెడ్డి, ‘జలపాత జబ్బంలోనికి’, నా కవితాసంకలనాలు, ఆలేటి కంపణం రచన తరపుననే ఆపిష్టరించబడ్డాయి.

1994 నుంచి పిల్లల కౌరకు ‘బాలచంద్రిక’ అనే సంస్థను మిత్రులు, విద్యార్థుల సాయంతో ఏర్పాటుచేసి, పిల్లల ప్రతిభకు పోత్తాపూకరంగా ఏటేటా బాలప్రతిభా పురస్కారవేడుకలను నిర్వహిస్తూ ‘బాలప్రతిభాపురస్కారాలను, ఉపకారవేతనాలను’ ప్రదానం చేసే బాధ్యనిగా ఉన్నాను. పిల్లల చేత రాయించిన ‘శరేనా బాల్యం(2001)’, ‘వీధిలో బాల్యం(2008)’ అనే కవితా సంకలనాలు అచ్చవేయించాను. పిల్లలు, పిల్లలకోసం పెద్దలు రాసిన రచనలతో ‘బాలచంద్రిక’(2002) అనే సావసిరును కూడా విడుదల చేసాం.

ఒక చారిత్రక పరిశోధకులుగా కూడా మీరు శ్రమ చేశారు మిత్రులతో, ఇది మీ సృజనకు ఆటంకం కలిగించింది లేదా మరింత ముందుకు నడిపించిందా?

ఈ ప్రశ్న సంస్కృతమయింది. ప్రతి మనిషికి వృత్తి, ప్రవృత్తి అనేవి వేర్చేరు. ఇక్కడ ప్రవృత్తి అనేది స్ఫూర్తం అని కాక ఉపవృత్తి అనే వాడుకం ఉంది. వారసత్వ వృత్తులు వేరు, కొత్తగా చదువులవల్ల

చేపట్టగలిగిన వృత్తులు వేరు. నేను నా చదువుల్ల టీచరునయ్యాను. అభిరుచి మేరకు దొరికిన ఆవకాశంలో చారిత్రక పరిశోధకునిగా ఉన్నాను. తెలంగాణ జాగృతిలో చేరినపుడు పెద్దటీంలో వర్ష చేయబోతున్నాననుకున్నాను. కానీ, నేను, నేముగంటి మురళీకృష్ణ ఇద్దరమే తొలినాళ్లలో స్క్రైటపర్యాటనలు చేసాం.

అపుడపుడు వేరే మిత్రులు చేరారు. కానీ, అందరూ సుమఖంగా ఉండేవాళ్లు కాదు. మా అన్యేషణలకు అదనపు సాయం అవసరమైంది. గతంలో విరువంటి గోపాలకృష్ణగారితో కలిసి స్క్రైటపరిశోధనలు చేసినపుడు పెట్టుకున్న స్వచ్ఛంద సంష్ఠ 'కొత్తతెలంగాణ చరిత్రబ్యందమ'నే పేరుతోనే సమన్వయం చేసుకుంటు వచ్చాను. 'కా.తె.చబ్బు.' ఏర్పాటు. నేనిపుడు ఆ బృందానికి కన్సైనర్ గా

మనుకారంతోనే. నాకిష్టున సాహిత్య స్వజనకు చరిత్ర పరిశోధన ఆటంకంగా భావించలేదు. కొందరు పెద్దలు చరిత్ర అన్యేషణలో మునిగిపోయి కవిత్వాన్ని వదిలేసినావా? అన్నారు. కానీ, గత దశాబ్దంలోనే 3 కవితాసంకలనాలు వెలువరించగలిగాను. ఇతర రచనలు చేయగలిగాను. నేర్చుకున్న కొండీ శ్రమమ ఓర్చుకోగలుగుతామని పెద్దల మాట. పనులు, బాధ్యతలు పెరిగినా, సాహిత్యస్వస్థన కొనసాగిస్తునేవన్నాను.

మీ రచనల్లో గురించి వివరించండి?

రచనల జాబితా లేదు. కానీ, అచ్చవేసిన కవితా సంకలనాలు ఐదు. 1. మట్టిపొత్తిళ్లు (1991), 2. మూలకం (2006), 3. రెండు దోసిళ్లకాలం(2015), 4. కొండపొదుగుపాలు(2019), 5. చెలిమెలు(2022)

చరిత్రకు సంబంధించి 1. ఆలేటి కంపణం-కొన్ని చారిత్రక ప్రదేశాలు (2016), 2. లాకూర్ రాజారాం సింగ్ (2017), వివిధ చారిత్రక సదస్యులలో సమర్పించిన పరిశోధనా పత్రాలు. తెలంగాణ చరిత్ర(6 సంపుటాల్లో), వందలాది చారిత్రక పర్యాటనల వ్యాసాలు, చారిత్రక వ్యాసాలు.

పాటల సిడి 'గాలి అలల మీద నీ నవ్యలు' (2012), పాడాలని పాటల పుస్తకం(2013), కథలు, పుస్తక సమీక్షలు, నాటికలున్నాయి. మీరు అందుకున్న అవార్డు మరియు అవి మీ స్వజనకు ఏ ఎఫంగా ప్రేరణగా నిలిచాయి?

నేను పొందిన అవార్డు తక్కువే. సన్మాన, సత్కారాలకు అర్హతలున్న గొప్పవాణ్ణి కాన్నే నా భావన. రెండు

దోసిళ్లకాలం అనే కవితా సంకలనానికి భాగా పేరొచ్చింది. సామల సదాశివ, నరసింహరెడ్డి, పాలమూరు సాహిత్య వంటి అవార్డులోచ్చాయి. వాటితో పేరు రావచ్చు కానీ, నా సాహిత్య బాధ్యతను పెంచేవే కదా.

ఈసాటి యువ సాహితీవేత్తలకు సీనియర్ కవిగా మీరు ఇచ్చే సందేశం ఏమిటి?

వయస్సున్నంత మాత్రాన సీనియర్ కవినేం కాదు. వయస్సులో చిన్నవారైనా కవిత్తసంకలనాలు విరివిగా రాస్తున్నవారు న్నారు. కవుల సంఘటనలను నిర్వహిస్తున్నవారున్నారు. సాహిత్య పరిశోధకులున్నారు. సాహిత్యకృష్ణలో వారే సీనియర్లు.

నేనేం సందేశం ఇష్టగలను. మనిషే నా సందేశం. మనుషుల్ని ప్రేమిస్తే చాలు. సకలం తెలిసిపోతాయి. ఎవరికోసం రాయాలో, ఎందుకు రాయాలో, ఎట్లూ రాయాలో తెలుస్తుంది. కాళోజీ కవిత 'చావు నీది, పుటక నీది, బతుకు దేశానిది' అన్నట్లు బతుకలిగితే ఏ రచనైనా సార్థకం.

ఇంటర్వ్యూ...
వేముగంటి
మురళీకృష్ణ
96765 98465

పంచాంగం : అక్టోబరు 16 తండ్రిదు సంచికలో 59వ పేజీ ప్రచురించిన అనుమాండ్ల భూమయ్య గారితో ముఖాముఖిలో ట్రెటీల్సు "సేను టీచర్సయ్యారు కాబట్టే కవినయ్యాసు"గా చదువుకోవాల్సిందిగా కోరుతున్నాం.

1987 సుంచి మా వూరు అలేరులో 'రచన సాహితీ కళావేదిక' అనే సంస్థను స్థాపించి కవిత్వస్వదన్నులను, నేల నెల రచన సమావేశాలను నిర్వహించడంలో ప్రధాన బాధ్యతనిగా పనిచేసాను. కాళోజీ, శివారెడ్డి, నంబిని సిధారెడ్డి వంటి వారెందరినీ అప్పునించి సాహితీసభలను జిలపిన సంస్థ అర్థక్షణిశ్చి. కానుల వింగారెడ్డి 'జలపాత శబ్దంలీనికి', నా కవితా సంకలనాలు, అలేటి కంపణం రచన తరఫున్నే ఆవిష్కరించబడ్డాయి.

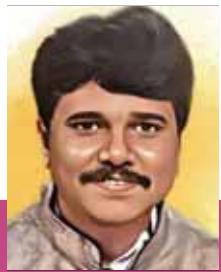
వంటున్నాను.

తెలంగాణ జాగృతి అప్పగించిన చారిత్రక పర్యాటనలను బాధ్యతగా నిర్వహించాం. తెలంగాణ చరిత్రను 6 సంపుటాలుగా రచన సాగుతున్నది. చివరి అంకంలో ఉన్నాం. జాగృతివారు త్వరలో తెలంగాణ చరిత్రను వెలువరిస్తారు.

తెలంగాణ చారిత్రక పరిశోధన మృత్తిగా చేపట్టినా, తెలంగాణ మీది

భావి గళాలు - జాగ్రత కలాలు

జాగ్రత కలాల గలగల...

ఘనపురం దేవేందర్
99480 32705

[P] సిద్ధ సాంస్కృతిక మానవ శాస్త్రవేత్త మార్గరెట్ మీడ్ అన్నట్టు “పిల్లలు ఎలా ఆలోచించాలో” నేర్చించాలి, ఏమి ఆలోచించాలో కాదు.” ప్రస్తుతం సమాజం ఆలోచించాల్సిన ముఖ్యమైన అంశం ఇది. పిల్లల్లో ఆలోచన ఉత్సవ మయ్యే విధానానికి తల్లిదండ్రులు, గురువులతో పాటు సమాజానిది కూడా ముఖ్యమైన పాత్ర అనడంలో సందేహం లేదు. “బాల్యం అంత అద్భుతమైనదేమీ కాదు. పెద్దవారు తగిన వాతావరణాన్ని కల్పిస్తే పిల్లలు తమ బాల్యాన్ని ఆస్యాదించగలుగుఱు” అంటారు సద్గురు. ముఖ్యంగా పిల్లల్లో ఎలా ఆలోచించాలన్న తత్త్వం బోధపడాలంటే సాహాత్య అధ్యయనం చక్కని మార్గం. ఆ ఆలోచనలు ఎలా ఉన్నాయో తెలుసు

కోవాలంటే వారి ఆలోచనలను ప్రదర్శించే లేదా వ్యక్తపరిచే వేదికలు కావాలి. తెలంగాణ శాసనమండలి సభ్యులాలు కల్యాకుంట్ల కవిత సారథ్యంలోని తెలంగాణ జాగ్రత సంస్థ ఆ దిశలో వేసిన అత్యంత ప్రతిష్టోత్రమైన అడుగు భారత స్వాతంత్య వజ్రోత్సవాల సందర్భంగా “భావి గళాలు - జాగ్రత కలాలు” శిరికన నిర్వహించిన “బృహత్ బాల కవిసమేక్య జనం”. ఆగష్ట 16, 17 మరియు 18 తేదీలలో హైదరాబాద్లోని తెలంగాణ సారస్వత పరిషత్ వేదికగా నిర్వహించిన ఈ కార్యక్రమంలో పిల్లలు తమ కవితలతో ఉద్రూతలూగించారు.

భావిభారతం ఎంతో చైతన్యవంతంగా ఉండని నిరూపించారు. దేశం గొప్పతనాన్ని కీర్తిస్తూనే దేశం కోసం ఏదైనా చేయడానికి

సిద్ధమని తేల్చి చెప్పారు. స్వియ సంస్కృతిని ఎద్దై ధరిస్తూవే దేశంలోని సాంస్కృతిక షైవిధ్యాన్ని గౌరవిస్తామని చాటిచెప్పారు. అన్నిమతాలు, అన్ని సాంప్రదాయాలు, అన్ని భాషలు భారత దేశ దృఢత్వానికి సంకేతాలని వివరించారు. దేశ స్వాతంత్యం కోసం త్యాగాలు చేసిన అమరులను సంస్కరించుకున్నారు. దేశప్రజలందరూ సుఖసంతోషాలతో జీవించడమే వజ్రోత్సవాలకు సార్థకత అని స్వరం వినిపించారు. పిల్లలు తమ మధ్య విభేదాల గురించి ఆలోచించరు అనే దానికి ఈ కార్యక్రమం ఎదురులేని నిదర్శనం.

సంగార్డ్రి జిల్లా సదాశివేట్ ప్రభుత్వ పారశాలలో చదువుతున్న పదవ తరగతి విద్యార్థిని ఎం. పావని

“75 వసంతాల సంబరాలు
అంబరాన్ని లాకేన మురిపాలు
ఇంబింటా త్రివర్ష పతాక రెపరెపలు
అవధులు లేని ఆనందాలు
స్వతంత్ర భారత వజ్రోత్సవం
మది మదిలో నిరిసెను నవోదయం”
అంటూ వజ్రోత్సవాల శోభను
అద్భుతంగా వ్యక్తికరించింది.

“సగర్యంగా ఎగురుతోంది నింగిన
జాతీయ జెండా
మన దేశ కీర్తి చాటుతోంది
మురిపెంగా ఈ జెండా”

అంటూ సంగారెడ్డి విద్యార్థిని భయ్య
త్రినయని ముఖ్యమై జెండాలై తనకును
మమకారాన్ని అష్టరీకరించింది.

“మేడ్చల్ మల్క్యుస్టించి చెందిన
ఏదులాబాద్ ప్రభుత్వ పారశాల విద్యార్థిని
డి. మధులిక

“మా మాత్యభూమి మాకు దేవాలయం
నా దేశంలోని ప్రతి నవ్వు శత్రీమయం
ఈ మట్టిలో పుట్టడం మాకు

గర్జకారణాం”

అంటూ ఈ గడ్డపైన జన్మించిన ప్రతి
చిడ్డ రాజసాన్ని సగర్వంగా చాటిపెంచి.

సిద్దిపేట జిల్లా చిన్నకోడూరుకు
చెందిన 8వ తరగతి విద్యార్థి ప్రాణాయ్
చంద్ర జెండాలోని రంగులకు తనదైన పసి
మనసుతో జేసేలు పలికిన తీరు
ముచ్చటగొలుపుతుంది.

“స్నేహ గుణమును ప్రదర్శించి
త్యాగబలమును చాటి చెప్పే
కాషాయపు రంగుకు జేసేలు
శాంతి సహనం తలపులను తెరిచిన
ఓర్చు నేర్చు గుణములను చాటిన
తెలుపు రంగుకు జేసేలు
స్వప్నపు జలముల నడుమ
పచ్చని పంటలను పండించే
అకుపచ్చని రంగుకు జేసేలు”
బోల్లారం జిల్లా పరిషత్ ఉన్నత
పారశాల విద్యార్థి మార్గ శిరీష
“భరతుని పాలన భర్తృరాజు సహనం
కాదని కవ్యిస్తే అర్థముడి జవాబు”
అని కవిత్వం చెబుతూ చక్కని పాలన
శాంతి సహనం మాకు సహజ ఆభరణాలని
అది అశక్తి అనుకుంటే అర్థముడి
బాణాలా సమాధానం చెప్పమని భారత

దేశంపై కన్ను వేస్తున్న దుష్టశక్తులను
పౌచ్చరించింది. ప్రముఖ రాజనీతిజ్ఞులు
ఫ్రెడరిక్ డగ్గన్ చెప్పినట్టు

“విరిగిన పురుషులను బాగు
చేయడం కంటే బలమైన పిల్లలను
నిర్మించడం సులభం.” అన్న మాటలు
ఈ కవిత నిజం చేసింది.

“స్వాతంత్ర్య జెండా
విలువైన జెండా
వజ్రోత్సవ జెండా”
అంటూ పోతుల మంచిదీప్ జెండా
గొప్పదనాన్ని తెలుపుతూ ఈ వజ్రోత్సవాల
సందర్భంగా తక్కువ పదాలలో
అనంతమైన భావాన్ని వ్యక్తం చేశాడు.

“నా దేశం
ఆశల రెక్కలు విప్పుకుని
రెపరెపలాడులోది”

అనే మహమ్మద్ ఇబ్రహిం ఉబేర్
ఓసియన్ పారశాలకు చెందిన విద్యార్థి.
ఈ ఒక్క పంట్కలో ఎంత కవిత్వం ఉంది.
జెండా రెపరెపలను దేశ ప్రజల
ఉత్సాహంగా పలికించిన తీరు అందరినీ
అలరించింది.

సిద్దిపేట జిల్లా కూకంపల్లి జిల్లా
పరిషత్ ఉన్నత పారశాల విద్యార్థిని వై
అంజలి తన కవితలో

“అమరీరుల ప్రాణత్యాగాలు
నేటి స్వేచ్ఛకు మూలధనాలు”
అంటూ ప్రస్తావించి దేశ
స్వాతంత్ర్యానికి పునాద్దున
అమరీరులను సందర్భింతంగా
తలుచుకుంది.

“పాడరా జనగణమన
ఈ భారత స్వర్ధమున”

అంటూ మరో చిరంజీవి భద్రాది
కొత్తగూడం జిల్లా నుంచి పాల్గొన్న కట్టగాని
అక్షిత్ దేశం పట్ల ఉన్న తన ఉదాత్త
భావనను వ్యక్తికరించాడు. వాల్మీకి
రామాయణంలో చెప్పినట్టు “జననీ జన్మ
భామిశ్చ స్వర్ధదపి గరీయసి” కదా. ఈ
చిరంజీవి తన దేశాన్ని స్వర్ధగా
భావిస్తున్నాడు. దేశాన్ని కీర్తిస్తూ
జనగణమను గొంతెత్తి పాడమం
టున్నాడు. ఇంత దేశభక్తి ఉప్పాంగుతున్న
భారత భవితను చూస్తే ముఖ్యమైనన్నది
కదా.

ఈ కవిసమేళనానికి కొసమెరుపులా
అరవ తరగతి విద్యార్థి రత్న సుజన్ చెప్పిన
ఈ కవితా పంక్తులు పరిశీలిద్దాం

“అతను కరంచంద్ గాంధీ
సత్యాగ్రహానికి భూండింగ్”

ఈ సహార్స్థీలో ప్రపంచంలోనే అతి
గొప్ప వ్యక్తిగా ఖ్యాతిని అందుకున్న మన
గాంధీతాత ను అత్యంత ఆధునిక
భావవ్యక్తికరణంలో భాగంగా సత్యాగ్రహానికి
బ్రాండ్ లాగా విశ్లేషించిన ఈ బాలుడు
ధన్యుడే కదా

యులా రసవత్తరంగా, దేశభక్తి
ప్రబోధాత్మకంగా జరిగిన ఈ బాలకవి
సమేళనంలో తెలంగాణ వ్యాప్తంగా 650
పైగా బాలకవులు తమ గొంతుకలు
వినిపించారు. ఆగష్ట 16వ తేదీన జాతీయ
గీతం జనగణమన గీతాలాపనతో
మొదలైన బాలకవి సమేళనం తెలుగు,
హిందీ, ఉర్దూ, కన్నడ, ఇంగ్లీషు భాషలలో
సాగింది. ప్రారంభ సభలు తెలంగాణ
జాగ్రత్త ప్రధాన కార్యదర్శి రంగు
నవీనాచారి, తెలంగాణ జాగ్రత్త సాహిత్య

విభాగం రాష్ట్ర కన్వీనర్ తంగేడు పశ్చ పత్రిక సహా సంపాదకులు కొంచనపల్లి గోవర్ధనరాజు, ప్రముఖకి ఘనపురం దేవేందర్, వివిధ జిల్లాల తెలంగాణ జాగ్రత్త సాహిత్య విభాగం బాధ్యతలు పాల్గొనగా, ముగింపు సభలో తెలంగాణ సాహిత్య అకాడమీ అద్యాక్షులు జూలూరి గౌరిశంకర్, తెలంగాణ పూడ్చ ఛైర్మన్

మేడె రాబీవ్ సాగర్, తెలంగాణ జాగ్రత్త ప్రతినిధులు గుండం మోహన్ రెడ్డి, మంచాల వరలక్ష్మి, కుమార స్వామి, అయినంపుడి శ్రీలక్ష్మి, జ్యలిత, విక్రాంత్ రెడ్డి, చంద్రజేథర, తిరుమల శ్రీనివాస ఆర్య, అర్పన సేనాపతి, కళ్చుం నవీన రెడ్డి, శ్రీనివాస్, వినోద్ కుమార్, అంజన గౌడ్, బయ్య శివరాజ్, వాసరవేణి, బాలస్వామి,

కొడి రవీందర్, వేముల నారాయణ, శ్రీధర్, బాలస్వామి, జాడీ శ్రీనివాస్ తదితరులు పాల్గొన్నారు. సాహిత్య ఆశాకీరణాలను ఆశీర్పుదించారు.

“విధానం బాగుంచే స్పందన బాగుంటుం దనేది మానవ జీవితంలోని ప్రాథమిక నియమం” అంటారు పిల్లలను ఎంతో ప్రేమించే చాచా నెప్పుళా. తెలంగాణ జాగ్రత్త ఎంతో అంకితభాపంతో నిర్వహించిన ఈ బాలకని సమ్మేళనం అద్భుతమైన స్పందనతో ఎందరికో స్మార్టినిచ్చింది. “లక్ష్మింషై ఉన్నంత శ్రద్ధ, ఆసక్తి, లక్ష్మిసాధనలో సైతం చూపించాలి. అదే విజయ రహస్యమంటే” అన్న స్వామి విషేఖానంద సందేశం ప్రకారం మన పిల్లల ఉజ్జుల భవిత కోసం నేటి మన వర్షమానాన్ని ఇలా పిల్లలకు అవకాశాలు కల్పించి సధ్వినియోగం చేస్తాం.

పర్యావరణము ఉయ్యలో...

- యాదవరం సహస్ర గాడ్

7వ తరగతి, శ్రీ చైతన్య సుఖ్లే, సిట్టీపేట, 9441762105

పర్యావరణాన్ని ఉయ్యలో
కాపాడుకుండాం ఉయ్యలో
చెట్లను నాటుదాం ఉయ్యలో
భూతల్ని మనము ఉయ్యలో
రక్షించుకోవాలి ఉయ్యలో
చెట్లే నేస్తాలు ఉయ్యలో
ప్రాణవాయువిచ్చు ఉయ్యలో
పచ్చనిచెట్లు ఉయ్యలో
ప్రగతికి మెట్లు ఉయ్యలో
ఇంటింటికీ చెట్లు ఉయ్యలో
విధిగా నాటాలి ఉయ్యలో
నీడనిచ్చే చెట్లు ఉయ్యలో
పండ్లు పలాలు ఉయ్యలో
పరోపకారానికి ఉయ్యలో
చెట్లే ఆదర్శం ఉయ్యలో
ఆరోగ్యాన్ని పంచు ఉయ్యలో
అయిమ్మను పెంచు ఉయ్యలో
పుట్టినరోజు ఉయ్యలో
చెట్లను నాటాలి ఉయ్యలో

శ్రీ రమణ మార్దిష్టిక్ నవంబర్ 1973

ఆత్మభిమాన పతంక...

పాట్రైక్ విక్రె మార్లిండేల్ వైట్

పాట్రైక్ విక్రె మార్లిండేల్ వైట్ 28 మే 1912 న జన్మించాడు. తన 78 సంవత్సరాల వయస్సులో 30 సెప్టెంబర్ 1990న ఆయన మరణించారు. ఆయనకు 1973లో సాహిత్యంలో నోబెల్ బహుమతి లభించింది. “ది ఆంట్స్ స్టోర్” మరియు “ది ట్రీ ఆఫ్ మ్యాన్” ప్రమరణతో రచయితగా అతని కీర్తి పెరిగింది. ది ట్రీ ఆఫ్ మ్యాన్కు యునైటెడ్ స్టేట్స్లో మంచి సమీక్షలు వచ్చాయి. అతని తదుపరి నవల “వోస్” షైల్ప్ ప్రాంక్లిన్ లిటరరీ అవార్డును గెలుచుకుంది. 1961లో వైట్ రైడర్స్ ఇన్ ది చారియటను ప్రమరించాడు, ఇది బ్స్ట్ సెల్లర్ ప్రైజ్ విన్వర్, రెండవసారి షైల్ప్ ప్రాంక్లిన్ అవార్డును పొందింది. అతని చిన్న కథల సంకలనం “ది బర్న్ ఒన్స్” అతని నాటకం “ది సిజన్ ఎట్ సర్పపరిల్లా” ప్రపంచంలోని గాప్స్ రచయితలలో ఒకరిగా అతని ఖ్యాతిని విస్తరించింది. 1968లో వైట్ “ది వివిసెక్టర్” అనే కళాకారుడి పాత్రను సృష్టించి ఎంతోమంది అభిమానులను

సంపాదించుకున్నాడు. 1960ల మధ్య నాటకి, అతను డజన్ కౌద్ది యువ మరియు అంతగా స్థిరపడని కళాకారులను ప్రోత్సహించడంలో ఆసక్తి కనబరిచాడు. అవార్డులక్నూ ఆప్ట్రైలియన్ రచయితగా ప్రపంచానికి అండగా నీలవడం తన భాధ్యతగా భావించాడు. 2009లో ది సిఁడ్ థిమేటర్ కంపెనీ వైట్ యొక్క నాటకం “ది సిజన్”ను సర్పపరిల్లాలో ప్రదర్శించింది. 2010లో వైట్ తన నవల “ది వివిసెక్టర్” 1970లో లాస్ట్ మ్యాన్ బుకర్ ప్రైజ్ కోసం ఎంపికింది. 2011లో ఫ్రెడ్ షెపిసి యొక్క ది ప ఆఫ్ ది స్టోర్క్ యొక్క చిత్రం జూడీ మోరిన్, కొడుకు బాసిల్గా జియోఫ్రీ రష్ కుమార్తె డోరతీగా జూడీ డెవిన్ మరియు మరణిస్తున్న మాత్రక ఎలిజిబెత్ హాంటర్గా పొర్లెట్ రాంప్లింగ్ గ్రీక్ న్స్ అనుసరణాతో విడుదలైంది. ఇది వైట్ నవల యొక్క మొదట ట్రీన్ రియలైజెషన్, స్ప్రెడ్ ప్యానెల్ నోబెల్ బహుమతి గ్రహితగా వైట్ని ఎంపిక చేయడంలో కీలక పాత్ర పోషించింది. 1973లో వైట్ నోబెల్ బహుమతిని “ఒక కొత్త ఖండాన్ని సాహిత్యంలోకి ప్రవేశపెట్టిన పురాణ మరియు మానసిక కథన కళ కోసం” అంగీకరించాడు. అతను వివరించిన కారణాన్ని ఆప్ట్రైలియాల్ నివాసం ఉంటున్న సాగ్రంధిసేవియన్ దాత్యవేత్త సమయించాడు. ఈ అవార్డు అతని కెరిర్పై తక్కణ ప్రభావాన్ని చూపింది, ఎందుకంటే అతని ప్రమరణకర్త “ది ప ఆఫ్ ది స్టోర్క్ కోసం ట్రీంట్ రన్నను రెట్టింపు చేసి, అతని తదుపరి నవల కోసం అతనికి పెద్ద మొత్తంలో అడ్వెన్స్ ఇచ్చారు. నోబెల్ బహుమానం నుండి వచ్చిన డబ్బును వైట్ పాట్రైక్ వైట్ అవార్డుకు నిధులు సమకూర్చడానికి ఒక ట్రైస్ట్ ని స్థాపించడానికి ఉపట్రైస్ట్ ని ప్రార్థించాడు, తక్కువ ప్రజా గుర్తింపు పొందిన సృజనాత్మక రచయితలను ఈ ట్రైస్ట్ ద్వారా అందుకున్నాడు. అతను సాధించిన విజయానికి గుర్తింపుగా ప్రతినిధుల సభ అతని ఆప్యోనించింది. వైట్ తిరస్కరించాడు, అతని స్వభావం అటువంటి పరిస్థితికి సులభంగా మలచుకోలేదని వివరించాడు. వైట్ 1974లో ఆప్ట్రైలియన్ అఫ్ ది ఇయర్గా ఎంపికయ్యాడు. 1981లో, వైట్ తన ఆత్మకథ “షాట్ ఇన్ ది గ్లాన్స్: ఎ సెల్ప్ పోర్ట్రైయట్”ను ప్రచురించాడు, ఇందులో అతను బహిరంగంగా తక్కువ మాట్లాడిన స్వలింగ సంపర్కం, ట్రిటన్ పట్ల ఆప్ట్రైలియన్ సమాజం యొక్క “విధేయత” వైభాగించి వైపుడకపోవడం వంటి సమయాలను విశేషించాడు. కుటుంబం, మరియు తన తల్లి నుండి అతను అనుభవించిన దూరం కూడా ఇందులో వివరించాడు. యుదేనియం తప్పకాలపై నిషేధం విధించాలని అణ్ణాయుధాలను నాశనం చేయాలని పిలుపునిచ్చి శాంతి కాముకునిగా గుర్తింపును పొందాడు.

యాక్సిడెంట్

కాలం గీచిన అనుకోని మలుపులు...

శీలం భద్రయ్య
98858 38288

పేర్లు కార్పొరేట్ కంపెనీ రిజిస్టర్ అఫీసు లది. హెచ్.ఆర్. పోస్ట్ కోసం ఇంటర్వ్యూ జరుగుతుంది. దానికి సుభాషిణితో బాటు చాలామంది హాజరయ్యారు. ఒక్క క్రూరిని పిలిచి ఇంటర్వ్యూ చేస్తున్నారు. సుభాషిణి వంతు రాగానే ఆత్మవిశ్వాసంతో లోనికి వెళ్లింది. ఇంటర్వ్యూలో “పయాం జయ ప్రకాశ్. మీ గురించి చెప్పండి?” ఇంటర్వ్యూ ప్రారంభిస్తూ అడిగించే దర్జకోటు. “నా పేరు డా. సుభాషిణి. సోపియాలబీలో పిహెచ్.డి గోల్డ్ మెడల్ కూడా ఉంది.” సర్టిఫిక్యూట్ పరిశీలించి, సారీ. మరోచోట ప్రయత్నించండని ఉచిత సలహా ఇచ్చాడు. అతను బంధుప్రేతితో తెలిసిన వారికి ఇప్పించాడని బయట తెల్పి నిరాశగా రోడ్స్మీదకు నడిచింది.

అన్యమనస్సంగా నడుస్తున్న సుభాషిణి పక్కనుండే అతివేగంగా కారు దూసుకుంటూ వెళ్లి సడవ బ్రైక్ తో కీచుమని ఆగింది. బైక్ నడుపుతున్న యువకుడిని డాష్ ఇచ్చినట్టుంది. ఎగిరి కింద పడ్డాడు. కారు ట్రైవింగ్ సీటు నుండి యువతి పక్కనుండి యువకుడు దిగారు. జనం పోగ్వాడంతో కార్బిన్ వేగంగా పరారయ్యారు. బస్సు రావడంతో ఎక్కి కూర్చుంది.

హాస్టల్ దగ్గర బస్సు దిగింది. సుభాషిణి

మనసునిండా ఆలోచనలు తేనెటీగల్లా కమ్ముకున్నాయి. ఉద్యోగం రాలేదని బాధ. ఆకలితో నీరసం. ఇంకోవైపు నాన్న మాటలు గుర్తొచ్చాయి. “అమ్మా ఆడ పిల్లకు చదువెందుకని అందరంటున్నా చదివించాను. ఇప్పుడు ఉద్యోగం చేయాలంటున్నావు. మరొకవైపు బంధువులంతా నీకు పెళ్లి చేయడంలేదని, సూటి పోటి మాటలతో కుళ్ళబొడుస్తున్నారు. దగ్గరి సంబంధం అయినవాళ్ళని బతిమిలాడితే, పెళ్లి జేసుకుంటానని వచ్చిన సంబంధం కూడా వెనక్కిపోయింది. నా మాటిను. మరో సంబంధం చూస్తాను. పెళ్లి జేసుకో.”

సుభాషిణికి ఉద్యోగం చేయాలనే కోరిక తీరందుకు దుఃఖింతో కన్నిళ్ళగడం లేదు. పుస్తకాలలో చదివే దైర్యం వేరు. నిజ జీవితంలో ఎదురయ్యే సమస్యలు వేరు. సమస్య ఎదురయ్యే వరకు దైర్యం గురించి సులభంగానే మాట్లాడవచ్చేమో! క్రమంగా దారి మసకబారుతుంది. ఒక్క క్షణం ఆగి, తడిచిన కళ్ళను, కళ్ళద్రాలను తుడుచుకోవాడనికి నిలబడింది. వెళ్ళన్న వారు ఆమెను విచిత్రంగా చూస్తున్నారు. “వీళ్ళకు కన్నిళ్ళ తెలియవా? కష్టాలు రావా? అలా చిత్రంగా చూస్తారెందుకు?” మనసులో అనుకుంటూ పక్కనే ఉన్న పార్చు వైపు అడుగులు వేసింది. ఓ

మూలగానున్న సిమెంట్ బెంచిపై కూర్చుంది. అక్కడికి కొద్ది దూరంలో చెట్లు కింది సాయంత్రం చీకటిలో ఒకజంట నక్కి ఉంది. వారి మాటలు లీలగా వినబడుతున్నాయి. వద్దనుకున్న సుభాషిణికా మాటలు వినబడుతున్నాయి.

మధూ! ఈ విషయం తెలిస్తే మాన్న నన్ను చంపేస్తాడు.

సుధా! ఏం కాదు. నువ్వు దైర్యంగా ఉండు. నేనున్నాగా! అతను దైర్యం చెబుతున్నాడు.

లేదు మధూ! నన్న హస్పిటల్కి తీసుకెళ్ళ. ద్వారుతో మాట్లాడుతాను. ఎలాగైనా ఈ గండం గట్టెక్కితే చాలు. దుఃఖాన్ని అముముకుంటూ రెండు చేతులలోకి ముఖం దాచుకుని వెక్కి వెక్కి ఏడుస్తుంది తను. అతన్ని బాగా వేడుకుంటుంది. కానీ అతను సముద్యాయిస్తున్నాడు.

ఆసక్తితో సుభాషిణి వెనక్కి తిరగాలనిపించింది. ఇందాక రోడ్స్మీద తను ఏడుస్తూ నడుస్తున్నప్పుడు జనం తనవంక చిత్రంగా చూసిన చూపు గుర్తుకు వచ్చింది. సాధారణ జనాల్లాగే తాను కూడా అలా వారివంక చూడాలనుకోవడం ఆలోచించి సిగ్గుపడింది. అయినా ఆసక్తిని అదిమిషట్లోకపోయింది. కోరిక అంతే. అది మనల్ని లోబరుచుకున్నంత తేలికగా దానిని లొంగదీసుకోలేము. పూ! ఎవరి

బాధలు వారిని అని నిట్టూర్చింది
సుభాషిణి. ఒక దీర్ఘ నిట్టూర్చు విడుస్తూ,
వారిని చూడాలనిపించి వెనక్కి తిరిగింది.
అవాక్కెంది. ఇందాక కారు యాక్సిడెంట్
చేసిన యువతీయువకులే. గొపింటి
బిడ్డలు. సాయంకాలం చీకటిలో కూడా
పాలనురగలా తెల్గుగా మెరసిపోతున్నారు.
చూడ ముచ్చటగా ఉన్నారు.

రాత్రి ఎనిమిది గంటలు. సుభాషిణి
మరునాడు హెచ్.ఆర్. పోస్టు
ఇంటర్వ్యూకు ప్రివేట్ లవుతుంది.
రూమ్‌మైన్ రాజీకి తీట్రమైన కడుపునొప్పి
మొదలైంది. తట్టుకోలేకపోవడంతో
రాజీను తీసుకొని టాక్సీలో హోస్పిటల్
చేరుకుంది. డాక్టరు రాజీని పరిశీలించి,
పుడ్ పాయిజన్ అయిందని ఇంజక్సన్
ఇచ్చాడు. అబ్బోస్పెన్ కోసం కాసేపు
కూర్చోమన్నాడు. రిసప్షన్ దగ్గర మధు,
సుధలు కన్పించారు. సుభాషిణి ఆసక్తితో
అటు అడుగులేసింది. సుధ బ్యాగునుండి
రెండు చేతులా డబ్బు తీసి కౌంటర్ పైన
పెట్టింది. లోగొంతుకతో “మధూ! అంతా
బికేనా? నాన్నకు తెలియకుండా ఈ
డబ్బులు అన్నయ్య సర్డాడు” అంది సుధ.
“అంతా బికె. పోలీసు కేసు పెట్టిలేదట.
యాక్సిడెంట్ ప్రదేశంలో మా ఫ్రైండ్
బకరు గుర్తు బట్టరు. వైద్యాప్రా భరిష్టే
చాలంటున్నారు. నేను మేనేజ్ చేస్తాను.
నువ్వెళ్ళు” అన్నాడు. రెండోసారి
అవాక్కెంది సుభాషిణి. సుధ వెళ్ళపోయాక
పొద్దున్న ప్రమాదానికి గురైన యువకుడు
వచ్చాడు. చక్కగా ఉన్నాడు. మధుతో
నవ్వుతూ మాట్లాడుతున్నాడు. సుభాషిణికి
బళ్ళ మండిపోయింది.
ఉద్యోగం దగ్గరా, ఇంపుడు స్నేహంలో
కూడా మోసమే. విషయమంతా రాజీకి
చెబితే, “మనకెందుకా గొడవ. హోస్పిటుకు
పోదాం పద” బయల్దేవరకు ఆగలేదు.

మరునాడు సుభాషిణి ఇంటర్వ్యూకు
పోజరైంది. ఏవో కొన్ని ప్రశ్నలు అడిగారు.
టపీటిపీమని జవాబులు చెప్పింది.
పెద్దకంపేని. సుభాషిణికి ఉద్యోగం

వస్తుందని నమ్మకం లేదు. ఊహించని
విధంగా మీరు ఈ ఉన్నాడ్యోగానికి
ఎంపికయ్యారు. కంగ్రాట్స్ అన్నారు.
నమ్మెలేకపోయింది. విషయం నాన్నకు
చెబితే ఆయన సంతోషించాడు.

తొలిరోజు ఎచ్.ఆర్. మేనేజరుగా
సీటులో కూర్చుంది సుభాషిణి.
సహాద్యోగులంతా శైర్ పద్ధత్కాచ్చి వివ్
చేసి అభినందించారు. పనిని, వ్యక్తులను
త్యరగానే అర్థం చేసుకుంది. ఒకరోజు
సుభాషిణికి జియం నుండి మొయల్
వచ్చింది. కంపెనీ రీజినల్ మేనేజరు
పనితీరు నెమ్మిదిచినదన్నది దాని
సారాంశం. దాంతో హెచ్.ఆర్. విభాగానికి
త్యరగా రావాలని రీజినల్ మేనేజరుకు
మొయల్ పెట్టింది. అతన్ని చూడగానే
సుభాషిణి ఆశ్చర్యపోయింది. తనను
మొదట ఇంటర్వ్యూ చేసిన జయ ప్రకాశ్.
ఒక్క సంతకం చేస్తే, కంపెనీ అవతలుం
టాడు. ప్రోఫెసర్ గా ఆలోచించింది.
అతను సుభాషిణిని గుర్తుపట్టి
పశ్చాత్తాపంతో తల దించుకున్నాడు.

“కుటుంబ సమస్యల వలన ఉద్యోగ
బాధ్యతలు నేరవేర్పులేకపోయానని” చెప్పి
అదివారం లంచ్ కి ఆహ్వానించాడు.
ఉద్యోగులతో సన్నిహితంగా ఉన్నప్పుడే
వాళ్ళ సమస్యలు తెలుస్తాయని
హెచ్.ఆర్.గా తనకు తెలుసు. అదీగాక

కుటుంబ సమస్యలు అంటున్నాడు కాబట్టి
కుటుంబాన్ని చూసే అవకాశం ఉంటుంది.
అందుకే వెంటనే ఒప్పుకుంది. ఆదివారం
రాజీని తీసుకొని ప్రకాశ్ ఇంటికి వెళ్ళింది.
అక్కడ వాళ్ళబ్యాయి మధును చూసి
అవాక్కెంది. తండ్రికూడా కొడుకులాగే
మోసపూరిత వ్యక్తేనా? నిశ్చయానికి
రాలేకపోతుంది. మధును మాటల్లో
పెట్టింది. ఆరోజు హోస్పిటల్లో జరిగిన
సంఘటన గురించి అడిగింది. ఈసారి
మధు ఆశ్చర్యపోయాడు.

తరువాత మధు అసలు విషయం
చెప్పాడు. “సుధ నా క్లాస్సైట్ మేడం. సుధ
వాళ్ళన్నయ్య నిర్ణయంగా కారు నడిపి, నా
మిత్రుని నాన్నగారికి యాక్సిడెంట్ చేశాడు.
ఆయన చిరుద్దీగి. నష్టపరిహారం కోసం
అడిగితే అధికారాన్ని, అహాన్ని
ప్రదర్శించాడు. తప్పక ఆ నాటకం
అడాల్చి వచ్చింది. నిజానికి అదే హోస్పిటల్లో
వాళ్ళ నాన్నకు ఆపరేషన్ జరిగింది.
కోలుకుంటున్నాడు. ఆ యాక్సిడెంట్
వలన మా ఫ్రైండ్ వాళ్ళన్నయ్య రాజీవ్
పెళ్ళాగిపోయింది. హోస్పిటల్ చుట్టూ
తిరిగితే ఉన్న ఉద్యోగం పోయింది.
తరువాత నాన్నగారు వాళ్ళ ఆఫీసులో
ఉద్యోగం ఇప్పించారు. సుభాషిణికి
ఇంపుడుపైంది. తన పెళ్లి, ఉద్యోగం అదే
యాక్సిడెంట్ తో ముడిపడ్డాయని.

“కతల చిలుకల దండ”

(పిల్లల కథలు)

తీయ మామిడి పండులాంటి బాలసాహిత్యం...

పి. స్నేహాలత,

పదవ తరగతి

జడ్చీ స్కూల్ రాయలాపూర్

మండలం: రామాయంపేట,

మెదక్ జిల్లా 9441762105

తే లంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ప్రవేశ పెట్టిన రీడ్ కార్బూక్సమంలో భాగంగా ‘చదువు, అనందించు, అభివృద్ధి చెందు’ సందర్భంగా తెలంగాణ బడి పిల్లలకు పత్రిప్రాక ఫాండెషన్, గరపెల్లి ట్రస్ట్ ఆధ్వర్యంలో ప్రచురించిన పిల్లల కథలు “చిలుకల దండ”.

“నిజమైన బాలసాహిత్యం తీయని మామిడిపండులా, ఆపాతమధురంగా ఉండాలి. భాష సరళంగాను, లలితంగా ఉండాలి. చెప్పవలసిన విషయం పండు ఒలిచి చేతిలో పెట్టినట్టు ఉండాలి. బాల సాహితీభేత్తలు ఈ మూలసాట్రం పాటించినంత కాలం బాలల వాజ్గుయం ఆదరణ పొందుతుంది”

- డా॥ దాశరథి

“శిశువు ముందు పశువు అయినా కొమ్ములు వంచి నిలిచునులే”
- పి. నారాయణరెడ్డి

“అతి చిన్న గ్రహాలు సూర్యునికి దగ్గరగా ఉన్నట్లు మరి పసికందులు దైవానికి దగ్గరగా ఉంటారు”
- జాన్ పాల్ రిచర్డ్

ప్రతి మనసులను పరవిశింపజేస్తూ మంచి చెడుల తారతమ్యాన్ని తేలిక పదాలతో వివిధ ప్రక్రియల ద్వారా అలరించేదే బాలసాహిత్యం. బాల సాహిత్యం బాలలకు అందినప్పుడు వారి వికాసం ఎదుగుదల సాధ్యమవుతుంది.

బాలలు చదువుకునేందుకు సాహిత్యాన్ని అందించే దిశగా చేసిన చిరు ప్రయత్నమే ఈ కథల చిలుకల దండ. ఇందులోని తీపి, కమ్మడనం పిల్లలకు తప్పకుండా నచ్చుతుంది. అతి తక్కువ ధరలో పుస్తకం పారశాలలో చదువుతున్న పిల్లల చేతుల్లోకి రావాలన్న ఆలోచనతో ఈ పుస్తకాన్ని ప్రచురించారు. ఈ పుస్తకం లోని 13 కథలను బాలసాహిత్యంలో సుప్రసిద్ధులైన వారే రాశారు ఈ కథల ద్వారా చక్కటి సందేశాన్ని ఆవిష్కరించారు.

“బుద్ధి కుశలత” అనే కథలో మన చుట్టూ ఉన్న పరిసరాలను నిశితంగా పరిశీలించాలి. వినయ విధేయతలతో

ఈ స్పృష్టిలో ప్రతి జీవికి ఒక సార్థకత ఉంటుంది పది మంచికి ఉపయోగపడ తానని ఆనందం ముందు అవమానాలు ఎన్ని అయినా భలస్తూర్నానే నీతిని “మార్పు మంచిదే” కథలో బాలలకు అందించారు. తూల్పుంటి నరేణ్ణ కుమార్ “కోడి పుంజు కష్టోల” ద్వారా ఉన్నచోటు నుండి మరొక చోటికి వెళ్ళే కష్టోలు తప్పవని చెప్పేదు డాక్టర్ లమ్మున శ్రీనివాస్రాజు.

కూడిన విద్యార్థిని ఉపాధ్యాయుడు అభిమానిస్తాడు. అనే చక్కటి సందేశాన్ని రచయిత సంగనభట్ల రామకృష్ణర్యాగారు చెప్పారు. “నీలోఫర్ రాజకుమారి” కథలో మనం చేసిన మంచి పనులు ఇతరుల కోసం చేసిన మేలు ఈ లోకం ఎస్టోటికి మరువదనే చక్కటి సందేశాత్మక కథను డా. వి.ఆర్. శర్మ అందించారు.

“బొంతలు” అనే కథ ద్వారా ఒకసారి వాడిన దాన్ని, మరోసారి ఎన్ని విధాలుగా వాడుకోవాలో రచయిత గిరిపల్లి అశోక్ చక్కగా ఆవిష్కరించారు. దిని ద్వారా సమయం, డబ్బు ఆదా అవుతుంది అనే ఆలోచన కలిగించారు. డాక్టర్ అమరవాది నీరజ రాసిన “కబుర్ల కాకిలి” అనే కథలో ఒకరికి కష్టం వస్తే ఏదో విధంగా సహాయపడాలి. నలుగురితో స్నేహం చేయడం అంటే నలుగురికి సాయపడడమే అనే నీతి చెప్పారు.

“ప్రైమరి రామకృష్ణ రాసిన “నిజమైన ధర్మం” కథ ద్వారా ఇతరుల ఆకలి తీరిస్తే మనకు పుణ్యం వస్తుంది. అనే చక్కటి విషయాన్ని తెలియజేయడం జరిగింది. “పిల్లవాడి తీర్పు” కథను ఉండ్రాళ్ళ రాజేశం ఇతరులకు చేసిన మేలు మనం ఆపదలో ఉన్నప్పుడు ఆదుకుంటుందని మంచిసందేశాన్ని బాలలకు అందించాడు.

వడ్డేపల్లి సంధ్య రాసిన “స్వార్థి” కథ

ద్వారా ప్రభుత్వ పారశాలలో చదువుకునే
పేదవిద్యార్థులను దృష్టిలో ఉంచుకుని
ప్రభుత్వం కల్పించే ఉచిత వసతులను
ఉపయోగించుకొని చదువుకోవాలనే
చక్కటి సందేశాన్ని ఆపిష్టరించారు.

“చిలుకల దండ” అనే కథ ద్వారా
మన దగ్గర ఒక వస్తువు ఉంటే దానిని
ఒకరికి ఇస్తే వారు సంతోషంగా ఉం
టారంటే ఆ వస్తువు వారికి ఇస్తే దానికి
రెట్టింపు సంతోషం మనకు లభిస్తుందనే
కథను డాక్టర్ సిరి రాశారు.

ఈ స్పష్టిలో ప్రతి జీవికి ఒక సార్థకత
ఉంటుంది పది మందికి ఉపయోగపడ
తానని ఆనందం ముందు అవమానాలు

ఎన్ని అయినా భరిస్తారనే నీతిని “మార్పు
మంచిదే” కథలో బాలలకు అందించారు.

తూర్పింటి నరేవు కుమార్ “కోడి
పుంజు కష్టాల” ద్వారా ఉన్నచోటు నుండి
మరొక చోటికి వెళ్లే కష్టాలు తప్పవని
చెప్పాడు డాక్టర్ అమిత్యన శ్రీనివాస్రాజు.
“అన్నప్రాసన” కథలో సంపదలు
ఉన్నాయని మన కట్టుబాట్లు సంప్రదా
యాలు మర్చిపోకూడదనే విషయాన్ని
బాలలకు అందించి, చిన్నతనం ఉండే
కట్టబోట్టు సంపదాయాలు నేర్చుకోవాలని
సూచన చేయడం అభినందిస్తాయి.

కావ్ కావ్ కాకి అనే కథలో వడ్డెపల్లి
వెంకటేష్ ప్రకృతిని మనం ప్రేమిస్తే ప్రకృతి

మనల్ని తప్పక ప్రేమిస్తుందనే గొప్ప
సందేశాన్ని అందించడం నిజంగా గొప్పదే.
డాా పత్రిపాక హోపన్ “స్వచ్ఛభారతమనే”
కథలో ఎవరి ఇంటి ముందున్న చెత్తను
వారే పుట్టు పరచాలి. చెత్త నిల్చ
చేయకూడదు అనే నీతిని అందించారు.

ఈ చిలుకలదండ పుట్టకంలో మొత్తం
13 కథలు. ప్రతీది ఆణిముత్యమే.
మొత్తం పేజీల సంఖ్య 23. పల్లివ్ చేసింది
పత్రిపాక ఫౌండేషన్ మరియు గరిపల్లి ట్రస్ట్
వారు. దీనికి డిజైన్, ప్రైంట్ చేసింది ఆక్షతి
గ్రాఫిక్స్ సిరిస్లు, పుట్టకం ముఖచిత్రం
వడ్డెపల్లి వెంకటేష్ ఆకర్షణీయంగా గీశారు.

బడి

- యాదవరం రేవంత్, తొష్ణిదువుతరగతి
శ్రీచైతన్య సుఖ్లేసిటీపేట 9441762105

బడి లలు బడికి రావాలి
ఆడుతూ పాడుతూ చదవాలి
చక్కగా పారం వినండి
హోయిగా మీరు ఉండండి
బడి అంటే ఆట పాట
స్నేహితులతో కుస్తులంట
అందరూ కలిసి తినండి
సంతోషంగా ఉండండి

బడి అంటే విజ్ఞానం
బడి అంటే ఆనందం
బడిలో ఉండు విరులతోట
పిల్లలందరికి కనువిందంట
భవితను దిద్దే బడి
పిల్లలకు మరో అమృ బడి
బడి అంటేనే గుడి
రోజు వస్తాం పడి పడి

వేసవి కాలం

- హై. చంద్రకాంత్, సిటీపేట

ఎం డాకాలం వచ్చింది
మండే ఎండలు తెచ్చింది
వేప పూతలు పూశాయి
మామిడి లెన్నో కాశాయి

ఒంటిపూట బడులోచ్చాయి
పిల్లలకు హోయి ఇచ్చాయి
ఇంట్లోనే ఆటపాటలు
సరదాలే సరదాలు

మజ్జిగ అంబలి తాగాము
అరోగ్యంగా ఉన్నాము
చదువులు బాగా చదివాము
పరీక్ష బాగా రాశాము

తియ్యటి మామిడి తిన్నాము
పచ్చడిలెన్నో పెట్టాము
సెలపులకు ఊరు వెళ్లాము
సరదాగా గడిపాము.

అక్షరయాన్ యుద్ధపత్రం- రుధిరజ్యాలలు

నిషిద్ధ బీబాలకు అక్షర రూపం...

వనపట్ల సుబ్బయ్య
94927 65358

చి న్నారి చిరునవ్యల మొలకల రెమ్మల నిత్యకల్గోల రేవెల గొంతులను తుంచేడాక విశ్రమించమంటూ ప్రతినిఖ్యానిన ప్రతిజ్ఞా యుద్ధపత్రం.

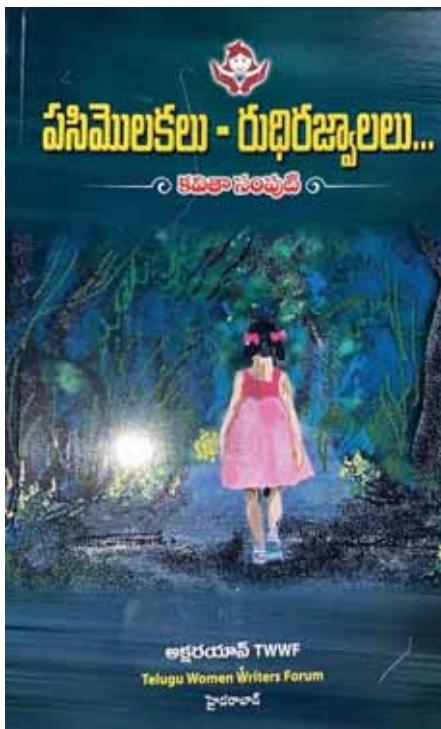
నేటి నాగారిక సమాజంలో సంస్కరపు ముసుగేసుకున్న అనాగారిక మానవ మృగాల విచ్చలపిడితనాలను తోలు వాలిచినట్లు నారతీసినట్లు కీళకుల అక్కత్వాలు చెల్లవంటూ ఆగని పోరాటాన్ని రాజీనిసిన అమ్మల కితల కదనపత్రం.

రోజుకో కథ విధికో వ్యథ ప్రతి క్షణమొక యమగండమై సాగుతున్న పాలబుగ్గల పసిపిల్లల నలిపివేత క్షమించరానిది. అమ్మలా చూడాల్సిన వాళ్ళ ఆగంతకులై ఎదురుస్తున్నారు పసిమొగ్గలను కాలార్స్ కాలహాంత కులను కథల్లు తెరిపించే సత్యశోభకం

మహిళలపై నిత్యం జరుగుతున్న అత్యాచారాలు హత్యలపై అగ్గిగొంతులై నినదించిన కవయిత్రులకు అభినందనలు.

“పసిమొలకలు - రుధిరజ్యాలలు” కవితల సంకలనం సంకలనాన్నికి కొంగు నడుం చుట్టిన అక్షరయాన్ TWWF వ్యవస్థాపకురాలు సంపాదకులు ఐనంపూడి శ్రీలక్ష్మీ. సుధాశేఖర్ సహసం పాదకులు. ఎంతో శ్రమించి ఆగస్టు 2022లో నిరసన చైతన్యాలను ఈ నేలకు అందించారు. వారు చేసిన సాహసం

కృషికి ఎన్ని కృతజ్ఞతలు చెప్పినా తక్కువే. అక్షరయాన్ 2019లో ఏర్పడటమే అబలలకు ఒక దైర్యం. మహిళలకు ఒక చైతన్యం. ప్రీలకు ఒక ధిక్కారాన్ని అందిస్తున్న ‘అక్షరయాన్’ అబలంటే అణిగిమణిగి ఉండటం కాదు ఆ సంఘటిత శక్తిని, ఆ అజేయమైన కవాతుని ప్రతికలంలో పలికించారు. ప్రతి కవితలో మగ మృగాలను చీదరించారు. మాత్మమూర్తిని గౌరవించుకోవాలనే

సంస్కరాన్ని ముందు తరాలకు నేర్చిస్తూ ఉన్నాటన్నెత్తున ఎగినే చైతన్యంతో అక్షరయాన్ తెలుగు ఉమెన్ రైటర్స్ ఫోరం సంఘటితశక్తితో ఏకీకృతమైంది.

ప్రముఖ కవయిత్రి విమర్శకులు ఆకాశవాణి రేడియో వాళ్ళాత అయినం పూడి శ్రీలక్ష్మీ ఇదివరకే ఎంయ్యె మీద చిగురంత ఆశ, ఆశాదీసం కథలు తీసుకొచ్చారు. పసిమొగ్గలు పేరుతో ఆకాశవాణిలో ప్రత్యక్ష ప్రసారంగా కవిసమేళనం నిర్వహించారు. బతుకమ్మ, బోనాల సంబురాలై ప్రత్యేకంగా “పూలసింగిడ్” కవితా సంకలనాన్ని తేచ్చారు.

ఇండియా సీడ్ బోల్ ఆఫ్ ఇండియాగా తెలంగాణ రాష్ట్రం తయారచుతున్న తరుణంలో 312 మంది రచయిత్రులతో అబ్బారపడే విధంగా అక్షరయాన్ సౌజన్యంతో విత్తన పదస్సు నిర్వహించమే గాకుండా “బీజ స్వరాలు సంకలనం” తేచ్చారు మరియు “నింగిని గెలిచిన నేల” కథల సంకలనం తేచ్చారు.

కరోనా సమయంలో రిటర్న్ గిఫ్ట్ టు కరోనా 800 కవితలను యూట్యూబ్లో పొందుపరిచారు. ఇప్పుడు తాజాగా “పసిమొలకలు-రుధిర జ్యాలలు”ను ముందుకు తేచ్చారు. పలు కార్బూక్సమాలతో రచయిత్రులను కలుపుకుంటూ

పలువురికి అవకాశాలు కల్గిస్తూ స్వార్థి దాయకంగా నివసిస్తున్న తెలుగు వ్యమెన్ రైటర్స్ ఫోరమ్ అభ్యరథాన్కు అభినందనలు

నిత్యం ఏదో ఒకబోట కన్నుతెరిపై ఒక ఫోరం కన్ను మాస్తే ఒక విషాదం. అలాంటి అక్కుత్యాలను అత్యాచారాలను అసమానతలను తరిమేద్దాం అంటూ 303 మంది కవయిత్రులు అభ్యరథాయిధులై ముక్కకంరంతో అగ్గిగొంతులై విషపించిన విషప జ్యోలను ఇప్పుడు చదువాల్సి ఉన్నది.

అభ్యరథాన్ని రాయడమే కాకుండా రాసిన రచయిత్రులను కవయిత్రులను ఒక్కుత్తాటిపై సంఘటిత స్వార్థితో కలిగించిన గొప్ప ప్రీతి శక్తి సంకలనాన్ని వెలుగెత్తి చాటాల్సిందే. తెలంగాణ సాయుధ రైతాంగ పోరాటంలో వీర నారీమఱల్లా ధీరపనితల్లా ఎత్తిన పతకాల్లా ఈ కవితా సంకలనంలోని కవితలన్నీ అభ్యరథాలు ఖడ్గాలే ...

ప్రముఖ కపుల నుండి కొత్తగా రాస్తున్న ప్రతి కవయిత్రి తమ ప్రీతి శక్తిని కవిత్తికరించి నిలిచిన నడక గౌరవ నీయమైనది.

ఒక్క కవిత ఒక్క రుధిరగాథ. ఏ కవిత చదివినా ఏ పాదాన్ని తడిమినా కన్నీళ్లు బాధలు, వలపోతలు ఆవేదనలు, ఆత్మగౌరవాలతో సాగిన అగ్నిజ్యుల కవిత్యం. “అమ్మపేమెంత మధురమో, అమ్మ తెగింపెంత పదునో” ఈ రుధిరజ్యులలోని కొండరి కవితలను పరిశీలింధాం....

డా॥ ఎ. జయంతి ప్రారంభ కవితలో...
“ఓతల్లీ ! నీకు
గర్జంలోనే మరణ దండన
అడవిల్లవని తప్పితే
పుట్టుకకు పుట్టెడు ఆపదలు
గొంతలో వరిగింజలు ఏం జన్మన్నా!”
అంటూ... బాధపడుతూనే నిండు
జీవితాన్ని శిలువ వేసే తుచ్చుల
దునుమాడే దుర్ధవకా తల్లి.....
సినంపూడి ప్రీతి లాస్సీ....
“పిండ దశ నుంచే మగాళ స్వర్ఘలోని

మర్మాన్ని చూపుల్లోని కామాన్ని మాటల్లోని క్రొర్యాన్ని కనిపెట్టగల్లే టిప్పణి కూడా పేగుతాడులో upload చేయాలి ఇక, ఇప్పుడిక్కడి పసిమొలకలన్నీ అభిమన్యడికి మల్లే గర్జంలోంచే యుద్ధవిద్యలని అభ్యసిస్తున్నాయి” అనిశెట్టి రజిత... “చిన్నారి నీను మళ్లీ జన్మించు! అభండ క్రాంతిలానో సాధికార సాయుధ సమరాంగనవై ఆదిమ ప్రీలా లంఘించు! నేరాసురులను దనుమాడి దహించు! బాలికా భారతాన అప్ర శిష్ట నవాధ్యాయాలను రచించు! ఈ నిల్జీవశీలకు ప్రాణభిక్షపెట్టి యమకూపాల నుండి రక్షించు! చిట్టితల్లి ప్రాకృతిక శక్తిని పుక్కిటబట్టి లావాపై ధూత్కరించు! దహించు శాంతించు!” అరుణ నారదభట్ట.... “విత్తనం తన కవచాన్ని నమ్ముతుంది చేసు కంచెను చూసుకొని వైర్యంగా పంటవుతుంది ఇల్లు నాలుగు గోడల మధ్యన భద్రంగా నిదిస్తుంది ఇక్కడ మనిషిలో మనిషితనం ఊబిలో పడిపోయింది!

అమ్మ నిన్ను నువ్వే కాపాడుకో నీ పసిప్రాణాన్ని నీ పడుచుదనాన్ని నీ ముసలితనాన్ని నీ ప్రేమ తత్సాన్ని నీతేమ ఉనికిని నువ్వే నీకు నువ్వే రక్షణి గుర్తించుకొని గులాబీ పుష్టే వికసించ.....” బందారు విజయ.... “అసహయత ముందే తెలిసి ఉంటే! నా బిడ్డ..! నువ్వు పుట్టగానే.. ఇనుపక్షుడాన్ని లోడిగి ఉండేదాన్ని... పాపిష్టి డైపరును వేసేదాన్ని కాదు! కుల్లిపోయిన మనుషుల మధ్యకి నిన్ను అసలే ఆహ్వానించే దాన్నికాదు...! సిగ్గుమాలిన పురుషాంగాలపై కాండ్రెంచి ఉమ్మేసి ఉండేదాన్ని..!” తోలు సంచులు లాంటి తోడుగులు తోడుక్కున్న కామాంధుల ఊరుపులను విరిచివేసేదాన్ని..! నిన్ను కలలోనే హత్తుకు ఉండేదాన్ని” సి.పాచ. ఉపారాణి “అమ్మ ఆశతో చూస్తుంటేనో నాన్న నప్పుతూ నమ్మకాన్ని ఇస్తుంటేనో నాకు తిరిగి బతకాలని ఉంది ఇది ఏ యుద్ధమో నాకు తెలియదు కూతె కోటగోడలు మీ హృదయాలు నా శ్వాసలో తుఫాను... నాకెప్పుడు భయంగానే ఉంది.

ఆ చీకటి నన్ను తింటుందేమోనని భయం తిరిగిని తీరం చేరుకుంటున్నానని తెలిసీ భయం” దేవసపల్లి వీణావాణి “నిద్రలేవండి మేధావుల్లారా! సానుభూతి మాటలెందుకు చట్టబండల చట్టాలు ఎందుకు? ఒక తడితడి అర్థనాదం వినాశనాన్ని శపించక ముందే గంఢగొడ్డలకు పదునుపెట్టండి కామాంధ రాబంధుల్లి కత్తిపీతలకు ఎక్కించండి...” దాష్టర్ వాణి చేవులపల్లి.... “అమ్మ కడుపు తొమ్మిది నెలలు సురక్షితమైతే చిట్టితల్లుల భద్రతకు మళ్లీ ఇనుపక్షుడాడో శరణ్యమా ? లేక హద్దులు మీరే మగతనాన్ని రద్దు చేయడమే పరిప్పురమా? పాపాయిల రక్షణకు పెంపకానికి ధర్మగారాలైన కర్మగారాలు కావాలిప్పుడు! కామాసురల కోరల నుండి కాపాడుకోవడానికి ప్రత్యేక భద్రాగారాలే తెరవాలిప్పుడు....” జి. విజయలాస్సీ “మహాత్ములంతా కలలు కన్న కర్మభూమి ఇదేనా ? పూలన్ దేవి నుంచి తొమ్మిది నెలల చిన్నారి దాకా బలి కావాల్సిందేనా ? కలకంతి కన్నిరు కడలిలా ఉ ప్రాంగుళోంది కడుపుకోత కత్తుల బోస్తే ఎదురుచూస్తోంది

మీ కొరవి మంటలతో కొవ్వోత్తులు
వెలిగిస్తారిక అమ్ములు అమ్మారు తల్లులే...”
గద్దుల కిరణ్ కుమారి
“నీ నేరం చేశారని ఈ పాపపు శిడ్డలు?
ఎవరిచ్చారు ఈ శాపాన్ని?
నీ యసుగంలోనూ ఇలాంటి రాక్షసులు
లేరే!! ఎవరి వరాన పుట్టారు ఈ
మదాంధులు?
దేవుడా నీళ్ళను వధించడానికి ఎప్పుడు
వస్తున్నావ?
నీ రూపంలో? నీ ఆయుధంలో?!!”
హీమజి
“నువ్వు ఎవడివైనా కానీ
ఇప్పుడిక
బాలింతరాలు సైలం బరిసె చేత
పట్టుకొని పురిటి మంచానికి
కాపలాకాయాల్సిన దౌర్ఘాగ్య
కాలమొకటి దాపురించింది
ఓ దేవుడా
ఈ భూమాత చెరచబడుతుంటే
ఈఱాత్రి నీకు నిద్రెట్ల పట్టింది. పగలు
తిండెట్ల రుచైంది.
నీ కండ్డముందే కామం పడగ
విప్పుతుంటే
నీ గుండికింత నెనరు లేకపాయే...
ఓ దేవుడా
కండ్డముందు ఘోరాలాల్సి నీకు
భజనగీతాలా..?
మా ఆర్ధానాదాలు మీకు ధూపదీపాలా..
పనిప్రాణాలు హారతులా... ఇలా ఎన్నో
నిలించెతలు నిప్పులలాంటి ప్రశ్నలు...
ఓ దేవుడా
పిల్లలు దేవంండ్డతో సమానుని
మా పెద్దలు చెప్పల్ల మారిపొనేది
నీతో సమానంగా పోల్చినందుకు
ఏమన్న పగబట్టినవా?
కామాంధులతో జతకట్టినవా?
నీవెంత మంచిదేవుడైనా
నీవెంత శక్తివంతుడైనా
భూమాత పాపం నీకు తగులక పోదు
భూమి ఉసురు నీకు చుట్టుకోకపోదు
కామాంధులపై నీ మధుర ప్రేమకు
భూమి బదులు తీసుకోక తప్పదు
భూమి కండ్డు తెరువకపోదు....”

“మా చిట్టి తల్లుల్లారా
మిమ్ముల్ని కాపాడుకోలేకపోయినందుకు
మేము సిగ్గుతో తలదించుకుంటున్నాం
మీరే మా ఆకాశం మీరే మా వెలుగు
మీరే మా తోప్ప
తల్లి ఒడిలో తండ్రి గుడిలో
గురువు ఒడిలో ప్రేమికుని మదిలో
విషపు కత్తులే అనురాగపు బరిసెలే
ఒంటరి చెట్టున్న బతుకుతుందేమో
ఒంటరి మహిళది ఎండమావి.....
చెయ్యినవాడు కొబ్బరిబోండాల
కత్తెండు
తాళికట్టినోడు కిరసనాయిల్
డబ్బెండు
భూమికి నీ చెట్టుకు లేని గొడ్డట్టు
నిర్భయకు షైతకు నీడకున్నాన్ని కత్తి
గాట్లు
ఇక భూమి తల్లి కాపడం కలే...”
ఈ సంకలనంలో అమ్మల వేదనలే
కాదు
అక్కల కన్నీళ్ళే కాదు
అమ్ములు ఓదార్పు దీవెనలే కాదు
నాయినమ్మల వలపోతలే కాదు
వేటకత్తుల లాంటి కితలు ఈ
పొత్తం నిండా ఆవిష్కరించబడ్డాయి.
బోసినవ్వుల పసిపాపలను చిద్రం చేశాక,
మధురమైన బాల్యాలను కసిగా కాటేసి
నాక, రేపటిని చూడలేని చూడనీయని
కలలు తెంచబడ్డాక,
ప్రేమ వర్షాలు కురువు ఆత్మగౌరవ
చక్రాలే కామ మదశిరస్సులను
ఖండిస్తాయి. కవితా విల్లంబులై కసిగా
పొట్లిచీల్చిస్తాయి.
కోర్పులు చట్టలు నేరస్తులను
డోరేగిస్తుంటే
వాళ్ళేమి ముడుచుకోరు శపిస్తారు
సాపాస్తారు. ఇంతకుముందు
అమ్మతనాల్సి చూశారు రేపు అంగాల్సి
కోసేసే వీరమాతలుగా చూస్తారు.
బోగపస్తువులు కారు
మత్తెక్కిన మగమత్తేభాలను మరిగే
నీటిలో ముంచే దైర్యాలను ఈ అక్షర
మాలలో ఏరుకోవొచ్చు. కత్తికొక కండగా
తెగనరికే ముగాళకు ఉరితాళను ఈ

పుష్టకం నిండా పేనారు.
మరిచిపోని మరణశాసనాలను
ఇందులో చదువొచ్చు. ఏధర్మాసనాలు
కళ్ళతెరువనప్పుడు చట్టలే
కామాంధులను గౌరవిస్తున్నప్పుడు, నీతి
మానవత్యంలేని అనాగరికాలను మానవ
మృగాలను అంతంచేయడానికి అమ్మలు
ఆయుధాలైత్తక తప్పదు
భగవంతున్నైనా కన్నకొడుకున్నైనా,
తోడబుట్టిన అన్నదమ్ముళ్ళన్నైనా, మట్టిలో
పాతేందుకు రాణీరుద్రమ్మలుగా
రుబూస్టిలష్టైబాయిల్లా అక్షరాలతో
గజ్సిస్తున్నారు. రొమ్మునందించిన నోటికీ
విషపుముద్దలు బరువా అంటూ
చిట్టిపొయిలు సమాధులమీద శపథం
చేస్తున్నారు. ప్రతి ఖండిక పదువైన కత్తులై
మెరుస్తున్నప్పి. అత్యాచారం హత్యలు
పునరావుతం కాకుండా పేచ్చరిస్తున్నారు.
అనేకం మేలుకొల్పే వాక్యాలు ఈ
సంకలనంలో నాలుగొందల పేజీలనిండా
సమాజాన్ని ప్రశ్నిస్తున్నాయి.
“రాయడానికేం లేదు
మాట్లాడటానికేం లేదు
నిషిద్ధ భీజాలకు
గర్భశయాలను మూసివేయడం
తప్పా!”
నిర్గుల తోట గారి ఆవేదన దుఃఖానికి
రగిలిన రుధిర జ్యాలలాంటి కవితలైన్నో
ఈ గ్రంథంనిండా ప్రపాంచాయి
ప్రజ్ఞలించాయి.
ప్రతి ఇంటిలో మతగ్రంథాలు
నీతిశతకాలతో పాటుగ పసిమొలకలు -
రుధిరజ్యాలలు సంకలనాన్ని కూడా ఉ
ంచాలి. పిల్లలకు చదివించాలి. 75 ఏండ్ర
భారతావనిలో సాధించిన ఈ దుర్గార్ప
అమానవీయాలు ఏ స్థాయిలో
విజ్ఞంభిస్తున్నయో తెలుసుకోవాలి.
తెలియజ్ఞవలసిన అవసరముంది.

బాలికల అత్యాచార హత్యల
దుశ్శర్యల అంతమే ఈ మానవీల కన్నీటి
చారికల సంతకాలు... విషపునాదాలు
కావాలని ఆకంక్షించి రుధిరజ్యాలలను
గుండెలకు హత్తుకుందాం ఈ కవితలను
అందరితో చదివిద్దాం!

నైమిషారణ్యంలో
 పీరక్కిత్తు ప్రశ్నలు ఆపడం లేదు
 కలి పురుషుడు భూలోకంపై
 రెండోపాదం మోపాడని
 జనం చెవులు రిక్సించి
 చెప్పుకుంటున్నారు

శేషతల్పుంపై
 ప్రభువు సుఖంగా...
 చిన్నయంగా
 యోగమాయలో...
 కాళ్ళొప్పత్తుతున్న వారిని
 త్రీగంటి చూపులతో
 ప్రభువు పలకరిస్తున్నాడు.

మాయామోహిత
 పరవశంలో తేలిపోతున్నారు
 బానిపలెవ్వరో...
 బంటులెవ్వరో...
 మేల్ళులెవ్వరో
 శిష్మలెవ్వరో...
 దుష్మలెవ్వరో
 మహోవుంగవలెవ్వరో
 గంగ తేల్చేపనిలో ఉంది.
 ఉన్నట్టుండి...
 శిశువు తల ఎగిరి పడుతుంది.
 ఏదో తిన్నాడని ఒకడు
 సజీవదహనం అవుతున్నాడు.

శ్రీ కంత మొకటి పెడబోబ్బలు

శేషతల్పుం

సుంకర రమేష్, 94921 80764

పెడుతుంది అదే పనిగా....

మాంసాపోరం తిన్న మహార్షి
 పాట్టును చీల్చికొచ్చిన
 రాక్షసుడి రక్తంతో నేల
 పరమ భయంకరంగా ఉంది...

కరవాలం నుండి కత్తి దూసినా
 ఏ చప్పుడు విన్నింపడం లేదు.

సిడిబాకులు పొట్టలో దిగినా
 కళ్ళముందు కనిపించడం లేదు
 విరాట్ పురుషుడు
 అంతకంతకు పెరిగిపోతున్నాడు
 వామనుడు మునిగిపోతున్న
 చప్పుడుతో మూడులోకాలు
 కంపించి పోయాయి

కానేపటికి
 గుర్రపు డెక్కల చప్పుడుతో
 జనం ఇళ్ళ తలుపులు గట్టిగా
 వేసుకొని మంత్రజపం చేస్తున్నారు
 నరపాలుడి ఛాతి
 రెండంగుళాల నేర విష్టరించింది.

చిత్రం : Don't Look Up

దర్శకుడు : ఆడమ్ మెక్స్

భాషు : అంగ్రం

గైల్ : కామెడి

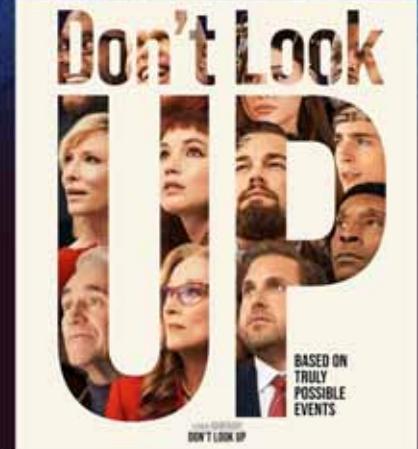
మనిషి మెదడు స్థిరంగా ఉండదు. నిరంతరం కొత్త విషయాల కోసం అన్వేషిస్తుంది. ఈ సాంకేతిక యుగంలో మనకు అవసరమైనవన్నీ మన వేలికొనలపై ఉన్నాయి. కానీ మనం వాటిని సరైన మార్గంలో ఉపయోగిస్తున్నామా లేదా నిజంగా ముఖ్యమైన వాటినుండి దృష్టి తప్పామా? అనే అంశంతో పాటు ఈ కాలంలో మనములు కొన్ని సార్లు ఎంత మార్ఫంగా ప్రవర్తిస్తారో "Don't Look Up" సినిమా చర్చిస్తుంది.

కేట్ డిబియాస్ట్ (జన్మిఫర్ లారెన్), ఫగోళశాప్ర్ గ్రాడ్యూయేట్ విద్యార్థి మరియు ఆమె ప్రోఫెసర్ డా॥ రాండాల్ మిండ్ (లియోనార్డ్ డికాప్రియో) సౌరవ్యవస్థలో కక్ష్యలో ఒక తోకచుక్కను కనుగొంటారు. అది భూమిని నేరుగా ఢీకొనే మార్గంలో ఉంటుంది. కానీ ఎవరికీ దాని గురించి తెలియదు.

బిగ్గోర్స్ కేట్ మరియు రాండాల్ను మీడియాకి ఈ వార్తను లీక్ చేయమని చెప్పారు. కానీ ఆక్రూడి హౌన్ జాక్ మరియు శ్రీ ఈ అంశాన్ని పనికిమాలినది అని చెప్పినప్పుడు, కేట్ తన ప్రశాంతత కోల్పోయి ముప్పు వారిపై విరుదుకుబడుతుందని చెప్పాడు. మరోవైపు ప్రజలు తోకచుక్క ముప్పు గురించిన వాస్తవ వార్తలకన్నా రాండాల్ అందంపై ఎక్కువ దృష్టి సారిస్తారు. తరువాత దేశ ప్రసిద్ధెంట్ Orlean చీకటి రహస్యాలు బయటపడడం వలన వాటినుండి దృష్టి మళ్ళీంచడానికి, తన ఈ తోకచుక్క గురించి వార్తలను ప్రచురిస్తుంది. ఆమె చివరకు ముప్పును నిర్దారించి అణ్ణాయుదాలను ఉపయోగించి కామెట్స్ ను ఢీకొట్టి మళ్ళీంచే ప్రాజెక్టును ప్రకటిస్తుంది.

ఈ మిషన్ విజయవంతంగా ప్రారంభించబడింది, అయితే BASH సెల్యూల్ర్ యొక్క బిలియనీర్ మరియు మరోక అగ్రదాత కామెట్లో ఎన్నో వియోన్ అరుదైన-భూమి మూలకాలు ఉన్నాయని తెలుసుకున్నప్పుడు, Orleanతో వాటిని వాడుకోడానికి ఒప్పిద్దం ఏర్పరుచుకుంటారు. వారి స్ట్ర్యూమ్లో అడ్డుపడకుండా Orlean కేట్ను, బిగ్గోర్స్ ను వక్కనవెట్టి రాండాల్ను అడ్డుసర్గా నియమిస్తుంది. కేట్ Orleanకు వ్యతిరేకంగా పోరాడిన ఫలితం దక్కుదు. అది చూసిన రాండాల్ చికాకుతో తన పోష్ట్ వదిలి స్ట్ర్యూమ్ గురించి మీడియాతో చెప్పాడు. ఇప్పటికే భూమిపై నుండి కనపడుతున్న తోకచుక్కను చూసి, కేట్ మరియు రాండాల్ అనే "Just look up" ప్రచారాన్ని మొదలుపెడతారు. కానీ దానికి వ్యతిరేకంగా Orlean "Don't look up" అనే ప్రచారాన్ని ఆరంభిస్తుంది. దీని సాంకేతికతను రాండాల్, ప్రశ్నించినప్పుడు, వారు రాండాల్ పై విరుదుకుపడతారు.

చేయడానికి ఏమీ లేదు అని గ్రహించిన కేట్ మరియు రాండాల్ వారి స్నేహితులు

వారి కుటుంబ సభ్యులతో చేరి ఆఖరి క్షణాలను గడుపుతారు. అయితే కామెట్ ప్రమాదాన్ని గుర్తించి Orlean మరియు ఇంకొందరు ధనవంతులు భూమిని వదిలి వేరే గ్రహానికి వెళ్లారు. ఆడమ్ మెక్స్ దర్శకత్వం, స్క్రీన్స్ట్రాఫ్ అందించిన ఈ చిత్రం మన ప్రస్తుత సామాజికో జరుగుతున్న ఎన్నో తప్పులపై వెలుగు సాధిస్తుంది. మనం జీవిస్తున్న ప్రపంచంలో బంలగా మరియు ఘైర్యంగా ఉండాల్సిన పాలకులు స్టోర్పరులు ప్రతినియతం చురుగ్గా వార్తలు అందించాల్సిన మీడియా వినోదభరితంగా మారుతుంది. సంతోషంగా, ప్రశాంతంగా ఉండాల్సిన ప్రజలు బిబీగా, ఆందోళనతో జీవిస్తున్నారు. ఇటువంటి అజ్ఞాన ప్రపంచాన్ని కళ్ళకు కట్టినట్టు చూపిస్తుంది చిత్రం.

అన్నవరం దేవేందర్ బృహత్ కవితా సంకలనాల ఆవిష్కరణ...

ఆ న్నవరం దేవేందర్ పర్మాన తెలుగు సాహిత్యానికి ప్రాతిభిధ్య కవి అని కేంద్ర సాహిత్య అకాడమీ పురస్కార గ్రహిత తెలుగు విశ్వవిద్యాలయం పూర్వ వైస్ ఛాన్జలర్ ఆవార్య ఎన్ గోవి అన్నారు. అక్టోబర్ 16, 2022 ఆదివారం రోజు కరీంనగర్లో 'అన్నవరం దేవేందర్ కవిత్వం 1988-2022' (పన్నండు గ్రంథాల రెండు బృహత్ సంకలనాలు) ఆవిష్కరించారు. ఒప్పు భాషావేత్త కేంద్ర సాహిత్య అకాడమీ అనువాద పురస్కార గ్రహిత డాక్టర్ నలిమెల భాస్కర్ అధ్యక్షత వహించారు. తెలంగాణ మీడియా అకాడమీ చైర్‌మాన్ అల్లం నారాయణ మాట్లాడుతూ దేవేందర్ తెలుగు నేల మీది అన్ని ఉద్యమాలను కవిత్వానికించారన్నారు. ప్రభ్యాత కవి, చరిత్రకారుడు డాక్టర్ సుంకిరెడ్డి నారాయణరెడ్డి మాట్లాడుతూ దేవేందర్ కవిత్వంలో తెలంగాణ ఉద్యమ చరిత్ర సారం నిలిచి ఉండన్నారు. ఫిలిం భవన సభాప్రాంగణంకు నిజం వెంకటేశం పేరు పెట్టారు. సమావేశంలో తంగేడు పక్షపత్రిక సహసంపాదకుడు డాక్టర్ కాంచనపల్లి మాట్లాడుతూ దేవేందర్ తెలంగాణ భాషను ప్రేమించిన కవి అన్నారు. అఖిలభారత తెలంగాణ రచయితల వేదిక అధ్యక్షుడు జూకంటి జగన్నాథం మాట్లాడుతూ ప్రజల అప్రిత్య అవేదనే అన్నవరం కవిత్వం అన్నారు. సమావేశంలో ప్రజాస్వామిక రచయితుల వేదిక జాతీయ అధ్యక్షులు అనిశేఖ రజిత, కరీంనగర్ అడిషనల్ కల్కార్ కవి గాజల శ్యాంపుసాద్ లాల్, ప్రభ్యాత విమర్శకులు ఉస్కానియా విశ్వవిద్యాలయం ఆచార్యులు డాక్టర్ ఎన్.ఱము, శ్రీరామ్, ఎం నారాయణశర్మ, బూర్జ వెంకటేశ్వరర్లు, తెలంగాణ రచయితల వేదిక రాష్ట్ర అధ్యక్షులు గాజోజు నాగభూషణం, జిల్లా అధ్యక్షుడు కందుకూరి అంజయ్, గులాబీల మల్లారెడ్డి, కూకట్ల తిరుపతి సిని కుమార్ తదితరులు పాల్గొన్నారు. చాలారోజుల తర్వాత కరీంనగర్లో కిక్కిరిసిపోయిన ఈ సమావేశంకు ప్రోదరాబాద్, సిద్ధిపేట, హనుస్వాబాద్, మంచిర్యాల, లక్ష్మిపేట, పరకాల, హనుమకొండ, హజురాబాద్, జగిత్యాల ప్రాంతాల నుండి కప్పలు రచయితలు వచ్చారు.

మనంగా 'దోస్తానా' ఆవిష్కరణ...

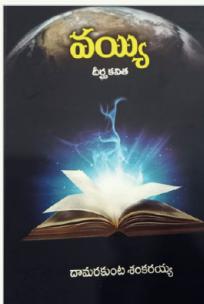
భూ రతీయులంతా అన్వదమ్మలే అన్వ భావన అందరిలో కలిగేలా విరివిగా రచనలు రావాలని తెలంగాణ సాహిత్య అకాడమీ ఛైర్‌మాన్ జూలూరు గౌరిశంకర్ కోరారు. రపీంద్రభారతిలో ప్రముఖ కవి, రచయిత దోరవేటి రచించిన 'దోస్తానా' పద్యకావ్యాన్ని ఆయన 21 అక్టోబర్ 2022న ఆవిష్కరించారు. ఈ సందర్భంగా మాట్లాడుతూ అన్ని మతాలు త్రివర్ల పాలక ప్రతిరూపాలేనని అభివర్ణించారు. దేశవ్యాప్తంగా విభజన, విద్యేష గీతాలు చెలరేసుతున్న కాలంలో కొత్త తరువాతికి కవిగా మనం ఏం సందేశమివ్వాలో అలోచించుకోవాలని తెలిపారు. కలిసికట్టగా దేశ ఔన్నతాన్ని కాపాడుకోవడమే నిజమైన దేశభక్తి అని పేర్కొన్నారు. బిస్ట మతాలకు చెందిన వ్యక్తుల కుటుంబాల మధ్య పెనవేసుకున్న స్నేహాబంధం రక్త సంఠం కంటే చిక్కని దని 'దోస్తానా' పద్యకావ్యంలో రచయిత దోరవేటి నిరూపించాని జూలూరు వివరించారు. మేడ్యల్ మల్క్యుజిగిరి అదవపు కల్పికర్, కవి, రచయిత డా. ఏనుగు నరసింహరెడ్డి, ప్రముఖ శతావ్ధానులు డా. జి.ఎం. రామశర్మ, 'తంగేడు' పక్షపత్రిక సహ సంపాదకులు కాంచనలిపల్లి గోవర్ధనరాజు, కృతిస్మికర్త సయ్యద్ అమీర్ యూస్ఫ్, హరీషశర్మ, ఇస్కూయిల్, సాగర్ల సత్తయ్, జగదీశ్వర్ రెడ్డి తదితరులు పాల్గొన్నారు.

గుంటూరు శేషీంద్ర ప్రశ్న జయంతి...

గుంటూరు శేషీంద్ర ప్రశ్న

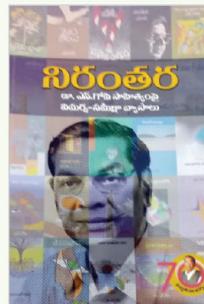
జయంతి ఉత్సవం సందర్భంగా ప్రసంగం 20 అక్టోబర్ 2022 రోజు తెలుగు విశ్వవిద్యాలయం ప్రోంగణాలో సంగన భట్ట నర్సయ్ గుంటూరు శేషీంద్రప్రశ్న కవిత్వాన్ని గురించి ప్రసంగించారు. గుంటూరు శేషీంద్ర ప్రశ్నలో కవితా నిర్మాణ సైవుణ్యాల గురించి ఆయనలోని సామాజిక అంశాల చిత్రించిన విధానాన్ని గురించి ఆయన వివరించారు. శేషీంద్రలోని ఆధ్యాత్మికతత్త్వాన్ని కూడా నరసయ్ పుటుంకించారు. ఈ సభకు ముఖ్యాలతిథిగా వ్యవహారించిన తంగేడ కిషన్రావు గుంటూరు శేషీంద్రప్రశ్న తనకు గల అనుబంధం వివరించారు. సభకు గౌరవ అతిథిగా విచ్చేసిన బాణాల మన్మథ రెడ్డి ఈనాటి సాహిత్య పరిణామాలు గురించి అందులో శేషీంద్రప్రశ్న పాత్ర గురించి సోదాపరణంగా వివరించారు. పై సభకు రత్నశ్రీ నిర్వహకులుగా వ్యవహారించారు.

వయ్య (పీట్ కవిత)

దామరకుంట శంకరయ్య
94408 76788

సాహితీ పోషణ
కరీంనగర్
వెల : రూ.30/-

సిరంతర

డా॥ ఎవ. గోపి

ఎవ. అరుణ
9391028496
వెల : రూ. 500/-

పసిడి పద కుసుమాలు

విజయ శ్రీ
సెల్ : 76749 09701

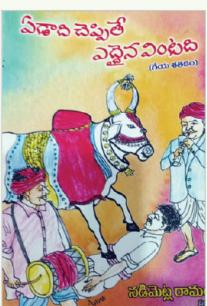
భవాని సాహిత్య వేదిక,
కరీంనగర్
వెల : రూ.100/-

జీవన యానం

డా॥ బోధుల లభ్యాయ్
కరీంనగర్
సెల్ : 99850 04912

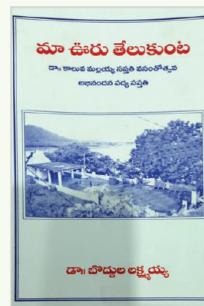
వెల : రూ. 60/-

మిథార చెప్పితే ఎద్దెన వింటబి

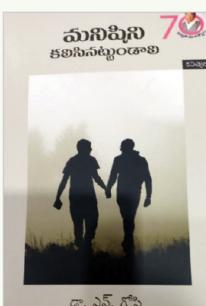
పడిమెట్ల రామయ్య
కరీంనగర్
సెల్ : 81066 57657

వెల : రూ.150/-

మా డుర్గ తెలుకుంట

డా॥ బోధుల లభ్యాయ్
కరీంనగర్
సెల్ : 99850 04912

మనసిభిని కలిసినట్టుండాలి

డా॥ ఎవ. గోపి

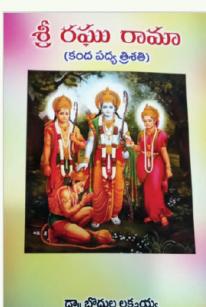
ఎవ. అరుణ
9391028496
వెల : రూ. 600/-

మంగళము కు మంగళము

పంకేపల్లి నాగేంద్రశర్మ
సెల్ : 94417 97650

మంగళము అనువంశిక బ్రాహ్మణ
ప్రచురణలు
వెల : రూ. 800/-

శ్రీ రఘు రామా

డా॥ బోధుల లభ్యాయ్
కరీంనగర్
సెల్ : 99850 04912

వెల : రూ. 100/-

గీతిపీపహరం

డా॥ బోధుల లభ్యాయ్
కరీంనగర్
సెల్ : 99850 04912

వెల : రూ. 100/-

కవి, రచయిత
కపిలవాయి లంగమూర్తి
జయంతి : 6 నవంబర్ 2018